

Komemoracija o 72. obljetnici Bleiburške tragedije

Nerasvjetljena povijesna istina i opterećenost prošlošću otežava zajedništvo i suradnju, a u novim povijesnim okolnostima postaju opasnost i za hrvatski i za srpski, a onda i za druge narode na ovim europskim prostorima, upozorio nadbiskup Đuro Hranić na spomen-slavlju održanom pod obnovljenim pokroviteljstvom Hrvatskoga sabora, a u organizaciji Počasnoga bleiburškoga voda i Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu

Papa prihvatio ostavku zagrebačkoga pomoćnoga biskupa Valentina Pozaića

Kao zagrebački nadbiskup, istinski sam zahvalan Gospodinu što je mojoj službi, ali i cijeloj našoj nadbiskupiji, u osobi biskupa Valentina, tijekom proteklih dvanaest godina darovao dragocjenoga pomoćnika i suradnika, istaknuo kardinal Josip Bozanić

Pastiri Franjo i Jacinta Marto proglašeni svetima

Gotovo pola milijuna hodočasnika okupilo se na misnom slavlju s papom Franjom koji je pod geslom „S Marijom, hodočasnik u nadi i miru“ hodočastio u Fatimu u povodu 100. obljetnice Gospina ukazanja - Uz Marijinu zaštitu, budimo za ovaj svijet stražari zore, promatrajući istinsko lice Isusa Spasitelja, na Uskrs tako blistavo. Tako možemo ponovno otkriti mlado i lijepo lice Crkve, koje svijetli kad je ona misionarska, gostoljubiva, slobodna, vjerna, siromašna sredstvima, a bogata ljubavlju, poručio je Sveti Otac

Domovinske vijesti

Svećeničko ređenje salezijanca don Danijela Dragičevića
Svečani zavjeti s. M. Jelene od Milosrdne Ljubavi
Misa u povodu 300. obljetnice Bratovštine sv. Križa i postavljanja križa na brdo Orjak
Anglikanski biskup dr. Sutton posjetio nadbiskupa Hranića
20. obljetnica dolaska Janjevaca u Kistanje
Priopćenje sa sjednice Komisije HBK i BK BiH za hrvatski martirologij
Proslava svetkovine Majke Božje Trsatske
Mons. Stanku Lasiću uručena nagrada za životno djelo
50. obljetnica crkve Gospe Fatimske u mjestu Jadreški
Tristotinjak Roma u varaždinskoj katedrali s biskupom slavilo blaženog Ceferina Gimeneza Mallu i blaženu Emiliju
Proslava 120. obljetnice ustoličenja i dolaska u Krčku biskupiju sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića

Crkva u Hrvata

Bijelo Polje: Nacionalni izborni kapitul OFS-a i nacionalna izborna skupština FRAMA-e
Konferencija za medije na kraju posjeta kardinala Turksona Banjolučkoj biskupiji
Blagoslov kapele Sv. Leopolda Mandića u Subotici
XV. susret liturgijskih zborova Vrhbosanske nadbiskupije

Inozemne vijesti

Praktični katolik na čelu Južne Koreje
Regionalna konferencija Caritas Europa
Papa primio u audijenciju mons. Alessandra D'Errica

Prilog dokumenti

Majka Nade (usp. Iv 19, 25-27)
Molitva i pokora za okončanje ratova

Domovinske vijesti

Svećeničko ređenje salezijanca don Danijela Dragičevića
Split, 6.5.2017. (IKA) - Na blagdan svetog Dominika Savija, u subotu 6. svibnja, u župi Marije Pomoćnice na splitskom Kmanu održano je svećeničko ređenje salezijanca don Danijela Dragičevića. Za svećenika je zaređen po rukama kotorskoga biskupa Ilije Janjića. To je ujedno prvo ređenje u toj župi od njenog osnivanja 1968. godine. Na ređenju je koncelebrirao provincijal Hrvatske salezijanske Provincije sv. Ivana Bosca don Pejo Orkić, zajedno sa savjetnikom za odgoj i obrazovanje don Mladenom Delićem, žepačkim župnikom Predragom Stojčevićem i još tridesetak salezijanskih đakona i svećenika, uključujući i neke od don Danijelovih odgojitelja iz Italije.

Na početku mise don Mirko Barbarić, ravnatelj splitske salezijanske zajednice, pozdravio je sve prisutne, posebno novoređenika don Danijela Dragičevića i njegove roditelje Nevenka i Svjetlanu te braću i rodbinu. Na misi se okupilo mnoštvo mladih sa raznih strana Hrvatske i Bosne i Hercegovine te velik broj članova Salezijanske obitelji, posebice Salezijanaca suradnika. Mons. Janjić pozvao je don Danijela da bude svećenik po srcu Isusovu i Marijinu, da se otvorena duha hrani Riječju, jer ta Riječ je ona kojom on treba hraniti puk i u toj Riječi svaki svećenik ima moć rušiti i istrebljivati zlo, moć graditi i obnavljati Božji narod. Jeremija se nije osjećao sposobnim za poslanje koje mu je Gospodin namijenio, ali kako kaže i don Danijelovo geslo „Ne izabrate vi mene, nego ja izabrah vas“ (Iv, 15,16), a „Ako je Bog za nas, tko će protiv nas“ (Rim 8,31). Tim je riječima, ne samo don Danijela, nego i sve prisutne potaknuo na razmišljanje o vrijednosti i ljepoti Božjeg poziva, obvezi da ga salezijanci svjedoče mladima, te o važnosti beskompromisnog svjedočenja Istine u današnjem društvu. Nakon mise slavljeničko raspoloženje i druženje nastavilo se u prostorijama oratorija i u salezijanskom dvorištu.

Svećani zavjeti s. M. Jelene od Milosrdne Ljubavi

Slavlje u Karmelu Brezovici predvodio vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić

Zagreb, 8.5.2017. (IKA) – „Rođen dan bl. Alojzija Stepinca je na današnji dan. On je osnovao ovaj samostan. Ima to lijepo značenje: danas se rađa nova članica u ovoj zajednici... Karmel znači vrt. To je mjesto koje se mora obrađivati, plijeviti, čupati korov, zalijevati, a za to se traži napor i odricanje. S. Jelena darovana je svojim roditeljima od Boga i oni je vraćaju Bogu“, rekao je vrhbosanski nadbiskup i metropolit kardinal Vinko Puljić u ponedjeljak 8. svibnja u homiliji na svečanoj euharistiji koju je u Karmelu Brezovici predvodio kao i obred svečanog doživotnog zavjetovanja s. M. Jelene od Milosrdne Ljubavi, OCD, (Jelene Filipović). Uz njega je bilo više od 30 koncelebriranih svećenika, kanonika, profesora, redovnika, đakona i bogoslova i prepuna crkva, kao i prostor oko nje, rodbine, prijatelja, dobročinitelja i domaćih vjernika.

Don Stjepan Bolkovac, SDB, uputio je srdačnu dobrodošlicu kardinalu Puljiću, provincijalu Hrvatske karmelske provincije sv. Oca Josipa o. Srećku Rimcu, OCD, te svima nazočnima, osobito Jeleninim roditeljima i djedu Boži, na koju je kardinal Puljić toplo uzvratilo i pozvao okupljene na molitvu za s. M. Jelenu kako bi karizmu Karmela vjerno živjela, a svi vjernici obnovili svoju vjeru i svoju pripadnost Bogu i Crkvi.

„Svi smo mi pozvani biti djeca Božja, ali neke dragi Bog

uzima za sebe. Glavni cilj Jeleninog posvećenja je: otkriti i vršiti volju Božju po uzoru na Blaženu Djevicu Mariju; čuti Riječ Božju i vršiti je, te tako svaki dan obrađivati vrt svoje duše. To je zahtjevan zadatak jer je potrebno svaki dan Božju Riječ staviti na prvo mjesto; Boga staviti na prvo mjesto i kroz male stvari umiranja sebi i vjernosti Bogu postići svetost. Dopustimo da Bog oblikuje naše srce da bude izabrana posuda, poput kaleža koji služi za prikazivanje Kristove žrtve“, istaknuo je kardinal. Potom je ustvrdio da je svako ljudsko srce izabrana posuda u kojoj će se prikazivati Kristova žrtva, te zaželio s. Jeleni da njezino srce gori kao svjetiljka pred svetohraništem i da upućuje na Gospodina. Potaknuo je sudionike slavljia da pokušaju shvatiti vrednote i ljepote predanja Bogu „kako bi nas Bog osposobio da budemo njegove izabrane posude koje će Bogu prikazivati trajnu žrtvu i poslužiti njegovu djelu spasenja“.

Kardinal je pozvao vjernike na život po Riječi Božjoj i na radost zbog Jeleninog predanja Bogu po svećanim doživotnim zavjetima: poslušnosti, koja se sastoji u vršenju volje Božje; čistoće, po kojoj je s. M. Jelena izabrana posuda za Boga i siromaštva po kojemu je Bog Jelenino bogatstvo. „Neka ovo zavjetovanje bude za sve nas i za cijelu Crkvu, radost predanja Bogu“, potaknuo je kardinal.

Nakon homilije s. M. Jelena je potvrdila svoju spremnost na potpuno predanje Gospodinu po molitvi, žrtvi i doživotnim zavjetima, u duhu terezijanske karizme, te nakon Litanija Svih svetih koje je otpjevao župnik u Domaslovcu Branimir Budinski položila svoje svećane zavjete u ruke č. majke s. Ilijane Terezije Cvetnić te primila posvećenu koprenu i postala punopravna članica karmelskog Reda. Obred svečanog zavjetovanja animirao je o. Jakov Kuharić, a karmelićanke, pod ravnanjem s. M. Bonite Kovačić, OCD, pratile su slavlje svojim lijepim pjevanjem.

Po završetku slavljia riječ zahvale uputio je don Bolkovac dragom Bogu, Majci Božjoj, roditeljima i djedu s. Jelene, te svima koji su je kroz život pratili. Pozvao ih je na prigodni koncert, kojemu je prethodila recitacija pjesme „Hostija“, Jeronima Kornera, a odrecitala ju je djevojka Mara Jakovljević iz Splita. Tri glazbene točke: Jules Massenet: Preludij za violinu i orgulje, iz oratorija La Vierge (Djevica), izvele su rođene sestre Zagrepčanke prof. Eva Kirchmayer Bilić, orgulje, i prof. Ana Kirchmayer Wonnemann, violina. Zatim Ave Mariu: Ch. Gounoda, izveli su: dječak Andrija Wonnemann, dječaki sopran, te prof. Ana Kirchmayer Wonnemann, violina, i prof. Eva Kirchmayer Bilić, orgulje. Na kraju su dječaci, braća, zajedno odsvirali: Andrija, violina, i Adam, viola, Wonnemann, pjesmu sv. Ivana Pavla II.: Krist na žalu i oduševili nazočne.

Slavlje je završilo čestitkama slavljenici, te obiteljskim objedom i prijateljskim druženjem, osobito srdačnim susretom s kardinalom Puljićem.

S. M. Jelena rođena je 1984. godine. Djetinjstvo je proživjela u Sarajevu, te nakon rata potražila novi dom u Splitu, gdje je završila i stažirala medicinu, rasla je u dobroj katoličkoj obitelji, gdje je bila jedinica; godine 2011. ušla je u Stepinčev Karmel u Brezovicu, da bi tu svojim životom molitve i žrtve liječila rane svojih suvremenika.

Misa u povodu 300. obljetnice Bratovštine sv. Križa i postavljanja križa na brdo Orjak

Kali, 8.5.2017. (IKA) - Tristota obljetnica Bratovštine sv. Križa i postavljanja križa na brdo Orjak (8. svibnja 1717. – 8. svibnja 2017.) proslavljena je svečanim misnim slavljem u ponedjeljak 8. svibnja u župi sv. Lovre u Kalima. Misu na staroslavenskom predvodio je don Slavko Ivoš, župnik Velog Iža i Malog Iža koji je rodom Kaljanin. Don Slavko rekao je da je ta proslava čin hrvatske i glagoljaške kulture. „Nije kultura stvorila kult, nego je kult, bogoštovlje, stvorilo kulturu. Barem u kršćanstvu. Da nije bilo vjere, iz vjere ljubavi, iz ljubavi požrtvornosti, ne bismo imali kulture“, rekao je don Slavko. U propovijedi je govorio o značenju dva blagdana, Našašća i Uzvišenja svetog Križa. Kaljani su osnovali bratovštinu, skulu sv. Križa u svibnju, to je uskršno vrijeme. U starom kalendaru blagdan Našašća svetog Križa slavi se 3. svibnja. Kaljani su u osmini tog blagdana, sa župnikom i svećenicima koji su djelovali u župi, 8. svibnja 1717. g. osnovali Bratovštinu Sv. Križa koja je djelovala do sredine 20. st. „Kad pogledamo Isusa na križu, ozdravljamo, ako ga prihvaćamo kao Boga i kao spasitelja“, rekao je don Slavko. Podsjetio je kako je časnik Konstantin, kasniji rimski car, u snu imao viđenje križa s porukom 'U ovom znaku ćeš pobijediti', što se i dogodilo. Njegova majka Jelena potrudila se pronaći križ na kojem je Isus bio raspet i dala ga je unijeti u crkvu Božjega groba. To je blagdan Našašća sv. Križa. Uzvišenje sv. Križa je vezano uz događaj u 7. st., kad su Perzijanci odnijeli taj Isusov križ. Time su željeli učiniti svetogrđe i povrijediti kršćane u Svetoj zemlji (614. g.). Bizantski car Heraklije pobijedio je 620. g. i tražio od perzijskog cara da donese križ u Jeruzalem. To je Uzvišenje sv. Križa. Don Slavko je govorio i o povijesti kaljske bratovštine. Prije tri stoljeća u Zadru su djelovale brojne bratovštine. Kali su se ugledale u Zadar, a Zadar se ugledao u Veneciju. „Nije bilo čovjeka koji nije bio učlanjen u neku skulu. U gradovima su bile obrtničke, staleške skule, ali ne znači da nisu bile vjerske. Kovači su imali svoju skulu, zlatari svoju, pomorci i ribari svoju. Bratovštine su odigrale veliku kulturnu, socijalnu, ekonomsku, humanitarnu, društvenu ulogu. Ali vjerska uloga je prva“, istaknuo je propovjednik, dodavši da bez zajedništva Kaljana, ne bi bilo ni njihove crkve ni oltara. U kaljskoj župnoj crkvi Sv. Lovre jedan je od tri najveća oltara u Dalmaciji koji su kupili iz ženskoga benediktinskog samostana sv. Katarine u Zadru. „Ne bi se taj oltar kupio, da nije bilo sloge. Svatko tko se rodio i krstio u Kalima, automatski bi postajao član Vele skule. U druge skule se upisivalo po osobnom htijenju ili je neki član obitelji već bio u nekoj skuli“, rekao je don Slavko. Podsjetio je na izraz 'stati na sviću', što je značilo da se, nakon smrti člana obitelji koji je bio u nekoj bratovštini, odmah upisivao drugi član iz te obitelji, da se bratovština ne ugasi. „Da se vjera ne ugasi. Negdje su bratovštine osnivane pri pri crkvama, a u Kalima pri oltarima. Svaka bratovština imala je sjedište pri jednom oltaru. Svaka bratovština se brinula za ures i opremu za bogoštovlje na tom oltaru. To sve još postoji u kaljskoj skuli Gospe od Ružarija“, rekao je don Slavko. Nakon osvajanja Francuza koji su ugasili bratovštine, osim one Sv. Sakramenta, svećenici su opet osnivali bratovštine. U Kalima ih je obnovio don Božidar Dražić, pokopan kod ulaza u kaljsku župnu crkvu. „Skule su se osobito počele rasipati poslije II. svjetskog rata, u komunizmu. Bratovštine su bile uređene kao zajednica, sve je bilo zajedničko. Imale su svoje masline koje bi im ostavljali ljudi nakon smrti. Skupljali su novac i davali ga za oltare“, rekao je don Slavko, istaknuvši da je u manje od sto godina kaljska crkva produžena. Najprije je bila mala crkva Sv. Lovre veličine do prvog oltara; 1711. g. je posvećena

druga crkva Sv. Lovre veličine do drugog oltara, a treća dogradnja je završena 1777. g. Don Slavko istaknuo je da tako velike crkve kao kaljske nema na otocima, osim na Silbi i Olibu. „Silba je bila grad, veliko mjesto. Puno veća mjesta od Kali nisu izgradila tako veliku crkvu, a Kaljani jesu, slogom. Kali su bili bogati, jer su ljudi bili vrijedni. U 19. st., u manje od sto godina, selo se utrostručilo.

Na početku mise don Slavko je okadio oltar Bratovštine sv. Križa. Prije mise održana je procesija puka i svećenika od kaljske crkve na brdo Orjak, s crkvenim barjacima, hrvatskom zastavom i dva ferala koje su nosili župljani i ministranti. Za vrijeme jednosatne procesije i uspona na Orjak pjevala se molitva zlatne krunice i litanije Svih Svetih, a kaljski župnik don Mario Akrap nosio je križ kojim je na kraju procesije na vrhu brda, nakon navještaja Evanđelja, blagoslovio polja, masline i more, plodove zemlje i mora, moleći Božji blagoslov za trud ljudskog rada.

Obred je održan na vrhu brda Orjak gdje su Kaljani 8. svibnja 1717. g. postavili veliki kameni križ i odakle seže pogled na zadarski arhipelag. Procesiju je tada predvodio fra Jere Delio, trećoredac sa Školjića. Kad su se sudionici procesije, župnik don Miho Gobić, starci od sela, sudac kapetan i ostali puk, vratili u selo, dogovorili su se da će otići u bratsku kuću i osnovati još jednu kaljsku bratovštinu, Sv. Križa. Odlučeno je da će se pravila sastojati od dvanaest kapitula; 1727. i 1806. g. dodani su još po jedan kapitul. Nakon toga su se u Madrikuli bratovštine popisala sva braća, svećenici pa svjetovna braća i jedna sestra koja je prosila za bratovštinu. Madrikula sv. Križa u Kalima propisuje godišnju skupštinu na Uzvišenje sv. Križa 17. rujna. Skupština bi počela kantanjem misa za živu i mrtvu braću.

I prije polaska procesije na brdo Orjak na kojem se, uz kamenu stazu oko maslinika nalaze kamene postaje Križnog puta, župnik Akrap je u župnoj crkvi okadio oltar Bratovštine sv. Križa na kojem je oltarna slika Raspetog Krista. Nakon mise, ispred župne crkve je održano scensko uprizorenje 300. obljetnice kaljske Bratovštine sv. Križa. U režiji dr. Mirka Đinđića, sudjelovali su članovi Amaterskog kazališta 'Kuntrata', Sv. Filip i Jakov.

Anglikanski biskup dr. Sutton posjetio nadbiskupa Hranića

Đakovo, 9.5.2017. (IKA/TU) - U Nadbiskupskom ordinarijatu u Đakovu 9. svibnja đakovačko-osječkog nadbiskupa Đuru Hranića posjetio je anglikanski biskup iz Amerike dr. Ray Sutton, koji je ovih dana u službenom posjetu Protestantskoj reformiranoj kršćanskoj Crkvi u Republici Hrvatskoj. U posjet nadbiskupu došao je u pratnji biskupa Protestantske reformirane kršćanske Crkve u RH dr. Jasmina Milića, koji je ujedno i upravitelj Protestantskih reformiranih župa u Tordincima i Osijeku. Susretu je nazočio i dr. Antun Japundžić, voditelj i koordinator Ureda za promicanje ekumenizma u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji. Kao povjerenik Anglikanske Crkve Sjeverne Amerike za ekumenske odnose, biskup Sutton je u razgovoru nadbiskupa Hranića upoznao sa svojim ekumenskim djelovanjem i nastojanjima koja njihova Crkva čini u Americi. U nastavku razgovora nadbiskup Hranić osvrnuo se na postojeću situaciju i ekumenska nastojanja, posebice na području Đakovačko-osječke nadbiskupije. Na susretu su biskupi dotaknuli i probleme i poteškoće u ekumenskom dijalogu s kojima se susreću u svome djelovanju te izrazili želju za nastojanjem oko suradnje. Nakon posjeta nadbiskupu Hraniću, biskupi su se, u pratnji dr. Japundžića, uputili u razgledavanje đakovačke katedrale.

20. obljetnica dolaska Janjevaca u Kistanje

Proslavljena i 10. obljetnica posvete župne crkve Sv. Nikole
Kistanje, 9.5.2017. (IKA) - Janjevci s Crkova, najstarija hrvatska dijaspora, proslavila je u utorak 9. svibnja dvadesetu obljetnicu dolaska u župu sv. Nikole u Kistanjama i desetu obljetnicu posvete nove župne crkve Sv. Nikole biskupa u Kistanjama svečanim misnim slavljem koje je u župnoj crkvi u Kistanjama predvodio mr. don Gašpar Dodić, paški župnik i dekan. U misnom slavlju kao zahvali za Božja dobročinstva Janjevcima u proteklih 20 godina, koncelebriralo je dvadesetak svećenika, među kojima su bili svećenici Janjevci na službi u cijeloj Hrvatskoj. Don Gašpar, podrijetlom Janjevac, bio je prvi župnik u Kistanjama i svećenik koji je na Cvjetnicu 1997. g. došao u Kistanje s prvom skupinom od 670 Janjevaca. Obitelji su 1997. g. trajno naselile taj ratom opustošeni krajnji jugoistočni dio Zadarske nadbiskupije u Benkovačkom dekanatu koji su u agresiji na Hrvatsku napustili tada većinski naseljeni Srbi. Hrvati su napustili Janjevo jer su očevi i sinovi odbijali odazvati se pozivu za služiti vojni rok u JNA, čime bi bili agresori na svoj hrvatski narod u Hrvatskoj.

„Slaviti dvadesetu obljetnicu organiziranog preseljenja i dolaska jednog dijela Janjevaca u Kistanje, ne znači živjeti od uspomena i sa zadovoljstvom bilježiti postignute rezultate. To znači i promatrati sadašnjost i stvarati projekte za budućnost. Mi, ljudi, smo na putu prema cilju, postavljamo pitanje kamo idemo i gdje treba stići, a kao vjernici dobivamo odgovor od Isusa Krista koji za sebe kaže 'Ja sam Put i Istina i Život! Nitko ne dolazi Ocu osim po meni'“, rekao je don Gašpar u propovijedi, istaknuvši da 1991. g. kao povijesna prekretnica za cijeli hrvatski narod nije zaobišla ni Janjevce. Oni pod pritiskom velikosrpskog režima napuštaju svoja pradedovska ognjišta u Janjevu i s obiteljima sele u domovinu Hrvatsku. „Hvala Bogu za novo vrijeme življenja u novoj zajednici. Uz podršku hrvatske vlade, dobro organiziranog i temeljito pripremljenog plana preseljenja koji su izradili članovi Organizacijskog odbora iz Hrvatskog društva Janjevo i Udruge Janjevo iz Zagreba te ljubaznim prihvaćanjem zadarskog nadbiskupa Ivana Prende, Hrvati Janjevci naseljavaju Kistanje“, rekao je don Gašpar, dodavši da je put Janjevo-Zagreb-Kistanje bio mukotrpan i dug. „Ne zbog kilometarske udaljenosti, nego zbog toga što nam nije bilo jednostavno ostaviti svoj dom, drago Janjevo, katoličku oazu, župu i sv. Nikolu. Ali sv. Nikola nas nije napustio, već nas je pratio i kao iskusni putnik vodio sigurnim putem, tjerajući od nas crne oblake malodušja, tuge i tjeskobe, kako ne bi prekrili duh i dušu našeg bića“, rekao je don Gašpar. Suosjećanje sv. Nikole ih je nadahnjivalo, dozivalo im je u svijest tradiciju življenja vjere njihovih očeva i majki koju su hranili i jačali u slavljenju otajstava, slušajući Riječ Božju i blagujući kruh života u zajednici, živeći bračnu i obiteljsku duhovnost u kućnoj Crkvi, posvećeni molitvi i radu. „Vjera u Božju providnost određuje i vodi naš život. Bog nam nikad ne uskraćuje svog vodstva. Bog se od nas nikada ne udaljuje, nego smo mi ponekad odsutni“, rekao je propovjednik, istaknuvši da suvremenu generaciju Janjevaca puno nadahnjuju njihovi preci, na njih ostavljaju nezaboravni i neizbrisivi trag.

Dvije važne i aktualne poruke za Janjevce je da su njihovi stari živjeli u uskoj povezanosti vjere i života, istaknuo je don Gašpar. „Kao vjernici, naši očevi i majke vjerovali su u Boga Biblije, Boga pravde, Boga Isusa Krista, njihova vlastitog života, kojemu su se bezgranično povjeravali. To je bila tajna njihova optimizma. Drugo, naši očevi i majke ostvarili su svoje 'biti kršćanin' u zajednici. To im je davalo snage i postojanosti. Poklanjali su Crkvi kao vidljivoj

instituciji pozitivno obilježje. Crkva je za njih bila i u vlastitom domu gdje se Boga redovito molilo i slavilo i župna crkva gdje su kao velika župna obitelj slavili Trojedinog Boga“, rekao je don Gašpar, podsjetivši na Božju nagradu Janjevaca blaženikom i po Majci Crkvi, mučenikom Serafinom Kodićem Glasnovićem. „Zato smo sretni i ponosni. Primjer njegova života neka nas potiče da i mi utvrđeni snagom evanđelja pred ljudima budemo dobri Kristovi svjedoci“, potaknuo je don Gašpar.

Istaknuo je da i sada, kao i tijekom povijesti, janjevačke obitelji s brojnom djecom grade u Kistanjama budućnost s čvrstom vjerom u Boga. „Glavno uporište naše opstojnosti je Crkva. Tako smo u Kistanjama, stvarajući župnu zajednicu, izgradili novu crkvu, s nakanom da jednog dana postane svetište sv. Nikole, svetište hrvatskih povratnika“, rekao je don Gašpar, potaknuvši da se ta želja i službeno ostvari i predstavi zadarskom nadbiskupu. „Pozvani smo, poslani i došli smo kao vjernička zajednica, kojoj su vrata bila širom otvorena. Bili smo ljubazno dočekani, nismo bili kao neka udruga, svojevoljna skupina ili pojedinci. Da smo bili takvi, plan preseljenja ne bi se ostvario“, rekao je don Gašpar. Ohrabrio je očeve i majke kao prve i glavne prenositelje vjere. „Djeca moraju usvojiti znanja. Ako im ne ponudimo ništa drugo, ako im uskratimo duhovnu stranu, pobrinut ćemo se za životne pojedinosti, a nedostajat će im bitno. Osrednji učitelj samo govori, dobar učitelj tumači, bolji učitelj tumači i pokazuje, a najbolji učitelj nadahnjuje. Mi smo bili nadahnuti i još uvijek se nadahnjujemo življenjem iz vjere i po vjeri naših očeva i majki. Očevi i majke, učinite i vi danas sve kako bi naša mlađa generacija u vašem vjerničkom življenju imala nadahnuće za život“, potaknuo je don Gašpar.

Za obljetnicu posvete crkve rekao je da je taj blagdan bogate biblijsko-liturgijske tradicije prikladan za izgrađivanje crkvene svijesti vjernika. Tom je misom proslavljen i blagdan prijenosa relikvija sv. Nikole, biskupa iz Mire, koji Crkva slavi 9. svibnja. Taj je blagdan 1089. g. utemeljio papa Urban II., u spomen na prijenos moći sv. Nikole iz Mira u današnjoj Turskoj u Bari u Italiji, što je bilo 9. svibnja 1087. g.

Nakon mise održana je procesija oko župne crkve s moćima sv. Nikole koje je 2015. g. u Kistanjama blagoslovio zadarski nadbiskup Želimir Puljić. U relikvijaru nalik mitri je ampula s Mannom sv. Nikole koja je stigla iz Nikolina svetišta u Bariju. Nakon procesije puk je počastio te moći i pomolio se pred velikim kipom sv. Nikole koji je nebeski zaštitnik Janjevaca.

Misno slavlje animirao je Mješoviti župni zbor pod ravnanjem s. Blaženke Delonge i klapa Janjevo. Uz brojne vjernike na misi su bili i Goran Reljić, načelnik Općine Kistanje, i dva donaćelnika te Sanja Marasović, ravnateljica OŠ u Kistanjama koju pohađa 210 učenika. U Kistanjama živi 1250 vjernika, oko 250 obitelji. Među njima je devedeset srednjoškolaca i dvadeset studenata. Iz župe u Kistanjama potječu dva sjemeništara i tri redovnice milosrdnice.

Prigodnom riječju sve je pozdravio kistanjski župnik mons. Nikola Dučkic. On je blagoslovio teren za novu župnu crkvu u Kistanjama 1999. g., kad je došao u Kistanje s drugom skupinom Janjevaca. Janjevo je oduvijek bilo rasadište duhovnih zvanja, a Crkvi su darovali četrdesetak trenutačno djelatnih svećenika i dvadesetak redovnica. Janjevci su ponosni na svog bl. fra Serafina Kodića Glasnovića koji je 11. svibnja 1947. g. mučenički umro u Albaniji. S don Antunom Muzićem rodnom iz Vrnavokola (Letnica) na Kosovu, 2016. g. papa Franjo ih je proglasio blaženima među 38 albanskih mučenika u komunizmu (1945.-1974.). Iz

Janjeva je porijeklom i sluga Božji fra Alojzije Palić kojeg su 7. ožujka 1913. g. ubili crnogorski vojnici jer se protivio nasilnom pokrštavanju muslimana od strane pravoslavnih. Od Slavonije do Dubrovnika u Hrvatskoj živi oko 12.000 Janjevaca, najviše u Zagrebu, a prisutni su na svim kontinentima.

Priopćenje sa sjednice Komisije HBK i BK BiH za hrvatski martirologij

Zagreb, 9.5.2017. (IKA) - Komisija HBK i BK BiH za hrvatski martirologij održala je 16. sjednicu u prostorijama HBK u Zagrebu 9. svibnja pod predsjedanjem novog predsjednika Komisije vojnog ordinarija Jure Bogdana te uz sudjelovanje bivšeg predsjednika umirovljenoga biskupa Mile Bogovića. Predsjednik se uvodno predstavio i izvijestio prisutne da je dosadašnjim članovima Komisije obnovljen mandat. U međuvremenu je preminuo dugogodišnji član Komisije don Ante Baković. Istaknut je njegov iznimni doprinos u radu Komisije i na prikupljanju građe o žrtvama II. svjetskog rata i poraća.

Na sjednici je predstavljena komunikacija s Ministarstvom branitelja vezano uz popis žrtava. Komisija je izrazila otvorenost i potrebu traženja novih putova suradnje s ministarstvom.

Konstatirano je kako je Komisija tijekom proteklih pet godina obavila velik i važan posao te je naglašena potreba i spremnost da se nastavi s radom sve dok se popisivanje žrtava ne dovrši.

Mons. Bogović ponovno je pred Komisijom iznio prijedlog Svehrvatskog groba, s dodatkom Hrvatskoga križnog puta. Pred hrvatskim društvom, istaknuo je, nalazi se obveza prema brojnim žrtvama II. svjetskog rata i poraća čije posmrtno ostatke treba istražiti i ljudski dostojanstveno pokopati. Nažalost, još nije nađeno rješenje kamo s onima za koje se ne može utvrditi identitet i groblje kojemu pripadaju. Za takve je slučajeve predložio da se na Krbavskom polju, podno Crkve hrvatskih mučenika, izgradi Svehrvatski grob, a spomenuta je i mogućnost osnivanja udruge istoga naziva. U raspravi je posebno istaknuto, a to je ujedno i preporuka Komisije, da se ekshumacije provode s poštovanjem prema svakom pokojniku te da se uvijek provode pojedinačna pokapanja zemnih ostataka svake pojedine osobe. Time bi se, naime, zaustavila pošast umnažanja žrtava prema političkim i mitomanskim potrebama.

U drugom dijelu mons. Bogović predložio je da se paralelno radi i na Hrvatskom križnom putu. Svaka nad/biskupija imala bi svoju postaju i križni put za godišnja (i češća) okupljanja i komemoracije. Razgovaralo se i o dosadašnjem glasilu Komisije i Crkve hrvatskih mučenika „Hrvatska vjernost“.

U poslijepodnevnom radu nad/biskupijski povjerenici za popis žrtava II. svjetskog rata i poraća predstavili su svoja izvješća. Složili su se da je riječ o važnom poduhvatu te da popisivanje žrtava treba nastaviti i dovršiti. Konstatirano je da svećenici na terenu daju veliki doprinos i da je u tome njihova uloga iznimno važna. Povjerenici su istaknuli i poteškoće oko dobivanja na uvid matičnih knjiga uz zamolbu nadležnima da se potrudu kako bi se matice oduzete 1946. vratile Crkvi. Matice izražavaju bitni dio našeg identiteta i nikakve tehničke teškoće ne bi smjele priječiti da se matice vrata tamo gdje su nastale. Posebno je pohvalno da se postupno, uz bilježenje žrtava, traže i tragovi mučeništva, što je najvažnija zadaća Komisije.

Članovima Komisije su predstavljene statistički podaci o broju žrtava po biskupijama, priopćio je Tiskovni ured HBK.

11. „Ars organi sisciae“

Sisak, 9.5.2017. (IKA) - Orguljaška baština Sisačke biskupije bila je tema 11. međunarodnoga orguljaškog festivala „Ars organi sisciae“ koji se od 4. do 9. svibnja održao u Sisku, Selima, Martinskoj Vesi, Petrinji i Voloderu. Kroz proteklih deset godina festival se izvanrednim programom afirmirao kao jedan od ponajboljih orguljaških festivala u Hrvatskoj, te je upisao župe Sisačke biskupije na kartu svjetske orguljaške scene. Osim muziciranja, festival je proteklih godina donio i brojne izložbe, promocije nosača zvuka i znanstvene skupove posvećene očuvanju neprocjenjive orguljaške baštine toga dijela Hrvatske. I u drugom desetljeću djelovanja ravnatelj festivala Edmund Andler-Borić i producentica Valentina Badanjak Pintarić i ovoga su puta publici doveli brojne vrhunske svjetske glazbenike.

Festival je počeo u četvrtak 4. svibnja u Galeriji „Krsto Hegedušić“ u Petrinji otvorenjem izložbe „Orgulje Heferer“, posvećene radu te orguljaške radionice te koncertom u petrinjskoj župnoj crkvi Sv. Lovre Branka Mihanovića na oboi, Edmunda Andlera Borića na orguljama i sopranistice Antonije Dunjko.

U župnoj crkvi Sv. Antuna Padovanskog u Voloderu u petak 5. svibnja predstavljen je novi nosač zvuka „Orgulje Sisačke biskupije – Voloder“, a zatim je održan i koncert na kojem su nastupili sopranistica Martina Klarić i orguljaš Mario Penzar. Bazilika Sv. Kvirina u Sisku ugostila je u subotu 6. svibnja mađarsku orguljašicu Agnesu Sztahuru, a u nedjelju 7. svibnja u župnoj crkvi Sv. Martina, biskupa u Martinskoj Vesi koncert su održali sopranistica i gitaristica Nina Kobler i orguljaš Milan Hibšer. Na najvrjednijim orguljama tog festivala u ponedjeljak 8. svibnja u crkvi Sv. Marije Magdalene u Selima koncert su održali orguljašica Ljerka Očić te sopranistica Ana Jembrek.

Festival je zatvoren misom zahvalnicom koju je u utorak 9. svibnja u katedrali Uzvišenja sv. Križa predvodio sisački biskup Vlado Košić, a animirao i nakon mise održao koncert Biskupijski zbor pod ravnanjem prof. Jelene Blašković i orguljašku pratnju vlč. Roberta Jakice.

Proslava svetkovine Majke Božje Trsatske

Rijeka, 10.5.2017. (IKA) - Ovogodišnju svetkovinu Gospe Trsatske, Majke Milosti, slavimo u ozračju dolaska njezine slike na Trsat, koju je trsatskom svetištu prije 650 godina darovao papa Urban V. Na to su ga potaknule vjera i pobožnost trsatskih hodočasnika koje je sreo u Loretu, ali i tuga na njihovim licima zbog prijenosa Nazaretske kućice s Trsata u Loreto. Dirnut tim prizorom, Papa je odlučio na Trsat poslati sliku Djevice Marije koja na rukama drži dijete Isusa, a naslikao ju je, kako kaže pobožna predaja, sam sv. Luka. Marijin majčinski pogled sa slike, kao i dijete Isus u njezinu naručju, već 650 godina nesmanjenim intenzitetom privlače bezbrojne hodočasnike, koje ovamo dovodi čvrsta vjera da će ih Marija sa svojim božanskim Djetetom blagosloviti, utješiti i uslišiti u njihovim potrebama, kao i zahvalnost za primljene darove i milosti, rekao je riječki nadbiskup i metropolit Ivan Devčić u srijedu 10. svibnja u perivoju trsatskog svetišta, predvodeći svečano misno slavlje u povodu proslave svetkovine Gospe Trsatske.

Marija i njezin plemeniti lik oduvijek su bili izvorom nepresušne inspiracije za umjetnike svih vrsta i bez oklijevanja možemo reći da bi bez Marije, tj. bez inspiracije njezinim likom i djelom, svjetska kultura bila mnogo siromašnija, jer bi bila lišena tolikih veličanstvenih prikaza njezina rođenja, anđeoskog navještenja, tolikih Bogorodica s djetetom, bezbrojnih slika Isusova rođenja, poklonstva

pastira i kraljeva, tolikih uprizorenja bijega u Egipat, mnogih profinjenih prikaza Marije pod križem svoga Sina, primanja njegova mrtvog tijela u krilo, oplakivanja mrtvoga Isusa, tolikih Pieta itd., kazao je nadbiskup. U tom kontekstu moramo promatrati i predivnu ikonu Gospe Trsatske, Majke Milosti. Budući da je sv. Luka od svih evanđelista najviše prostora posvetio liku Blažene Djevice Marije, nastala je predaja kako je on slikao Mariju. „U svezi s time sigurno je točno da je on Mariju doista vjerodostojno oslikao, ali ne kistom nego perom. U tom smislu tvrdnja da je našu ikonu Gospe Trsatske naslikao evanđelist sv. Luka može značiti da je na njoj Marija upravo onako prikazana kako ju je sv. Luka opisao u svome Evanđelju. A za Crkvu to je sigurno najvjerodostojniji i najmjerodavniji prikaz Marije jer je nastao po nadahnuću Duha Svetoga, kao i evanđelje u kojemu ju je sv. Luka opisao. A on ju je opisao kao djevicu koja sluša Božji poziv i propituje ga. U tom propitivanju, tj. u pitanju anđelu koji joj naviješta da ju je Bog izabrao za majku svoga jedinorođenoga sina, dolazi do izražaja njezina razboritost, štoviše, mudrost, ali i zamišljenost i zabrinutost koji na kraju ipak uzmiču pred povjerenjem i predanjem u volju Božju, što ona potvrđuje svojim odgovorom Božjem glasniku: 'Evo službenice Gospodnje neka mi bude po tvojoj riječi!' (Lk 1, 38)." U nastavku je nadbiskup rekao kako su sv. Luka u prikazu Marije mnogi pokušali nasljedovati slikajući je kistom na platnu ili dljetom u drvetu ili kamenu. U tom smislu možemo reći da je sv. Luka doista koautor svake Marijine slike ili kipa, kao i svakog literarnog ili teološkog djela o njoj, tj. svakog Marijina prikaza kistom, dljetom ili perom, ako je vjeran njezinoj slici koju nam je on ostavio u svom Evanđelju. Štoviše, možemo opravdano tvrditi da putem njegovih nadahnutih zapisa Marija nadahnjuje svakog umjetnika ili teologa koji se, i sam Duhom nadahnut, trsi prikazati je umijećem kojim raspolaže, rekao je nadbiskup Devčić.

„Ali, što je još važnije, njezin prečisti lik, kakvog nam je ocrtao sv. Luka, ne prestaje vjekovima nadahnjivati ne samo umjetnike raznih vrsta nego i nepregledno mnoštvo Kristovih sljedbenika kojima je ona bila životna inspiracija u smislu da su pokušali svoj život suobličiti njezinu, reći svoje 'da' Bogu tako da mu u svim zgodama i nezgodama poput nje, a to znači i zajedno s njome, kažu: 'Neka mi bude po riječi tvojoj!' Na taj je način Marijin lik, koji nam je prenio i predao sv. Luka u svom Evanđelju, bio nadahnuće ne samo brojnim slikarima, kiparima i pjesnicima nego i neizmjenom mnoštvu vjernika, koji su upravo od nje učili kako se slijedi Isusa." Zaključujući propovijed potaknuo je okupljene da ta obljetnica bude poticaj i poziv na 'preslikavanje' Marije, njezina lika i djela, posebno njezine vjere i ljubavi, u naš osobni i zajednički život. Neka nam Marija postane i ostane životnom inspiracijom, istaknuo je nadbiskup.

Na kraju mise nadbiskup je ispred slike Majke Milosti izmolio posvetnu molitvu Majci Božjoj Trsatskoj nakon koje je zahvalio franjevcima na dostojanstvenoj organizaciji proslave. Mnogobrojne vjernike pozvao je da se prijave na sudjelovanje u Obiteljskom vlaklu, hodočašću koje će se u svetištu Majke Božje Snježne u Liču održati 27. svibnja. Prigodnu riječ uputio je gvardijan franjevačkog samostana na Trsatu i čuvar trsatskog svetišta fra Antun Jesenović. „726 godina prošlo je otkako je na Trsatu stigla nazaretska kuća Svete obitelji, najčasnija kuća na svijetu", rekao je gvardijan. Kućice je sada u Loretu, ali na Trsatu je slika Majke Milosti preko koje su mnogi hodočasnici zadobili milosti, rekao je gvardijan. Misnom slavljom prethodila je procesija s čudotvornom slikom Gospe Trsatske, dar pape Urbana V.

Svećenička rekolekcija Zadarskog prezbiterija

O temi „Svećeništvo usidreno u euharistiji – žrtva, euharistija, apostolat" govorio je biskup Zdenko Križić Zadar, 10.5.2017. (IKA) - Gospičko-senjski biskup Zdenko Križić izlagao je o temi „Svećeništvo usidreno u euharistiji – žrtva, euharistija, apostolat" na svećeničkoj rekolekciji zadarskog prezbiterija u srijedu 10. svibnja u sjemeništu Zmajević u Zadru. „Važnost euharistijskih susreta za kršćane otkrili su i rimski carevi koji su progonili kršćane, osobito Dioklecijan, pa im je glavni zadatak bio uništavati kršćanska mjesta sastajanja i njihove svete knjige. To se vidi iz procesa kršćanima gdje bi im sudac rekao: 'Ne pitam te jesi li kršćanin, nego ideš li na sastanke'", rekao je mons. Križić, istaknuvši da je to glavna metoda i u svim kasnijim kršćanskim progonima. „I danas vidimo kako se kršćane u zemljama gdje nemaju slobodu napada paljenjem i rušenjem crkava", rekao je biskup, podsjetivši da su i komunisti u Hrvatskoj sprječavali ljude da idu u crkvu, govoreći da je vjera privatna stvar.

U Starom zavjetu pralik euharistije je mana koja je bila snaga narodu na putu prema Obećanoj zemlji. „Kad Bog daje manu narodu u pustinji, dopušta da se skupi mane samo koliko je dovoljno za taj dan. Bog želi svaki novi dan susret sa svojim narodom. Motiv svakodnevnice euharistije je baš to. Svakim danom trebamo novu snagu za služenje i žrtve koje će se tražiti u svakodnevnim iskušenjima", rekao je mons. Križić, podsjetivši kako je kod izraelskog naroda slabila želja da stignu do Obećane zemlje, kad se prema mani počeo odnositi na hladan i površan način, blagujući je kao nešto uobičajeno. Sve više im je rasla želja da se vrate nazad, pa i kad su vidjeli čudesne plodove zemlje u koju trebaju doći, te čak optužuju Mojsija što ih je izveo iz zemlje kojom teče med i mlijeko.

Biskup je upozorio da je najveća prijetnja euharistije rutina i navika, pristup kao da ide sama od sebe, a onda i ne proizvodi ništa posebno. „Nije pitanje samo brzina i rastresenost s kojom se slavi, nego je veće pitanje naše vjere i naše nutarnje potrebe za euharistijom. Ako se euharistiji pristupa kao nečemu uobičajenom, samo snagom navike, stavlajući se u red kao u dućanu, onda euharistija gubi svoju moć. Euharistija je djelotvorna koliko je djelotvoran onaj koji je prima. Svaka milost traži čovjekovu suradnju", istaknuo je biskup Križić. Podsjetio je na proroka Iliju koji je primio kruh koji mu je u klonuću dao da može putovati četrdeset dana i noći do Božje gore Horeba. „Međutim, snaga mane ili kruha koji je blagovao zavisi od pristupa tom kruhu. Ako je pristup površan, taj kruh nije više snaga. Ilija u prvi mah uzima kruh, pojedje ga, ali se opet vratio spavati. Nikakvu snagu nije dobio. Anđeo mu mora dati drugi komad kruha. Ne zato što mu prvi komad nije bio dovoljan da se nasiti, nego mu je to poziv da promijeni svoj odnos prema tom kruhu. Nakon toga je mogao krenuti", rekao je mons. Križić.

Predavač je istaknuo da je od početaka Crkve bilo jasno da biti kršćanin znači slaviti euharistiju. Da bi se mogla slaviti, bilo je nužno vjerovati u nauk apostola ili Crkve, biti kršten i živjeti u skladu s Evanđeljem. Grešnici nisu mogli u potpunosti sudjelovati u euharistiji. Nakon homilije napuštali su prostor gdje se slavila euharistija. „Za kršćane je euharistija bila od životne važnosti. Tu su se napajali snagom za autentično svjedočenje i eventualno mučeništvo", rekao je biskup, podsjetivši na izreku prvih kršćana: 'Mi ne možemo živjeti bez euharistije'. Nedjelja se čekala s velikom radošću. Za nedjelju se govorilo, 'Tko je taj dan žalostan, čini grijeh'. „Zbog toga se znalo u kršćanskim zajednicama prvih stoljeća, kad u nedjelju netko izostane s euharistije, da je to sigurno neki ozbiljan razlog. Zato se odmah poslalo

nekoga da ga potraže i vide što se dogodilo", rekao je mons. Križić.

Euharistijski susreti vjernički formiraju zajednicu. U euharistiji se događala razmjena dobara, pomaganje najsiromašnijima, istaknuo je predavač. Tu se stvaralo bratstvo i sestriinstvo i raslo u iskustvu kako su svi jedno srce i jedna duša. Tu se čitala i tumačila Božja riječ i tako raslo u boljem poznavanju Boga i Božje volje. Kršćani su kroz euharistiju rasli u spoznaji Isusovog križa i njegove žrtve te je bila izreka: 'U euharistiji ja sam svećenik, a Isus žrtva, a preko dana ja želim biti žrtva, a Isus svećenik'. „Već tada je kod svih bila prisutna svijest da se u euharistiji moraju dogoditi dvije pretvorbe da bi euharistija imala puninu: pretvorba kruha i vina u tijelo i krv Isusovu i pretvorba sudionika u ugodan prinos Bogu. Crkveni oci kažu, 'Ne pitaj kako se to događa, nego po kome se to događa'", rekao je biskup Križić, istaknuvši da je Isus sebe definirao kao Put i kao Kruh. „To dvoje ide zajedno. Za put je potreban kruh, a kruh zahtjeva put. Kad su sv. Majku Tereziju pitali otkud joj snaga za tolika djela, pokazala je na tabernakul. To je svjedočanstvo svih svetaca, i bl. Ivana Merza. Euharistija je snaga u trpljenju i nošenju svakodnevnog križa. Mnogi sveci su svjedočili kako su im patnje nestajale ili su se smanjile poslije pričesti", posvjedočio je mons. Križić, poručivši da se Isus lomio za druge, ali to postaje obveza i svih onih koji blaguju euharistijski kruh.

Blagdan bl. Ivana Merza proslavljen u bazilici Srca Isusova

Svečano misno slavlje predvodio je biskup Košić

Zagreb, 10.5.2017. (IKA) – U bazilici Srca Isusova u Zagrebu proslavljen je 10. svibnja blagdan bl. Ivana Merza. Središnje euharistijsko slavlje predvodio je sisački biskup Vlado Košić u konceleciji s domaćim župnikom o. Ivanom Matićem, DI, i drugim svećenicima.

Na početku homilije biskup Košić rekao je da je za njega milost na ovaj dan biti u bazilici Srca Isusova, jer je upravo u toj crkvi svaki dan kroz posljednjih šest godina svoga života sudjelovao na misi i primao pričest bl. Merz, a tu počiva i njegovo tijelo. Biskup je posvjedočio, kako je i on osobno kao sjemeništarač i bogoslov dolazio utjecati se njegovu zagovoru, a imao je i sreću sudjelovati na misi njegove beatifikacije u rodnoj mu Banjoj Luci 22. lipnja 2003. godine kada ga je sv. papa Ivan Pavao II. uzdigao na čast oltara. Budući da je naš blaženik ovdje sudjelovao svakodnevno na slavlju Presvete Euharistije, prikladno je da si dozovemo u svijest što je sveta misa i sveta pričest značila za njega, da bismo tako i mi pokušali u tomu naći primjer za sebe, rekao je biskup, te u tom kontekstu podsjetio kako je papa Benedikt XVI. u svojoj apostolskoj pobudnici „Sacramentum Caritatis – sakrament ljubavi" iz 2007. među 18 svetaca i blaženika iz povijesti Katoličke Crkve uvrstio i bl. Ivana Merza kao osobitog štovatelja Euharistije.

Merz nije tek razmatrao o Euharistiji, nego ju svakodnevno primao i od nje živio, rekao je biskup Košić te je to potkrijepio Merčevim riječima: „Pričest je izvor života. Sveta Pričest najbrže i najlakše preporuča i diže naš unutarnji život. U svetoj Pričesti duša slavi svoje trijumfe, ona postaje slična svome Božanskom Zaručniku, postaje božanska. Po svetoj Pričesti postanimo dionici beskrajnog života Riječi Božje. U tom činu gdje se vaše tijelo i duša ujedinjuju sa samim božanstvom mora da je vrhunac vašega života; u tome je činu i vrhunac cjelokupne liturgije. Bez presvete Euharistije tijelo ne može postati dovoljno pokorno duši; svaki tjelesni odgoj koji nije euharistijski nepotpun je. Bez Euharistije ne može se odgojiti čisti naraštaj, a odgoj

omladine koji ne ide za tim, promašio je svoj cilj."

Biskup je istaknuo da je Merz kao organizator križara i mladi profesor na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji posebno na srcu imao odgoj mladeži. Sve je činio upravo da bi kršćanskim vrijednostima prozeo mlade i odgojio ih kao dobre katolike. U tom je smislu on u pravom smislu uzor mladima i zaštitnik mladeži, što je i u misi beatifikacije naglasio papa Ivan Pavao II. Biskup Košić podsjetio je na onodobne prilike u društvu, te je naglasio kako je Merz znao da je najbolji lijek za omladinu čvrst vjerski karakter, izgrađen u obrani Crkve i vrijednosti katoličke vjere. Mogli bismo reći da ni danas nije drukčije. I danas na Crkvu nasrću lažima i lukavim podmetanjima, istiskuju ju iz javnosti i ne žele njezin utjecaj na mlade, bilo iz liberalnih bilo iz neokomunističkih, masonskih i drugih ideoloških razloga. Crkva zna da mladi moraju upoznati Krista, da se trebaju okupljati u Crkvi i da ih može zaštititi od tih zlih utjecaja samo vlastita aktivnost i organiziranost. „I mi bismo danas trebali zamoliti bl. Ivana da i nama pokazuje put, osobito da mladima današnjice, koji se često gube na raznim stranputicama na koje ih tako organizirano zavode mnogi apostoli zla, pokaže put dobra, put koji vodi k Isusu, Suncu života", rekao je biskup Košić.

Crkva u Hrvatskoj na poseban način treba biti zahvalna za život i svjedočanstvo bl. Ivana Merza koji je primjer svetog vjernika laika. Naime, „često se govori i o vjernicima da su klerikalizirani, pa se s porugom odbacuju načela Crkve i proglašava ih se 'klerikalističkima', a ponekad se tome dodaje i prezriv naziv klerofašistički", no „nisu Crkva samo klerici, biskupi i svećenici, Crkva je u prvom redu narod Božji, tj. svi vjernici koji su po krštenju priteljovljeni Isusu Kristu. Stoga je i te kako dragocjeno i važno imati što više svetih vjernika svjetovnjaka, kako se nekad nazivaju vjernici koji nisu klerici. A ta je pripadnost svima, i hijerarhiji i svim krštenima, bitna i temeljna: mi smo Kristovi po svetom Krštenju, a vrhunac i izvor svega kršćanskog života je Euharistija – kako uči Drugi vatikanski sabor". Svetost je moguća u svim staležima, ne samo u svećeničkom i redovničkom pozivu, a to dokazuje upravo blaženi Ivan Merz, koji je živio sveto u laičkom staležu, kao vjernik i profesor koji se posvetio odgoju mladeži, a svoj duhovni život izgrađivao i crpio u Euharistiji i sakramentima. Svetost se ostvaruje tako da se živi savršena ljubav, a na to su pozvani svi koji su kršteni. Blaženi Ivan živio je svoju ljubav prema Kristu i Crkvi, odanost prema Papi i brigu za kršćanski odgoj hrvatske mladeži tako što je sam napredovao u povezanosti s Bogom u molitvi i Euharistiji, ali i tako što se školovao, doktorirao i poučavao svoje gimnazijalce i organizirao križarsku omladinu, domagojevsku i orlovsku, da se formiraju kao zreli ljudi s usađenim kršćanskim vrijednostima. Hrvatskom orlovskom savezu, kojem je bl. Ivan bio osnivač i doživotni tajnik, dao je geslo: Žrtva – Euharistija – Apostolat. Koje li tri velike poruke za kršćanski život mladih hrvatskih katolika! Bez žrtve nema nikakvog uspjeha, ni na kojem području ljudskog djelovanja, a kamoli na duhovnom području, zaključio je biskup Košić.

Prije završnog blagoslova, biskup se s koncelebrantima i asistencijom uputio na grob bl. Ivana Merza gdje su izmoljene litanije i zagovorna molitva. Euharistijsko slavlje animirao je Zbor SKAC-a.

Tribina u sklopu projekta Hrvatska glagoljaška baština

Predstavljeno drugo izdanje Popisa glagoljskih kodeksa Zadarske nadbiskupije i niz Monumenta Glagolitica Archidioecesis Iadertinae

Zagreb, 10.5.2017. (IKA) - Redovita mjesečna tribina u sklopu projekta Hrvatska glagoljaška baština održana je 10. svibnja u Dvorani II Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u Zagrebu. Taj projekt ostvaruju u suradnji Nadbiskupijski pastoralni institut i Društvo prijatelja glagoljice. Na tribini je troje uglednih zadarskih glagoljaša – mons. dr. Pavao Kero, dr. Grozdana Franov-Živković i dr. Ivica Vigato – trebalo predstaviti dva velika knjižna projekta: drugo izdanje Popisa glagoljskih kodeksa Zadarske nadbiskupije i niz Monumenta Glagolitica Archidioecesis Iadertinae. Monsinjor Pavao Kero bolešću je bio spriječen u dolasku pa su knjige predstavili Grozdana Franov-Živković i Ivica Vigato.

Dr. Franov-Živković predstavila je prvo i drugo izdanje knjige Popis glagoljskih kodeksa te niz Monumenta Glagolitica Archidioecesis Iadertinae. Osvrnula se na suradnike, urednike i recenzente izdanja. Posebno se osvrnula na volumene XIX i XX Monumente koji se sadržajno i vizualno razlikuju od ostalih. Dr. Franov-Živković znanstvena je suradnica u Zavodu za povijesne znanosti HAZU u Zadru. Objavila je sedamdesetak znanstvenih radova, a u autorstvu i suautorstvu dvadeset i pet knjiga. Članica je uredništva Radova Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, urednica je Slova rogovskoga, glasila Udruge glagoljaša Zadar, suradnica je na nizu Monumenta Glagolitica Archidioecesis Iadertinae te na međunarodnom projektu Digitalizacija i istraživanje tekstova zadarsko-šibenskog područja iz razdoblja do kraja 19. st. pisanih glagoljicom, bosančicom i latinicom.

Dr. Vigato osvrnuo se na značenje monografije Popis glagoljskih kodeksa Zadarske nadbiskupije i niza Monumenta Glagolitica Archidioecesis Iadertinae za znanstvenoistraživački rad. Na temelju nasumce izabranog zapisa krštenja preuzetoga iz transliterirane matične knjige mjesta Bibinje, a objavljenoga u nizu Monumenta Glagolitica Archidioecesis Iadertinae, slušateljima je prikazao kako takvi naizgled beznačajni zapisi mogu poslužiti za različita znanstvena istraživanja. Kratko je predstavio znanstvene radove (objavljene u znanstvenim monografijama, zbornicima i časopisima) koji se temelje na građi iz spomenutoga niza. Istaknuo je i vrijednost projekta Digitalizacija, bibliografska obrada i istraživanje tekstova zadarsko-šibenskog područja iz razdoblja do kraja 19. st. pisanih glagoljicom, bosančicom i latinicom koji se uvelike nadovezuje na građu i istraživanja tiskana u spomenutim publikacijama. Dr. Vigato izvanredni je profesor na Sveučilištu u Zadru. Njegov je višegodišnji znanstveno-istraživački rad rezultirao autorstvom i suautorstvom više od 30 objavljenih radova te autorstvom znanstvene monografije: Jezik i pismo najstarije sačuvane silbenske glagoljske matice krštenih. Suautor je znanstvenih monografija: Otok Silba – prirodno i kulturno dobro, Povijest hrvatskoga književnoga jezika III i Riznica glagoljaške kulture i hrvatske pismenosti otoka Rave II. Upravo je u tisku njegova monografija: Glagoljske oporuke sa sjeverozapadnih zadarskih otoka.

Na početku tribine prof. dr. Vladimir Čepulić predstavio je nove glagoljaše koji su polazili već tradicionalni Korizmeno-uskrnsni tečaj glagoljice pod njegovim vodstvom.

Zagreb: Uoči Leopoldova otvorena izložba „Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu“

Akademskog slikara Ante Mamuše

Zagreb, 11.5.2017. (IKA) - U organizaciji Galerije hrvatske sakralne umjetnosti „Laudato“, Hrvatske kapucinske provincije i Udruge za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjčić“ u četvrtak 11. svibnja, dan uoči blagdana sv. Leopolda Bogdana Mandića, u kapucinskom samostanu i župi sv. Leopolda Mandića u zagrebačkoj Dubravi, svečano je otvorena izložba akademskoga slikara Ante Mamuše „Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu“.

U programu su uz slikara Mamušu sudjelovali gvardijan fra Juro Šimić, ravnateljica galerije i televizije „Laudato“ Ksenija Abramović, likovni kritičar Stanko Špoljarić, a izložbu je otvorio provincijal Hrvatske kapucinske provincije i predsjednik HKVRPP-a fra Jure Šarčević. Izložba „Hrvatski sveci i blaženici u našem narodu“ Ante Mamuše suvremen je likovni prikaz najvećih hrvatskih duhovnih velikana koje je autor oblikovao za 8. Dane hrvatskih svetaca i blaženika održane u Križevcima u svibnju 2016. Nakon toga izložba je bila postavljena u Gradskom muzeju u Trogiru, u galeriji „Vinko Draganja, OP“ dominikanskoga samostana u Splitu te u samostanu i župi bl. Augustina Kažotića na zagrebačkoj Peščenici.

U pozdravnom govoru direktorica Laudato TV-a Ksenija Abramović rekla je kako svi mi na zemlji nosimo križeve, ali u zajedništvu možemo puno toga postići: „Može se! Treba voljeti! Kaže jedna narodna: 'Gdje postoji volja - postoji i način!' Možemo puno toga napraviti zajedno, prije svega mijenjajući sebe, a onda u zajedništvu i ljubavi za Krista, za domovinu, za Boga, za Hrvatsku. Možemo zajednički ponijeti teški križ naše nacije jer dok je srca - bit će i Kroacije!“ Govoreći o slikarskom ostvarenju svetaca i blaženika Ante Mamuše, likovni kritičar Stanko Špoljarić posebno se zaustavio na vedrini kolorita kojom su oni oslikani i posebnoj energiji koja isijava iz svake slike. „Sveci su osobe meditacije i radosti srca“ – naglasio je Špoljarić – „što rezultira ozarenošću lica, stanjem sinteze trenutka i trajanja koje Mamuša u treptaju forme unosi u djela. To je ona neuhvatljiva, jedva vidljiva izglednost, govor duše koji nadilazi značenje narativnoga. I sama aureola, blistavost simboličnog i nebeskoga svjetla pripada toj neopisivosti koja se kod Mamuše naslućuje u zatvorenoj geometričnosti kružnoga te u otvorenosti širenja do granica slikarskoga kadra. U petnaestak ostvarenja ove izložbe Mamuša se potvrdio kao slikar nesporne vještine i istinskoga umjetničkoga nadahnuća s idealima kojima se ljudsko obogaćuje duhovnim“ – zaključio je likovni kritičar Špoljarić. Slikar Anto Mamuša, inače rodом iz Bučića u Bosni i Hercegovini, a slikarstvo diplomirao na ALU u Sarajevu, u svom obraćanju nekoliko je puta zahvalio dragom Bogu na pomoći i nadahnuću prilikom slikanja.

U glazbenom dijelu večeri nastupio je VIS „Laudato TV“, a kroz program je vodila predsjednica Udruge za promicanje znamenitih Križevčana „Dr. Stjepan Kranjčić“ dr. Tanja Baran, koja je pročitala i nekoliko dječjih literarnih uradaka s posljednjeg „Dječjeg Kranjčića“. Izložbeni postav ostaje kod kapucina u Dubravi do nedjelje 11. lipnja, a ovom prigodom najavljena je i iduća slikarica koja će se okušati u istoj tematici - širokobriješka akademska slikarica Ivana Čavar.

Dan Odjela za psihologiju Hrvatskoga katoličkog sveučilišta

Nadbiskup Puljić najavio skorašnji ponovni pohod tijela sv. Leopolda Hrvatskoj

Zagreb, 11.5.2017. (IKA) - Odjel za psihologiju Hrvatskoga katoličkog sveučilišta 11. svibnja prvi put proslavio je svoj Dan. Program proslave počeo je svečanim euharistijskim slavljem koje je u sveučilišnoj kapeli predvodio predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Čestitavši Odjelu za psihologiju njegov dan, osobito je pohvalio odluku Vijeća toga odjela da kao zaštitnika uzmu sv. Leopolda Bogdana Mandića koji je bio „apostol ispovjedaonice i najbolji poznavatelj ljudske duše”. Propovijed je počeo riječima Pavla VI. s Mandićeve beatifikacije u Rimu 1976. godine: „Gledaj samo kako je siromašan, jednostavan, čovječan; skroman, vedar i sabran; sav u zanosu svog unutarnjega gledanja nevidljive prisutnosti Božje! A ipak je tako prisutan, pristupačan i spreman na uslugu, pa imaš dojam da nas poznaje i čeka; kao da su mu poznate naše brige i kao da čita našu nutrinu... Pogledaj toga siromašnoga, maloga kapucina pred kojim osjećamo kako nas privlači i oduševljava!” Zatim je nadbiskup najavio skorašnji ponovni pohod tijela sv. Leopolda Hrvatskoj, i to od Zadra, preko Splita, Dubrovnika do njegove rodne Boke kotorske.

U propovijedi mons. Puljić osvrnuo se na darove i plodove Duha Svetog koje Pavao opisuje u svojim poslanicama, uspoređujući kako vjera i znanost gledaju na ljudsku nutrinu i duh te jesu li u tome komplementarne: „Psiholog H. Schultz navodi kako su brojna 'duhovna strujanja izliječila ili sprječila više nervnoga jada nego djelovanje svih neurologa svijeta'. A Gustav Jung piše da mu se čini 'kako su se paralelno s padom religioznog života neuroze vidljivo umnožile', pa smatra da su 'religije ljekoviti sustavi za duševne patnje ljudi'. One pomažu čovjeku, posebice u sakramentu ispovijedi, osloboditi se 'svih neurednosti' poput osjećaja krivnje, straha, srdžbe, bijesa, ljubomore, zavisti, neprijateljstva, kao i svega što čovjeka smeta, uznemiruje, sprječava i ograničava”.

Govoreći o osobitim valovima milosti koje je sv. Leopold 40 godina svjedočio u padovanskoj ispovjedaonici i pomilovanju koje ima iscjeliteljsku moć, mons. Puljić zaključio je homiliju citirajući pokretača humanističkog smjera u psihologiji Abrahama Harolda Maslowa, koji je u svom istraživanju „zdravih, zrelih i samoostvarenih pojedinaca” došao do zaključka kako su oni odreda: „ozbiljni radnici koji su sposobni upravljati sobom; laskanje i kritika ne pomućuju njihov temeljni tijek razvoja; posjeduju izvanrednu sposobnost svježega vrednovanja života, pa im svako jutro može biti divno i svako dijete prekrasno stvorenje; život ih ne umara; duboko suosjećaju s cijelim ljudskim rodом; tolerantni su i svjesni da mogu učiti od drugih; imaju poseban smisao za humor, bez sadizma i uvreda; nikada se ne smiju na račun drugoga, štoviše, njihov je humor filozofski humor koji radije izaziva osmijeh nego smijeh; svi oni posjeduju izvršnu moralnost i mogli bi biti prikazani kao osobe koje 'hodaju putovima Božjim'; kod njih nema zbrke u pogledu razlikovanja što je moralno dobro, a što zlo; oni se bore za pravdu i žigošu laž, grijeh i zlo; vesele se kad mogu nešto dobro učiniti, a izbjegavaju publicitet i popularnost; mrze korupciju, okrutnost, podlost i nepoštenje; žale kad vide da ljudski darovi i talenti bivaju neiskorišteni, a vesele se kad mogu i drugima pomoći da se ostvare; trude se da na najbolji način izvrše povjerene im zadatke”.

U nastavku programa obilježavanja Dana Odjela za psihologiju u dvorani Bl. Alojzija kardinala Stepinca okupljene je pozdravila novoizabrana pročelnica Odjela za

psihologiju doc. dr. Ljiljana Pačić Turk i rektor HKS-a prof. dr. Željko Tanjić.

Pročelnica Pačić Turk analizirala je rad i djelovanje Odjela za psihologiju u proteklih pet godina, zahvalila svima koji su dosad surađivali s tim odjelom i podupirali ih, najavivši otvaranje Centra za psihološko savjetovanje na HKS-u početkom iduće akademske godine. Rektor Tanjić, izražavajući dobrodošlicu svima, zahvalio je svim suradnim ustanovama s kojima Odjel za psihologiju ima potpisane ugovore o suradnji, osobito ističući potporu Instituta za društvena istraživanja „Ivo Pilar” i njihova ravnatelja prof. Vlade Šakića, koji su od samog pokretanja znatno pridonijeli da Odjel za psihologiju izraste u ono što je sada – „izrazito komunikativan i kompetitivan u hrvatskom akademskom krugu”.

Nadbiskup Puljić održao je predavanje o pokretaču humanističkoga smjera u psihologiji Abrahamu H. Maslowu (1908. – 1970.), koji je svojom studijom o „samoostvarenim pojedincima”, kao i prikazom „sinergijskoga društva” izvršio velik utjecaj na području psihologije, odgoja, medicine, industrije, politike, religije i sociologije. Postao je time najistaknutijim predstavnikom humanističke vizije čovjeka i društva, „graditeljem humanističkog pravca i pokreta u psihologiji”. Njegova studija o „samoostvarenim pojedincima” bila je pravo iznenađenje i osvježanje u znanstvenim krugovima njegova doba. Nošen idejom stvaranja boljega društva i boljih pojedinaca, bio je uvjeren kako su to sposobni učiniti jedino „samoostvoreni (zdravi) ljudi”. Samoostvarenje pojedinaca i stvaranje boljeg društva, koje naziva „sinergijskim”, bitan su dio njegova rada i djelovanja koje je trajalo punih 27 godina (1943.-1970.). „Usprkos opasnostima koje ga okružuju i unatoč teškoćama i nehumanostima u kojima čovjek živi, Maslow je uvjeren kako je moguće biti svoj i ostvariti ljudske kvalitete i potencijale. Pošlo mu je za rukom 'sretno povezati' osobni rast s poboljšanjem društva. Jer, znao je i vjerovao da je čovjek neiscrпно blago i rudnik koga se nikada ne može potpuno i do kraja shvatiti i opisati. Ali, čovjek je i veličina koju valja s osobitim poštovanjem i respektom proučavati”, istaknuo je mons. Puljić.

Nakon predstavljanja budućega djelovanja i prostorija Centra za psihološko savjetovanje HKS-a, uslijedio je blagoslov Centra, njegovih djelatnika i rada koji je udijelio nadbiskup Puljić.

U posljedopodnevnim satima svoj rad predstavili su volonteri i suradnici Obiteljskoga savjetovišta Dubrovačke biskupije, iz čega je proizašla knjiga „Providnosti ususret” autora mr. Vinka Rožića. Na kraju programa nastupili su studenti psihologije, a proslavu su zaključili pročelnica Odjela za psihologiju i rektor Tanjić.

Nadbiskup Barišić primio vlč. Josepa Peguera, regionalnog vikara Opusa Dei

Na sastanku se razgovaralo o različitim aktivnostima koje provodi Opus Dei s mladima, zaručnicima i bračnim parovima, u malim i većim skupinama s osobnim duhovnim vodstvom

Split, 12.5.2017. (IKA) - Splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić primio je u petak 12. svibnja u Nadbiskupskom ordinarijatu u Splitu vlč. Josepa Peguera Pocha, regionalnog vikara Opusa Dei u Hrvatskoj, koji je bio u pratnji fizičara dr. Vuke Brigljevića i članova splitskoga Opusa Dei Zlatka Glige i Danijela Tadića. Susretu je nazočio i generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Miroslav Vidović.

Na sastanku se razgovaralo o različitim aktivnostima koje

provodi Opus Dei s mladima, zaručnicima i bračnim parovima, u malim i većim skupinama s osobnim duhovnim vodstvom. Upoznali su nadbiskupa s djelatnostima Opusa Dei, obrazovnim sredstvima, apostolatom i korporativnim djelima, istaknuvši da se glavna djelatnost sastoji od davanja ljudima duhovnih sredstava koje trebaju živjeti kao dobri katolici usred svijeta i u svojem pozivu. „Nije dovoljno biti dobar čovjek, već treba biti i stručan u svom poslu“, istaknuo je dr. Brigljević.

Svoje članove i simpatizere, kojih u Splitu ima 30-ak potiču na sakramentalni život i cjeloviti duhovni i intelektualni rast kako bi kršćani ovoga doba mogli dati obrazloženje nade koja je u njima, odnosno kako se ne bi bojali upuštati u argumentirane rasprave o znanosti i vjeri. Nadbiskup Barišić zahvalio je na širenju Radosne vijesti preko Djela u njegovoj mjesnoj Crkvi, izrazivši nadu da se njezino širenje ne zadržava na površini nego da ide i u dubinu, u samu srž kršćanske vjere. Izrazio je zadovoljstvo što rade s ljudima i u malim skupinama i s duhovnim vodstvom kako se ne bi lutalo u duhovnom traženju. Istaknuo je da uvijek treba pred sobom imati pitanje jesam li kršćanin i je li pravi odgovor onaj da smo na putu. Upozorio je na opasnost „globaliziranja Evandjelja“ – društvenoga fenomena koji tako reći za nikoga „nije opasan“ jer je dovršen. Potaknuo ih je da i dalje budu aktivni u Crkvi i društvu da se Gospodin proslavi jer „kad se sije nešto će i niknuti“.

Razrješenja i imenovanja u Hvarskoj biskupiji

Hvar, 12.5.2017. (IKA) – Hvarsko-bračko-viški biskup Slobodan Štambuk potpisao je odluke o razrješenjima i imenovanjima u svojoj biskupiji. Nakon što je župa Uznesenja Marijina u Visu ostala bez župnika 15. siječnja ove godine zbog iznenadne smrti mons. Paulina Bjaževića, višegodišnjega župnika i dekana Viškoga dekanata, župničku službu preuzet će svećenik Milan Šarić, dosadašnji župnik župe Gospe Karmelske u Selcima i sv. Nikole biskupa u Gornjem Humcu na otoku Braču koji je razriješen tih službi. Svojim dekretom biskup Štambuk zahvalio je svećeniku Ivici Huljevu za pomoć u duhovnoj brizi za grad Vis i franjevcu konventualcu tamošnjega samostana sv. Jeronima na Prirovu.

Franjevac fra Jakov Prcela iz samostana sv. Martina biskupa u Sumartinu na Braču imenovan je župnikom u župi Gospe Karmelske u Selcima. Svećenik Andro Ursić imenovan je župnim pomoćnikom u toj župi Bračkoga dekanata. U 11. godini službe svećenik mjesne Crkve Ante Matulić, donedavni župnik župa Uznesenja Marijina u Splitskoj, Očišćenja BDM u Dolu i sv. Jelene Križarice u Škripu na Braču suspendiran je od vršenja svih svećeničkih službi. Dekretom hvarskoga biskupa župu Uznesenja Marijina u Splitskoj preuzet će svećenik mr. Pavao Gospodnetić koji i nadalje ostaje župnikom župe sv. Jeronima u Pučišćima. Župu Očišćenja BDM u Dolu preuzet će svećenik Jure Martinić koji je ujedno i župnik župe sv. Ivana Krstitelja u Postirima, dok će župu sv. Jelene Križarice u Škripu preuzeti dekan Bračkoga dekanata i župnik župe sv. Petra u gradu Supetru Toni Plenković.

Svećenik Ljubomir Galov razriješen je službe župnika u župi Bezgrešnoga začeća u Dračevici na Braču. Nastavit će i dalje obnašati župničku službu u župi Gospe Karmelske u Nerežišćima i župi sv. Joakima i Ane u Donjemu Humcu. Župnikom u Dračevici imenovan je svećenik Jakša Rubinić, župnik župe Uznesenja Marijina u Sutivanu i Pohođenja BDM u Mircima, a njegovim pomoćnikom umirovljeni svećenik Ivica Eterović.

Mons. Stanku Lasiću uručena nagrada za životno djelo

Dubrovnik, 12.5.2017. (IKA) – Mons. Stanko Lasić primio je na svečanoj sjednici Dubrovačko-neretvanske županije, povodom obilježavanja Dana županije i zaštitnika sv. Leopolda Bogdana Mandića, nagradu za životno djelo. Nagradu su mu 12. svibnja uručili predsjednik sabora RH Goran Jandroković i župan Dubrovačko-neretvanski Nikola Dobroslavić. Mons. Lasić trenutačno je na službama generalnog vikara Dubrovačke biskupije, kanonika Stolnog kaptola, župnika katedralne župe Gospe Velike i župnog upravitelja župe sv. Andrije. Nagradu Dubrovačko-neretvanske županije za životno djelo mons. Lasić dobio je zbog profesionalnog obavljanja svoje svećeničke dužnosti, pastoralnog i humanitarnog rada u tijeku Domovinskog rata, nastavničkog djelovanja, promicanja građanskih i vjerskih sloboda, solidarnosti i tolerancije među ljudima te skrbi o kulturnoj baštini.

U ime svih laureata na svečanoj sjednici mons. Lasić uputio je riječi zahvale predstavnicima županije na ukazanoj časti. Kazao je kako ove nagrade trebaju mladima u županiji biti poticaj i primjer kako se može malo po malo radeći skromno i ustrajno doći do toga da ljudi prepoznaju rad koji ostaje kao baština. Ujedno je čestitao i blagdan sv. Leopolda, zaštitnika županije, svim okupljenima.

Na svečanoj sjednici, uz mons. Lasića, nagradu za životno djelo zbog velikog doprinosa u kulturnom i povijesnom nasljeđu dobio je i mons. Mile Vidović, svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije.

Biskup Šaško primio sudionike simpozija „Nada u budućnost: Iskustva mladih u komunizmu, od tranzicije do demokracije i danas“

Zagreb, 12.5.2017. (IKA) – Zagrebački pomoćni biskup Ivan Šaško primio je u petak 12. svibnja u svečanoj dvorani Nadbiskupskoga duhovnog stola u Zagrebu sudionike znanstvenoga simpozija koji pod naslovom: „Nada u budućnost: Iskustva mladih u komunizmu, od tranzicije do demokracije i danas“, organizira Hrvatsko katoličko sveučilište u suradnji s Partnerstvom katoličkih sveučilišta (Catholic University Partnership). Na skupu 12. i 13. svibnja sudjeluje dvadesetak sudionika iz sedam zemalja, odnosno sedam katoličkih sveučilišta (Gruzija, Hrvatska, Mađarska, Poljska, Sjedinjene Američke Države, Slovačka i Ukrajina). Uvodne je riječi najprije uputio prof. dr. Željko Tanjić, rektor Hrvatskoga katoličkog sveučilišta, a zatim i prof. dr. A. James McAdams, ravnatelj 'Nanovic instituta za europske studije'. Pozdravivši nazočne u ime kardinala Josipa Bozanića, u obraćanju sudionicima simpozija biskup Šaško spomenuo se početaka osnivanja Hrvatskoga katoličkoga sveučilišta te naznačio poveznice iz povijesti Zagrebačke nadbiskupije sa zemljama iz kojih dolaze sudionici simpozija. Te su mnogobrojne crkvene i društvene poveznice nažalost uvelike bile narušene i prekinute tijekom razdoblja komunizma, zatvarajući obzore nade i nastojeći izbrisati kršćanske vrijednosti. Zato je ovakav susret predivan znak obnove i učvršćivanja uzajamne povezanosti u nastojanju oko otvaranja novih prostora nade, tako potrebne suvremenosti. Biskup je goste upoznao s nekoliko važnih činjenica vezanih uz Zagrebačku nadbiskupiju, a u kratkome su razgovoru dodirnuti pitanja katoličkoga školstva, usmjerenosti i poslanja sveučilišta, značenja Druge sinode, odnosa prema katoličkim vjernicima u BiH te opće društvene teme, objavio je Tiskovni ured Zagrebačke nadbiskupije.

Papa prihvatio ostavku na službu zagrebačkoga pomoćnoga biskupa Valentina Pozaića

Zagreb, Rim, 13.5.2017. (IKA) - Papa Franjo prihvatio je ostavku na službu zagrebačkoga pomoćnoga biskupa Valentina Pozaića zbog zdravstvenih razloga, priopćila je Apostolska nuncijatura u RH. Vijest je u subotu 13. svibnja u 12 sati istodobno objavljena u Rimu i u Zagrebu.

Mons. Valentin Pozaić rođen je 15. rujna 1945. godine u Selnici, župa Marija Bistrica. Nakon završene osnovne škole, koju je pohađao u Selnici i Bedekovčini, sjemenišnu gimnaziju upisao je na zagrebačkoj Šalati. Po završetku drugoga razreda stupio je u Družbu Isusovu. Filozofsko-teološki studij pohađao je na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 24. lipnja 1973. godine, a nakon ređenja studij je nastavio u Rimu na Papinskom sveučilištu Gregoriana, gdje je 1975. postigao bakalaureat iz moralne teologije, a 1984. godine na istome je sveučilištu i doktorirao. Od 1977. do 1979. bio je članom uredništva Hrvatskoga programa Radio Vatikana.

Nakon završenoga studija vratio se u Zagreb i preuzeo službu profesora moralne teologije na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove. Od 1990. do 1994. predavao je predmet bioetika na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu. Profesor je kršćanske etike na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu. U znanstvenom radu osobito se istaknuo na području bioetike pa je na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove osnovao i Centar za bioetiku, a istraživanja je vršio i usavršavao se u svojoj specijalizaciji na „Joseph and Rose Kennedy Institute of Ethics" u Washingtonu, na „Linacre Centre for Health Care Ethics" u Londonu te na „Instituto Borja de Bioetica" u Barceloni.

Od 1990. do 1993. bio je član Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za nauk vjere. Od 1991. duhovni je asistent Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva, a od 1996. duhovni savjetnik Europske udruge katoličkih liječnika (Ecclesiastical Assistant - FEAMC European Federation of Catholic Medical Associations). Od 1994. do 2000. godine bio je rektor Kolegija Družbe Isusove na Jordanovcu. Objavio je više znanstvenih članaka u stručnim časopisima, a autor je i više knjiga s područja moralne teologije. Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je pomoćnim zagrebačkim biskupom 2. veljače 2005. godine, a za biskupa je zaređen u zagrebačkoj katedrali na blagdan sv. Josipa, 19. ožujka 2005. godine. Predsjednik je Vijeća HBK za nauk vjere i član Vijeća HBK za obitelj.

Oviteženo 11 novih vitezova Svetoga groba jeruzalemskog Svećani obred i euharistijsko slavlje u zagrebačkoj katedrali predvodili Veliki meštar Viteškoga reda Svetoga groba jeruzalemskog kardinal Edwin Frederick O'Brien i Veliki prior za Magistralnu delegaciju Reda u Hrvatskoj kardinal Josip Bozanić

Zagreb, 13.5.2017. (IKA) - Svećanim obredom i euharistijskim slavljem što su ga u zagrebačkoj katedrali u subotu 13. svibnja predvodili Veliki meštar Viteškoga reda Svetoga groba jeruzalemskog kardinal Edwin Frederick O'Brien i Veliki prior za Magistralnu delegaciju Reda u Hrvatskoj zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, oviteženo je 11 novih vitezova hrvatske Magistralne delegacije Viteškog reda.

Na početku obreda, prvog takvog u Hrvatskoj, kardinal Bozanić je u pozdravnoj riječi napomenuo da Sveta Stolica priznaje samo dva viteška reda, i to: Viteški red Svetog groba jeruzalemskog i Suvereni malteški vojni red. Iako se tek sada uspostavlja Magistralna delegacija Viteškoga reda

Svetoga groba jeruzalemskog u Hrvatskoj, ovdje naglašavam da je duga tradicija povezanosti hrvatskog naroda s Redom i sa Svetom zemljom, rekao je kardinal, spomenuvši pritom samo dva imena: svetog Nikolu Tavelića i blaženog Alojzija Stepinca, zaštitnika Hrvatske magistralne delegacije. Istaknuo je kako su Vitezovi Svetoga groba jeruzalemskog po toj zadaći i časti posebno povezani sa zemaljskom domovinom božanskog Otkupitelja. Oni su i danas pozvani boriti se za Kristovo kraljevstvo, za širenje katoličke vjere, i djelovati iz ljubavi te svojim ponašanjem posvuda i uvijek iskazivati odanost Kristovoj Crkvi, kazao je kardinal Bozanić, te Vitezovima čestitao na odluci i ustrajnoj pripremi koja ih je dovela do ovoga trenutka.

Usljedio je obred oviteženja te čitanje Dekreta kojim je Veliki meštar Viteškoga reda Svetoga groba jeruzalemskog imenovao vitezove koji će biti oviteženi. Nakon obreda uslijedilo je euharistijsko slavlje koje je predvodio i u kojem je homiliju izrekao kardinal O'Brien. Kao plod onoga što činimo u ovom liturgijskom slavlju, ova Magistralna delegacija za Hrvatsku bit će dodatno osnažena, naš Red po cijelom svijetu obogaćen, a Crkvi majci naše katoličke vjere, Jeruzalemu, bit će zajamčena pojačana molitva i podrška, rekao je kardinal O'Brien. Podsjetio je na riječi pape Ivana Pavla II. o otajstvu euharistije, koji je kazao kako su Isusova smrt i uskrsnuće od tako odlučujućeg značenja za spasenje ljudskoga roda da se Isus Krist, primijevši samoga sebe, vratio Ocu tek nakon što nam je ostavio sredstvo po kojem u tom otajstvu možemo sudjelovati kao da smo ondje prisutni. Naglasio je kako danas, dok prinosimo svetu misu, pristupamo u Božji svijet, u sakramentalni svijet koji dokida vrijeme i prostor te nas uvlači u sam čin Kristove smrti i uskrsnuća. Za nas, nastavio je, koji smo na jedinstven način posvećeni tome mjestu, Svetome grobu, neka ova sveta misa posluži kao sakramentalno hodočašće na Kalvariju. Isus se doista raduje zbog svega što činimo kako bismo održali živom njegovu prisutnost u tome gradu i u zemlji koju ljubi, zaključio je kardinal O'Brien.

Po završetku euharistijskog slavlja, kardinal O'Brien i kardinal Bozanić, zajedno s oviteženim vitezovima pohodili su grob bl. Alojzija Stepinca te izmolili molitvu za njegovo proglašenje svetim.

Euharistijskom slavlju uz magistralnog delegata u Republici Hrvatskoj Claudea Grbešu, prisustvovali su glavni guverner i član Velikog magisterija Reda grof Agostino Borromeo, vukovarski grof Georg Eltz, barun čeppinski Nikola Adamović, namjesnica Kanade za pokrajinu Vancouver Rosemarie Wertschek, namjesnik Austrije Andreas Leiner, namjesnica Slovenije Marjana Kos, glavni administrator Latinskog jeruzalemskog patrijarhata o. Imad Twal, rektor sjemeništa u Ljubljani – Namjesništvo Slovenije o. Roman Starc, budući namjesnik Engleske i Walesa, predstavnici namjesništava Belgije, Francuske, Švicarske i Poljske, te izaslanstvo Malteškog reda.

Veliki meštar Viteškoga reda kardinal Edwin Frederick O'Brien, dekretom od 21. ožujka 2017. uspostavio je Magistralnu delegaciju reda Svetoga groba jeruzalemskoga u Republici Hrvatskoj. Velikim priorom za Magistralnu delegaciju Reda u Hrvatskoj, dekretom što ga je 16. veljače 2015. potpisao Veliki meštar Viteškoga reda imenovan je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Magistralnim delegatom Reda u Hrvatskoj imenovan je Claude Grbeša, izvijestio je Tiskovni ured Zagrebačke nadbiskupije.

18. izdanje Zlatne harfe u Radovanu okupilo više od 500 malenih zborša

Varaždin, 13.5.2017. (IKA) - Više od 500 malenih zborša sudjelovalo je u subotu 13. svibnja na 18. izdanju festivala Zlatna harfa Varaždinske biskupije u crkvi u Radovanu, odnosno župi svete Margarete u Margečanu. Riječ je o tradicionalnom susretu dječjih zborova Varaždinske biskupije u organizaciji biskupijskog Ureda za crkvenu glazbu i njezinog voditelja mo Anđelka Igreca te župe domaćina, predvođene župnikom Alojzijem Pakracom, i voditeljicom dječjeg zbora Antonijom Puček. Festival je započeo euharistijskim slavljem koje je predvodio župnik Pakrac. Nakon zajedničke molitve, na pozornicu je izašlo ukupno 18 dječjih zborova iz svih krajeva Varaždinske biskupije.

Današnji festival poklopio se sa stotom obljetnicom Marijina ukazanja u Fatimi, gdje danas papa Franjo svetima proglašava vidjelice iz Fatime, kazao je mo Igrec, istaknuvši to posebnim znakom. Pohvalio je trud voditeljice zbora Antonije Puček i zborova. Nastupali su redom: Dječji zbor „Margaretine krijesnice“ iz župe svete Margarete iz Margečana („Bitka ljubavi“, voditeljica Antonija Puček), Dječji zbor „Isusovi prijatelji“ iz župe Svih svetih iz Podravske Sesveta („Ti si, Kriste, naša radost“, voditeljica s. Karmen Hajdinjak), Dječji zbor župe sveti Martin na Muri („Veliko srce“, voditelj Zvonko Ladić), Dječji zbor „Runolist“ iz župe sv. Marije Magdalene iz Kneginca („Dođi, slijedi me“, voditeljica Maja Bobek Ivanjko), Dječji zbor iz župe svete Jelene iz Šenkovca („Gospodine“, voditeljica Martina Pongrac), Dječji zbor Cirkovljan („Moje nebo“, voditeljica Jasmina Malek), Dječji zbor „Križići“ iz župe Sedam Žalosti BDM i Svetog Križa iz Kotoribe („Hvalospjev ljubavi“, voditeljica Klaudija Vidović), Dječji zbor „Ribari svetog Jakoba“ iz župe svetog Jakoba iz Preloga („Slijedit ću te ja“, voditeljica Ljubica Crnčec), Dječji zbor župe svetog Nikole biskupa iz Čakovca („Sretna pjesma“, voditeljice Iva i Tihana Novak), Dječji zbor župe svetog Benedikta i Žalosne Gospe iz Kloštra Podravske („Prijatelji Tvoji smo“, voditeljica s. Viktorija Predragović), Dječji zbor „Nikolići“ iz župe svetog Nikole iz Varaždina („Na Tvoju riječ, Kapetane“, voditelji Ana Mikac i Mislav Lucić), Dječji zbor „Božji prijatelji“ iz župe Uzvišenja Svetog Križa iz Vratišince („Djeluj kroz mene“, voditeljica Petra Zdravec), Dječji zbor župe svetog Vida iz Pitomače („Evo me, Bože“, voditeljica s. Emanuela Pečnik), Dječji zbor „Sveti Marko“ iz župe sv. Marka ev. iz Selnice („Posadi zmo dobrote“, voditeljice Julijana Kočila i Lana Škvorc), Dječji zbor „Lahori“ iz župe svetog Ilije proroka („Slavimo Te“, voditeljica s. Leopolda Kefelja), Dječji zbor župe svetog Antuna Padovanskog, Čakovec Jug („Kap jedna mala“, voditeljica Martina Horvat) i Dječji zbor „Lux“ iz župe svetog Luke iz Kalinovca („Život s Kristom“, voditeljica Marina Balala).

„Budući da smo dosta dugo znali da smo domaćini festivala, nije bilo većih poteškoća i pripreme su mogle proteći dosta ležerno. Doista je važno da djeca vide da postoje i druga djeca, njihovi vršnjaci, koja se bave istim onime što i ona rade. To je za njih na neki način nebeski. Nevjerojatan je osjećaj kada vidite ozarena lica malenih pjevača kada nastupaju na ovakvom festivalu. Također, i djeca su bila uključena u samu organizaciju, tako da su se radovala svemu i nisu skrivala uzbuđenje kako se festival približavao, kazala je voditeljica dječjeg zbora „Margaretine krijesnice“ iz domaće župe svete Margarete iz Margečana Antonija Puček. Nakon glazbenog dijela festival je nastavljen u obližnjoj osnovnoj školi gdje su zborši sudjelovali u grupnom radu u edukativnim radionicama, družeći se u ugodnom ozračju.

97. obljetnica rođenja bl. Bulešića obilježena biskupijskim susretom ministranata

Čabrunići, 13.5.2017. (IKA) - U subotu 13. svibnja 97. obljetnica rođenja bl. Miroslava Bulešića u njegovu rodnom selu Čabrunići obilježena je biskupijskim susretom ministranata. Misno slavlje ispred kapelice koja je, nedaleko rodne kuće, njemu u čast podignuta nakon beatifikacije, predvodio je pročelnik dijecezanskog Vijeća za duhovna zvanja, ministrante i pastoral mladih vlč. Rikard Lekaj uz koncelebraciju više svećenika. Misnom slavlju je uz mnoštvo blaženikovih štovatelja nazočio i načelnik Općine Svetvinčenat Dalibor Macan. Okupilo se šezdesetak ministranata koji su došli u pratnji svećenika, vjeroučitelja i roditelja. Komentirajući ulomak evanđelja o Dobrom Pastiru, vlč. Lekaj naglasio je da nam Dobri Pastir, Isus Krist, treba biti uzor u svakodnevnom življenju, kao što je to bio i bl. Miroslavu Bulešiću. Potkrijepio je to primjerima iz njegove župničke prakse, podsjetivši kako je odbio ponudu tadašnjeg biskupa da se skloni u Italiju na sigurno, već je radije, unatoč ratnim opasnostima, ostao u Baderni sa svojim župljanima. Svoj je zemaljski život skončao, znamo, žrtvujući ga za vjeru u Boga i vjernost Crkvi. Iako Bog danas od nas ne traži žrtvu života, ljubavlju, pažnjom i pomaganjem bližnjemu u potrebi suobličujemo se Dobrome Pastiru, zaključio je vlč. Lekaj.

Po završetku misnoga slavlja uslijedilo je druženje uz prigodnu okrepku koju su osigurali mještani sela, a bila je i mogućnost za posjetu rodnoj kući blaženika te susret s njegovim najmlađim bratom Josipom Bulešićem, koji uvijek rado prima hodočasnike. Zatim su se ministranti zaputili prema Svetvinčentu gdje im je u župnoj crkvi Navještenja Marijina vlč. Lekaj održao kratko izlaganje o blaženiku te su pored groba izmoljene litanije bl. Bulešiću. Uslijedio je ophod iza oltara gdje se čuva blaženikova reverenda, okrvavljeni jastuk i ulomak zida s njegovom krvlju. Organizatori su za kraj susreta djeci pripremili iznenađenje, vitešku predstavu u svetvinčentskom srednjovjekovnom kaštelu Grimani – Morosini, znakovite i poučene tematike borbe između dobra i zla, adaptirane na životnu situaciju djeteta u današnjim okolnostima.

Pismo kardinala Bozanića svećenicima povodom odreknuća od službe pomoćnog biskupa Valentina Pozaića

Kao zagrebački nadbiskup, istinski sam zahvalan Gospodinu što je mojoj službi, ali i cijeloj našoj nadbiskupiji, u osobi biskupa Valentina, tijekom proteklih dvanaest godina darovao dragocjenoga pomoćnika i suradnika

Zagreb, 13.5.2017. (IKA) - Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić uputio je pismo svećenicima Zagrebačke nadbiskupije povodom odreknuća od službe pomoćnog biskupa Valentina Pozaića, objavio je Tiskovni ured Zagrebačke nadbiskupije. Kardinalovo pismo prenosimo u cijelosti: „Draga subraćo svećenici! Dobro nam je poznato da u našem osobnom životu i u životu Crkve postoje vijesti u kojima se mijesaju osjećaji zahvalnosti i tuge, prepoznavanja primljenih darova i stanovite sjete. Ovo je jedna od takvih obavijesti. Dužnost mi je, naime, obavijestiti vas da je mons. dr. Valentin Pozaić uputio zamolbu Svetomu Ocu da ga, zbog zdravstvenih poteškoća, razriješi službe pomoćnoga biskupa zagrebačkog. Papa Franjo udovoljio je toj molbi biskupa Valentina te je danas, 13. svibnja 2017. godine, objavljeno da je Sveti Otac prihvatio zamolbu biskupa Pozaića i oslobodio ga službe pomoćnoga biskupa zagrebačkog.

Pritom je važno napomenuti da mons. Pozaić, kao pomoćni biskup u miru, i dalje ostaje u našem nadbiskupijskom zajedništvu te se nadamo da će, sukladno okolnostima i svojim zdravstvenim mogućnostima, ostati prisutan u našem pastoralu, posebno u pojedinim prigodama i slavljinama.

Kao zagrebački nadbiskup, istinski sam zahvalan Gospodinu što je mojoj službi, ali i cijeloj našoj nadbiskupiji, u osobi biskupa Valentina, tijekom proteklih dvanaest godina darovao dragocjenoga pomoćnika i suradnika. U ovim se trenucima spominjem 2005. godine: imenovanja mons. Pozaića pomoćnim biskupom zagrebačkim na blagdan Prikazanja Gospodinova, 2. veljače, i biskupskoga ređenja na svetkovinu sv. Josipa, 19. ožujka. Znakovito je da je tu službu zaokružio na spomendan Blažene Djevice Marije Fatimske, o stotoj obljetnici njezina ukazanja, u godini zasjedanja Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije i u Godini svetoga Josipa u Zagrebačkoj nadbiskupiji.

U svoje osobne ime, kao i u ime pomoćnih biskupa, svih svećenika i đakona, te redovnika i redovnica, o kojima se u svojoj službi biskup Valentin posebno brinu; zatim bogoslova, sjemeništara, redovničkih kandidata i kandidatica i svega Božjega naroda Zagrebačke nadbiskupije, izražavam zahvalnost mons. Pozaiću, moleći za njega od Gospodina blizinu i snagu, a od Blažene Djevice Marije, svetoga Josipa, sv. Valentina i, osobito, od blaženoga Alojzija Stepinca, milosni zagovor i pomoć.

Braćo svećenici, pozivam vas da ovu obavijest prenesete vjernicima i potaknete ih na zahvaljivanje Bogu i na trajnu molitvu za našu Crkvu zagrebačku, a osobito za odaziv Gospodinu za njegov poziv u duhovna zvanja."

Vojska Bezgrešne Južne Hrvatske proslavila 100. obljetnicu

Euharistijsko slavlje u Hrvatskom nacionalnom svetištu u Šibeniku predvodio provincijal Josip Blažević
Šibenik, 13.5.2017. (IKA) - Na blagdan Gospe Fatimske, 13. svibnja, u Hrvatskom nacionalnom svetištu u Šibeniku proslavljen je veliki jubilej - 100 godina od osnutka Vojske Bezgrešne. To je jedan od pet susreta kojima Vojska Bezgrešne okuplja svoje članove po regijama i na taj se način priprema za veliku nacionalnu proslavu koja će biti najesen u Zagrebu.

Skup je započeo okupljanjem i akreditacijom nazočnih, nakon čega je slijedilo unošenje zastave Nacionalnoga centra u crkvu. Praćeni pjesmom, osam metarsku zastavu unijeli su članovi iz različitih mjesnih centara VB koju su zatim predali nacionalnom duhovnom upravitelju fra Zdravku Tubi. Susret je nakon službenog otvorenja nastavljen Euharistijskim klanjanjem koje je predvodio fra Ivan Penava, duhovni asistent Vojske Bezgrešne u župi sv. Petra u Šibeniku. Prigodno predavanje o poslanju Vojske Bezgrešne u novom stoljeću djelovanja održao je fra Zdravko Tuba. Osobito je istaknuo Kolbeovu želju da članovi Vojske Bezgrešne uvijek budu gorljivi promicatelji svetosti i nositelji evanđeoskih normi i načela u svijetu.

Nakon polusatne stanke susret je nastavljen pripravom za ispovijed, ispitom savjesti i molitvom krunice. Najprije je domaćin susreta i animator toga dijela programa fra Ivan Bradarić uveo u bit molitve i izrekao molitvenu nakanu, a potom je čitanjem tekstova sv. Maksimilijana Kolbea uvodio u razmatranje svakog otajstva krunice.

Veliko slavlje okrunjeno je misom koju je predslavio i propovijedao fra Josip Blažević, provincijal Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualaca, reda kojemu je pripadao poljski redovnik sv. Maksimilijan Kolbe.

Upravo je tom redu povjerena duhovna skrb Vojske Bezgrešne. Fra Josip govorio je o svetosti koja nema svoga roka. Podsjećajući na kanonizaciju dvoje djece vidioca u Fatimi, sv. Franje i sv. Jacinte Marto, fra Josip je zaključio: „Nikada nije prerano za postati svet. I nikada nije prekasno da donesemo odluku za obraćenje. Svi su pozvani na svetost". Gorljivo nastojanje sv. Maksimilijana Kolbea da cijeli svijet posveti Bezgrešnoj treba ostati naš trajni žar koji će nas poticati da neprestano rasplamsavamo pobožne ideje i herojske čine utemeljitelja Vojske Bezgrešne.

Cijeli susret pjesmom je animirao i uvećao združeni zbor mladih koji pjevaju pri samostanu sv. Frane i zbor mladih župe sv. Petra iz Šibenika. Ravnatelj zbora je Martin Radošević a na orguljama je svirala Veronika Paić.

Susret je zaključen zajedničkim domjenkom koji su pripremili šibenski domaćini – članovi Vojske Bezgrešne.

50. obljetnica crkve Gospe Fatimske u mjestu Jadreški

Jadreški, 13.5.2017. (IKA) – Na 100. obljetnicu fatimskih ukazanja, 13. svibnja, u mjestu Jadreški nadomak Pule proslavljena je 50. obljetnica crkve Gospe Fatimske. Uvodni pozdrav izrekao je domaćin vlč. Armando Illich, župnik Vulture, Muntića i Šišana, čijoj župi Jadreški pripadaju kao filijala. Vlč. Illich predvodio je misno slavlje, a koncelebrirao je vlč. Atilije Krajcar, umirovljeni svećenik koji je upravljao župama Ližnjan i Šišan kada je ustanovljena crkva Gospe Fatimske u Jadreškima, u zgradi škole, 1967. godine.

Vlč. Illich u homiliji je podsjetio na dinamiku i ključne momente povijesnih okolnosti i zbivanja vezanih uz fatimska ukazanja. Majka Božja ukazala se troje neuke djece, te preko njih poručila ljudima da postanu svjesni svoga zla i dobra kojemu bi trebali težiti, da se obrate. Gospa je, zbog ljudskoga zla u čovjeku, prorekla ratne strahote, komunizam koji je odnio tolike žrtve, te nacizam i fašizam koji su silno zlo nanijeli u Drugom svjetskom ratu. Ta su ukazanja trebala ponukati ljude da prepoznaju zlo u sebi, te da ga se, uz Božju pomoć, nastoje osloboditi, rekao je vlč. Illich. Čovjek može nastojati činiti dobro, ali jače, veće, dublje i zapaženije bez Boga nije moguće. Propovjednik je citirao podatak o posljednjem fatimskom ukazanju u listopadu 1917. godine, kada je na pitanje malene Lucije o nekom znaku za uvjeriti mnoštvo, sunce u najavljenom trenutku plesalo po nebu pred 70.000 okupljenih svjedoka. Svatko od nas može u tome prepoznati znak i ojačati svoju tako često nedostatnu vjeru. Vlč. Illich je nadalje citirao riječi liječnika koji je operirao sv. Ivana Pavla II., o medicinski neobjašnjivim aspektima ranjavanja koje se dogodilo na blagdan Gospe Fatimske. Pozvani smo, uvijek i svugdje produbljivati svoju vjeru. Svaka crkva, pa tako i ova čija 50. obljetnicu danas slavimo, je materijalni znak Božje ljubavi prema čovjeku, da se, kada prođemo pored nje, sjetimo tko smo, što smo i kamo idemo, rekao je vlč. Illich. Župnik je podsjetio na riskantnost geste vlč. Krajcara koji je imao hrabrosti urediti crkvu nakon što je zbog svog poziva prije toga proveo nekoliko godina u zatvoru u Nišu i Staroj Gradiški. Neka nas pogled na crkvu, svaki put kada ovuda budemo prolazili, podsjeti na onoga koji se nalazi u tabernakulu i da nam On pomogne uzvjerovati i pronaći smisao vlastitoga života, zaključio je propovjednik.

Župnik je na kraju misnoga slavlja zahvalio svima koji su na bilo koji način sudjelovali u realizaciji proslave, brošure i svih organizacijskih aspekata. Vlč. Krajcar se na kraju mise prisjetio vremena kada je blagoslovljena crkva u prostorima nekadašnje škole, napose okolnosti koje su dovele do prenamjene zgrade iz škole u crkvu. Zgrada u kojoj se nalazi

crkva izgrađena je 1912. kao škola. Nakon izgradnje nove škole 1938. godine staru zgradu otkupio je jedan mještаниn. Prije uređenja te crkve, Jadreški mještани odlazili su u župnu crkvu u nekoliko kilometara udaljen Šišan. U godinama nakon Drugog svjetskog rata, prisjetio se vlč. Krajcar, primio je pismo s 25 potpisa djece iz Jadreški koji ga mole da pronađe prostor gdje bi mogla pohađati vjeronauk u svome mjestu. Župnik je otišao do vlasnika stare škole te je postignut dogovor o kupnji, a uz pomoć biskupije i donacija mještana crkva je uređena. Drveni oltar na kojem se i danas služi misa darovalo je Pazinsko sjemenište, a oltar je prethodno u sjemeništu stigao iz zagrebačke bolničke kapele sestara milosrdnica, zalaganjem bl. kardinala Alojzija Stepinca.

Crkva Majke Božje Fatimske smještena u zgradi nekadašnje Hrvatske škole, „blagoslovljena je 10. prosinca 1967., u Godini vjere, za vrijeme pape Pavla VI, biskupa Dragutina Nežića i župnika Atilija Krajcara“, napisano je na spomen ploči smještenoj na pročelju. Za prigodu 50. obljetnice crkve objavljena je i prigodna brošura koja, tekstom i fotografijama, donosi povijesni pregled postojanja te crkve, od priprema za preuređenje, preko raznih susreta i proslava, do današnjih dana. Tekst brošure nastao je temeljem kazivanja vlč. Krajcara. Mahom o istome svjedoče i motivi prisutni na izložbi starih fotografija mještana Jadreški. Od dana blagoslova crkve do danas u Jadreškima je služilo pet župnika: vlč. Atilije Krajcar (1967. – 1982.), mons. Ivan Grah (1982. – 2006.), vlč. Jordan Rovis (2006. – 2008.), vlč. Ante Ivančić (2008. – 2012.) te od 2012. godine vlč. Armando Illich. U spomen na pola stoljeća postojanja te filijalne crkve izrađena je zastava crkve s likom Gospe Fatimske i natpisom „Majko Božja Fatimska moli za nas! 1967. – 2017. Jadreški“. U spomen na tu proslavu nedaleko crkve posađeno je i stablo ladonje.

Misnom slavljju nazočio je i načelnik Općine Marko Ravnić. Program obilježavanja započeo je sportskim sadržajima u poslijepodnevnom satima, a nakon svečanog misnog slavlja, u dvorištu crkve otvorena je izložba starih fotografija uz prigodni kulturno-umjetnički program u izvedbi KUD-a „Kuje“, mješovitog zbora te malih roženičara, a zatim je proglašena i najljepše uređena okućnica. Proslava je plod suorganizacije Mjesnog odbora Jadreški, Turističke zajednica Općine Ližnjan, DSRİK Šišan, a pokrovitelj je bila Općina Ližnjan.

Tristotinjak Roma u varaždinskoj katedrali s biskupom slavilo blaženog Ceferina Gimeneza Mallu i blaženu Emiliju

Varaždin, 14.5.2017. (IKA) - U organizaciji Povjerenstva za pastoral Roma Varaždinske biskupije u varaždinskoj katedrali Uznesenja BDM na Nebo u nedjelju 14. svibnja slavljena je misa u povodu spomendana romskih blaženika Emilie i Ceferina Gimeneza Malla. Euharistijsko slavlje predvodio je predsjednik Odbora Hrvatske biskupske konferencije za pastoral Roma varaždinski biskup Josip Mrzljak. Koncelebrirali su svećenici župa u kojima žive Romi uz nazočnost romskih vjeroučenika i njihovih roditelja. Biskup Mrzljak sve je okupljene, njih 300-tinjak, srdačno pozdravio, podsjetivši kako su zahvalni što mogu slaviti dvoje romskih blaženika. Podsjetio je i na Majčin dan, potaknuvši „da iz katedrale molimo za naše majke, kako za one koje su žive, tako i za one koje su u Nebu s našom nebeskom majkom Marijom“.

U propovijedi je biskup istaknuo kako evanđelje nije nešto što je napisano prije 2000 godina „već je to govor nama danas“. „Važno je pitati se što ta Božja riječ nama znači? To

je govor Boga čovjeku. Upravo u vazmenom vremenu slušamo što se u Jeruzalemu dogodilo nakon Isusove smrti kada je uskrsnuo. Neki su u to povjerovali, a neki nisu. Tako je i danas. Vjerovati i nije baš tako lako. Apostol Toma je rekao - ja neću vjerovati. No, Isus je pobijedio smrt i želi u učenicima probuditi vjeru da je on živ. Ali na jedan drugačiji način. Ne više onako kako mi žive vidimo, već je prisutan po svome duhu. Također Filip kaže Isusu: 'Gospodine pokaži nam Oca'. Isus mu odgovara: 'Tko mene vidi, vidi i Oca'. Kaže im da se ne trebaju bojati, jer je On Put, Istina i Život. To je važna rečenica koju je Isus izrekao, jer je pokazao put kojim treba ići. Osim naših zemaljskih, svakodnevnih ciljeva, trebamo se pitati i za onaj konačni cilj - kamo zapravo idemo i kako tamo idemo. Tim putem za Isusom su mnogi kroz povijest krenuli. Nema naroda na svijetu iz kojeg ljudi nisu povjerovali i krenuli za Njim. Zato danas slavimo i blaženog Ceferina i blaženu Emiliju, jer su oni išli Isusovim putem. Vjerovali su da je to istina o čovjeku i ljudskom životu. No, da bismo i mi išli tim putem, nije nam dosta samo naša odlučnost, već i pomoć. Zato se sabiremo na molitvu, posebno na misu i molimo Božju pomoć te zagovor onih koji su išli prije nas. Svaki čovjek ima svoj križ i potrebno ga je uzeti i ići. Ne treba se bojati. To i Isus kaže: 'Ne bojte se ići za mnom. Ja sam išao prije vas i pripravio vam mjesto'. Zato ne smijemo zaboraviti te ljude koji su išli putem koji je Isus pokazao“, rekao je u homiliji biskup Mrzljak.

Nakon mise pjevački zbor OŠ Petrijanec pod ravnanjem prof. Melite Bastalec te uz klavirsku pratnju mo Višeslava Jaklina održao je prigodni koncert, a cijeli događaj završio je u prostorima Biskupijskoga pastoralnog centra prigodnim recitacijama vjeroučenika iz Petrijanca, Male Subotice i Orehovice te naravno, uz ples i zvukove romske glazbe kojoj nije ostao ravnodušan ni biskup Mrzljak.

Proslava 120. obljetnice ustoličenja i dolaska u Krčku biskupiju sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića

Svečano euharistijsko slavlje predvodio mons. dr. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup i predsjednik HBK

Krk, 14.5.2017. (IKA) - Svečano je u nedjelju 14. svibnja u krčkoj katedrali proslavljena 120. obljetnica ustoličenja i dolaska u Krčku biskupiju sluge Božjega biskupa Antuna Mahnića. Euharistijskom slavljju koje je predvodio mons. dr. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup i predsjednik HBK, prethodio je prigodni program pod naslovom „Dostojan časti oltara“, u kojem su predavanja održali mons. dr. Franjo Velčić, generalni vikar Krčke biskupije, mr. Anton Peranić, predstojnik Katehetskog ureda, Bruno Lončarić, voditelj posebnih projekata Novog lista te mr. Saša Ilijić, postulator u postupku za proglašenje blaženim i svetim sl. Božjega Antuna Mahnića.

Izlaganje mons. Velčića nosilo je naslov „Kako je odjeknulo Mahnićevo imenovanje za krčkog biskupa?“. Imenovanje Mahnića novim krčkim biskupom bilo je neočekivano, iznenađujuće a od nekih je novina proglašeno i senzacionalnim. Nepoznavanje Mahnićevo stava prema glagoljici, staroslavenskom bogoslužju i nacionalnom pitanju između Talijana i Hrvata rezultiralo je pretpostavkom da će Mahnić iskorijeniti glagoljicu i staroslavenski jezik iz bogoslužja te pogodovati talijanskoj politici. Poradi toga, talijanski su mediji njegov dolazak podržavali dok su hrvatski i slovenski mediji izražavali zabrinutost i oprez. Upravo zbog toga, ističe dr. Velčić, Mahnićevo učenje glagoljice, njegova zauzetost da upozna narod Krčke biskupije kao i njegovo prvo slavljenje mise na staroslavenskom jeziku, izazvale su veliku radost i

iznenađenje među domaćim stanovništvom.

Mr. Anton Peranić u svom je izlaganju predstavio godišnje hodočašće djece na grob biskupa Mahnića. Ideja za ovo hodočašće nastala je prigodom organizacije prijenosa posmrtnih ostataka biskupa Mahnića u krčku katedralu 2002. godine te se već 15 godina, od proljeća 2003. do danas, neprekidno održava. Hodočašća organizira Katehetski ured u suradnji s vjeroučiteljima. Zajedničko geslo svih hodočašća je „Svijetli trag biskupa Mahnića“ a svake godine dobiva posebni naglasak ovisno o aktualnim zbivanjima u Crkvi na nacionalnoj i biskupijskoj razini te ih povezuje s biskupom Mahničem. Hodočašće redovito uključuje misu koju predvodi biskup ordinarij i predprogram koji realiziraju vjeroučitelji s djecom. Na hodočašću sudjeluje dvadesetak svećenika, te petstotinjak djece.

Okupljenima se obratio i Bruno Lončarić koji je u prigodi Cvjetnice uredio posebni prilog u Novom listu na 24 stranice posvećen upravo sluzi Božjemu biskupu Antunu Mahniću. Ispričao je kako je, priređujući posebne plakate o Krčkoj biskupiji prigodom biskupskog ređenja mons. Ivica Petanjka, pobliže upoznao Krčku biskupiju a posebno su ga oduševili tekstovi o liturgijskom životu i povijesti te se tom prilikom susreo i s tekstom o značaju biskupa Mahnića. Taj ga je tekst potaknuo da pobliže upozna njegov lik i djelovanje te njegovu pisanu ostavštinu. Sabrana Mahnićeva pisma katoličkim svećenicima bila su za Lončarića otkriće i oduševljenje, te je shvatio koliko je biskup Mahnić bio svestran, sveobuhvatan, pronicljiv i aktualan.

Mr. Saša Ilijić približio je okupljenima značenje postupka za beatifikaciju i kanonizacije sluge Božjega te duhovne plodove koje ona sa sobom nosi. „Sveci ostaju trajni uzori ostvarenog Evanđelja i kao takvi poticaj svim vjernicima da ga nasljeduju“. A da bi se sveca moglo nasljedovati potrebno ga je upoznati. „Postulatura bi trebala činiti upravo to: pomoći svima upoznati slugu Božjega i to ne samo informativno već iskustveno i oduševljeno. Također cjelokupni pastoralni rad Krčke biskupije i pastoralno zalaganje treba biti prožeto duhovnošću sluge Božjega“, istaknuo je mr. Ilijić. O biskupu Mahniću nadalje je rekao: „Imajući u vidu nemjerljive zasluge sluge Božjega u našoj biskupiji kao i u povijesti Crkve u Hrvatskoj i Sloveniji, osjećamo koliko je nama i današnjem društvu potrebna njegova svetost. (...) Ljubav prema Bogu i Crkvi biskupa Mahnića učinila je gorljivim vjernikom, propovjednikom i širiteljem kraljevstva Kristova na zemlji. Njegova ljubav prema bližnjemu bila je nesebična, požrtvovna i stvarna ljubav Kristova pastira.“ Preporučio je svima da svojom molitvom prate ovaj postupak.

Predavanja su bila prožeta i pjesmom pa su tako krčki katedralni i vrbnički župni zbor izveli pjesmu „In cruce salus“ sl. Božjega fra Ive Perana, dječji zbor župe Krk „Kapljice“ izveo je Himnu biskupu Mahniću, za koju tekst potpisuje mons. Anton Toljanić, glazbu Vesna Avsec, tradicionalno se izvodi na godišnjim hodočašćima djece, a kvintet svećenika pjesmu „Vodi me“ autora mons. Marinka Mlakića, u aranžmanu Saše Ilijića. Program je vodio đakon Anton Budinić.

Usljedio je svečano euharistijsko slavlje na kojem su, uz predvoditelja nadbiskupa Želimira Puljića, koncelebrirali riječki nadbiskup i metropolita Ivan Devčić i krčki biskup Ivica Petanjak te četrdesetak svećenika i redovnika Krčke biskupije. Sudjelovao je i krčki biskup u miru Valter Župan. Pretprogramu kao i misnom slavlju nazočila je pranećakinja sluge Božjega Ana Mahnić Čosić, te predstavnici gradskih i općinskih vlasti otoka Krka.

Biskup Petanjak na početku misnog slavlja pozdravio je sve nazočne vjernike, štovatelje sluge Božjega. Za biskupa

Mahnića rekao je: „Osoba je to takvog kova oko koje će se i danas lomiti koplja, a mi ga doživljavamo prije svega kao Božjeg čovjeka koji je dostojan časti oltara. Naši suvremenici i generacije koji dolaze mogu od njega učiti kako se ljubi Boga i bližnjega i kako se iz žive vjere i kršćanskih uvjerenja može svestrano izgrađivati društvo u cjelini“.

Nadbiskup Puljić u propovijedi je istaknuo kako je suvremen čovjek ispunjen raznim strahovima. Isusov odgovor na te strahove obećanje je da su u kući Oca nebeskoga pripremljeni stanovi kao mjesta sigurnosti, topline i zajedništva koja su nam cilj nakon svih naših životnih nedaća i križeva koje moramo proći. No ti stanovi obećani su onima koji upoznaju Oca i koji slijede Isusa živeći životom ljubavi, dobrote, razumijevanja, solidarnosti i praštanja. Vjera u Krista ulijeva sigurnost, smisao i snagu, ona je svjetlo na putu, a Isus zaglavni kamen na kojem počiva.

O biskupu Mahniću rekao je kako je bio „nepomirljiv borac protiv liberalizma“ te kako se u svojoj borbi „nije pogadao sa savješću, nije pravio kompromise već se hrabro borio za pravdu koju je trebalo štiti“. U toj borbi nije se zaustavljao samo na pisanoj riječi već je započeo aktivnu borbu: obraćao se laicima, intelektualcima, mladima i dao se na razvoj kršćanske kulture i prosvjete.

Nadbiskup Puljić istaknuo je Mahnićevo dalekovidnost te ga nazvao „ponosom i svjetionikom ne samo (Krčke) dijeceze već čitavog naroda i Crkve Katoličke“. Također, istaknuo je kako je i naše vrijeme slično Mahnićevom pa su nam prijeko potrebni ljudi, od biskupa do vjernika laika, koji će znati usmjeravati, razlučivati dobro i plemenito od lošeg i zavodljivog te hrabro svjedočiti za ono što vjeruju i poput proroka naviještati trajne i vječne evanđeoske vrjednote.

Na kraju mise nadbiskup Puljić predvodio je molitvu na novouređenom grobu sluge Božjega.

Treća sjednica Prezbiterskoga vijeća Zagrebačke nadbiskupije

Zagreb, 15.5.2017. (IKA) - U Nadbiskupskome bogoslovnom sjemeništu u Zagrebu 15. svibnja održana je treća sjednica Prezbiterskoga vijeća Zagrebačke nadbiskupije. Na sjednici je, pod predsjedanjem zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, sudjelovalo četrdeset i šest članova Vijeća. Nakon molitve Trećega časa, uslijedila je nadbiskupova pozdravna riječ članovima Vijeća, pri čemu se posebno osvrnuo na vijest da je papa Franjo 13. svibnja prihvatio odreknuće od službe pomoćnoga biskupa Zagrebačke nadbiskupije mons. Valentina Pozaića zbog zdravstvenih razloga. Kardinal je istaknuo „da ćemo se kao mjesna Crkva prigodno zahvaliti biskupu Pozaiću za njegovo dvanaestogodišnje revno i požrtvovno služenje Crkvi zagrebačkoj, a o čemu će nadbiskupijska zajednica biti pravovremeno obaviještena“. Potom je pročitana zapisnik s prethodne sjednice Prezbiterskoga vijeća koji je jednoglasno prihvaćen.

Usljedio je središnji dio sjednice koji se odnosio na predstavljanje Dokumenta o formaciji svećenika „Dar svećeničkoga zvanja“. Mr. Andrija Miličević, predstavljajući navedeni dokument, istaknuo je da je Kongregacija za kler, nakon više od trideset godina, odlučila objaviti ovaj Ratio fundamentalis upravo zbog toga što su u protekla tri desetljeća svijet i Crkva doživjeli znakovitu promjenu, a i zahtjevi pred kojima se danas nalaze svećenici i svećenički kandidati bitno su drugačiji. Pritom je uputio i na činjenicu da se Dokument ne može i ne smije uzeti samo kao još jedan od dokumenata u nizu koji se dotiču svećeničke formacije,

već da je posrijedi temeljni dokument koji donosi temeljne odredbe koje je svaka partikularna Crkva dužna primijeniti i usvojiti na svome području u svim fazama i svim oblicima formacije onih koji se pripremaju za primanje sakramenta svetoga reda. Predstavljajući temeljito svaku od osam cjelina navedenoga Dokumenta, mr. Miličević istaknuo je da je navedeni Dokument u odnosu na onaj prethodni iz 1970. godine puno detaljniji i precizniji, te je pritom i primijetio kako jedan opći dokument o formaciji pomno ulazi u detalje same formacije, vodeći brigu doista o jednom velikom području. S obzirom na to, ovaj Dokument ostaje jedan izazov za sve one na koje se formacija svećenika i svećeničkih kandidata odnosi te će u tome smislu navedeni Dokument biti od velike pomoći, zaključio je mr. Miličević.

Nastavljajući se na predstavljeni Dokument, pomoćni biskup Ivan Šaško održao je izlaganje: „Formacijski susreti za svećenike Zagrebačke nadbiskupije: stanje i perspektive”. Uputio je na formalne susrete koji postoje za svećenike u Zagrebačkoj nadbiskupiji, a to su: trajna formacija svećenika zaređenih u posljednjih sedam godina, Svećenički dan Zagrebačke nadbiskupije, „koronski” susreti svećenika u dekanatima Nadbiskupije, Teološko-pastoralni tjedan za svećenike, prigodna hodočašća svećenika Nadbiskupije/Metropolije te duhovne vježbe/obnove za svećenike. Upućujući na neke izazove današnjega vremena, a koji su vezani uz život i službu svećenika, biskup Šaško naveo je da u sadržajima formacije svećenika „ponajprije trebamo rabiti i vrednovati ono što postoji, da bismo lakše tražili ono što je potrebno mijenjati ili čime postojeće možemo nadopunjavati i obogaćivati”.

Usljedila je plodonosna rasprava tijekom koje su se članovi Prezbiterskoga vijeća svojim promišljanjima usredotočili na pitanja vezana uz „propedeutsku” godinu za svećeničke kandidate, a koju ističe Dokument o formaciji svećenika, na potrebu duhovnoga vodstva za svećenike i svećeničke kandidate, te na potrebno njegovanje suradnje između svih institucija koje sudjeluju u intelektualno-odgojnoj formaciji svećeničkih kandidata, a to su ponajprije Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište u Zagrebu. Članovi Vijeća zaključili su da postojeće sadržaje formacije svećenika u Nadbiskupiji valja zadržati, ali i trajno usavršavati, a pojedini prijedlozi koji su izneseni, uzeti su u razmatranje glede njihove konkretizacije u budućnosti.

U posljednjem dijelu sjednice, mons. Zlatko Koren održao je izlaganje „Značenje pobožnosti sv. Josipu u hrvatskome narodu”. Budući da se ove godine obilježava 330. obljetnica otkako je Hrvatski sabor jednoglasno izabrao svetoga Josipa za posebnoga zaštitnika Kraljevstva Hrvatske, a tim povodom je i zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, 19. ožujka 2017. godine proglasio Godinu svetog Josipa na području Nadbiskupije, mons. Koren uputio je na nekoliko povijesnih podataka glede štovanja sv. Josipa u Hrvatskoj, ali i nekoliko poticaja za njegovo štovanje u hrvatskome narodu. Posebno se, pritom, osvrnuo na aktualnost sv. Josipa u današnjemu vremenu „kada nam On svojim obiteljskim autoritetom, stalnošću, ispravnim traženjem rješenja te poistovjećivanjem s čovjekom kojemu je teško, može biti nadahnuće i sigurni oslonac u svakodnevnome životu”.

Na završetku sjednice, kardinal Bozanić pozvao je članove Vijeća da u svojim dekanatima zajedno s kolegama svećenicima kao i u svojim župnim zajednicama animiraju i organiziraju hodočašće tijekom Godine sv. Josipa u Nacionalno svetište sv. Josipa u Karlovcu te da u zajedništvu s čitavom nadbiskupijskom zajednicom prate svećeničke kandidate na njihovome putu svećeničke formacije, priopćeno je sa sjednice Prezbiterskog vijeća.

Kurija Gospe Snježne petrinjske Marijine legije uzdignuta na razinu komicija

Sisak, 15.5.2017. (IKA) - Kurija Gospe Snježne petrinjske Marijine legije uzdignuta je u ponedjeljak 15. svibnja na razinu komicija. Novoosnovanom Komiciju izravno je priključeno 26 prezidija, Kurija Kraljica mučenika Sisak sa 6 prezidija, Kurija Kraljica sv. Krunice Sisak sjever sa 7 prezidija i Kurija za mladež Kraljica apostola Petrinja s 10 prezidija, sa sveukupno 305 aktivnih i tri puta toliko pomoćnih legionara.

U Sisačkoj biskupiji je već nekoliko godina velik broj prezidija, temeljnih sastavnica te organizacije te je zbog toga bilo potrebno uspostavljanje višeg vijeća. Nakon što je vodstvo Koncilija, najvišeg Legijinog upravnog tijela, sa sjedištem u Dublinu, dobilo uvid u brojčano stanje prezidija u Sisačkoj biskupiji, odlučili su osobno doći i upoznati se sa stanjem. Tako su Hrvatsku u rujnu 2016. godine posjetile predsjednica Koncilija Marijine legije s. Sile NiChoclain i korespondentica Regije Zagreb s. Rose Caulfield, oduševivši se radom Kurije Gospe Snježne iz Petrinje. Ovaj novi Komicij Gospe Snježne tako više nije u nadležnosti Regije Zagreb već je izravno pripojen Konciliju u Dublinu.

Ovaj velik događaj za Marijinu legiju u Sisačkoj biskupiji proslavljen je svećanim misnim slavljem koje je u župnoj petrinjskoj crkvi Sv. Lovre predvodio sisački biskup Vlado Košić u zajedništvu s duhovnikom kurije mons. Franjom Ćukom, kancelarom biskupije mons. Markom Cvitkušićem, rektorom Nacionalnog svetišta sv. Josipa u Karlovcu mons. Antunom Senteom, rektorom svetišta Majke naših stradanja u Gori preč. Paškom Glasnovićem, domaćim župnikom i dekanom preč. Josipom Samaržijom i petnaestak svećenika.

Na početku slavlja okupljenima se obratio predsjednik Komicija Dario Marković, pročitavši čestitku predsjednice Koncilija s. Sile NiChoclain.

U homiliji biskup je čestitao okupljenim legionarima na tom uspjehu i svemu što kao zajednica čine. „Djelo koje Marija čini po ovoj zajednici ima za cilj proslaviti Sina Božjega i Marijina našeg Spasitelja Isusa Krista. To treba biti pred očima svima nama u našim zalaganjima i našim djelima. Kao što smo čuli i u današnjoj Božjoj Riječi kada su u Listru došli Pavao i Barnaba po njihovoj riječi ozdravio je hrom čovjek, a Grci su zbog toga njima željeli žrtvovati životinje, misleći da su bogovi sišli u ljudsko naličje. Oni pak ljutito u srdžbi razdiru haljine i govore: 'ljudi što vam je? Pa mi nismo bogovi već obični ljudi koji služe Isusu Kristu Spasitelju'. Tako su jedva sklonili mnoštvo da im ne žrtvuje. Kao što kaže i psalam: 'Ne nama, Gospodine, ne nama, nego svome Imenu slavu daj', tako mi svi mi trebamo biti ponizni u svemu svom djelovanju. Nije ovo uzvisivanje naše legije samoj legiji na slavu, već Majci Božjoj i samom našem Spasitelju Isusu. To treba imati na umu, da ne bi nitko mislio, kao što su mislili pogani da su Pavao i Barnaba veličine. Oni su bili svjesni da samo po Božjoj milosti navještaju Evanđelje i da po njima Bog djeluje. Vi ste toga svjesni, dragi legionari, jer doista Bog čini lijepe i velike stvari po vama u našoj Petrinji, Glini, Lasinji, Kupčini i dakako u Sisku. Ovo djelo Marijine legije se širi da bi se utvrdili vjernici, posebno u molitvi sv. Krunice, zatim u zajedništvu, da bi osobito njegovali bračni i obiteljski život, velikodušno primajući brojnu djecu, da bi pomagali bolesne, obilazili starije i nemoćne i da bi u svojim župnim zajednicama, gdje živite i radite, bili svjetlo i putokaz molitvenog i dubokog kršćanskog života”, poručio je biskup okupljenim legionarima.

Na kraju se okupljenima obratio i duhovnik petrinjske Kurije Gospe Snježne mons. Ćuk, čestitavši legionarima osnutak komicija. „Vi dragi legionari prošli ste tisuće i tisuće

kilometara po našoj biskupiji. Dolazili ste u naše župe i donosili radost što ste kršćani. Nosili ste optimizam i nadahnuće koje dolazi od Duha, nesebično bez samoisticanja sa svom poniznošću i blagošću. Mogu reći da sam osjetio onaj duh koji je resio prvu Crkvu i zato ova zajednica, ne savršena ali ustrajna i uporna u apostolatu, zaslužuje ovaj trenutak, ne samo za hvalu, nego jer je nagrađena zbog svoje poniznosti, ustrajnosti i hrabrosti u poslanju.

Dragi legionari, moja je želja da vas ovaj trenutak učini još poniznijima i hrabrijima kako bi proslavili našeg Gospodina po Majci Mariji", zaključio je mons. Ćuk.

Proljetni susret župnika sjemeništara s odgojiteljima u Sjemeništu

Zagreb, 15.5.2017. (IKA) - Proljetni susret župnika sjemeništara s odgojiteljima u sjemeništu održan je u ponedjeljak 15. svibnja, na spomendan Svih svetih solinskih mučenika, u prostorima Međubiskupijskog sjemeništa na zagrebačkoj Šalati. Inicijator skupa bio je rektor Sjemeništa preč. Matija Pavlaković sa željom da župnici i upravitelji župa koji imaju sjemeništare, zajedno s odgojiteljima u sjemeništu pokušaju zajednički podijeliti odgovornost, brigu i radost rada u pripremi i praćenju kandidata za svećenička zvanja naših mjesnih Crkava.

Susret je započeo kratkom okrepom i zajedničkim druženjem nakon čega je uslijedio radni dio susreta. Od 40 župa iz koliko dolaze naši sjemeništari, na susret se odazvalo 26 župnika. Manji broj ispričao se zbog ranije preuzetih pastoralnih obveza. Nakon dobrodošlice rektora i aktualizacije prijedena puta od posljednjeg susreta koji je bio na početku školske i vjeronaučne godine, 7. studenoga 2016. godine, preč. Pavlaković zahvalio je župnicima na angažmanu te svećeničkom svjedočenju koje se na poseban način očitivalo za vrijeme božićnih i uskršnjih blagdana, kada su sjemeništari aktivnije sudjelovali u životu svojih župnih zajednica. Zahvalio je i župnicima koji su sjemenišnu zajednicu u ovoj pastoralnoj godini ugostili u svojim župama, za vrijeme redovitih izleta po nad/biskupijama Crkve u Hrvata. Potom je rektor govorio o perspektivama rada sa sjemeništarcima tijekom ljetnih praznika koji ubrzo dolaze. Spomenuo je kako se planiraju otvarati radni kampovi (neke biskupije) u kojima bi sjemeništari kroz tjedan dana sudjelovali svojim radom; zamolio je župnike da prate duhovni život sjemeništara za vrijeme praznika (redovita dnevna misa, predvođenje pobožnosti, odlazak na župna hodočašća, dekanatski susreti ministranata i sl.) i potaknuo je svećenike da na početku nove školske i vjeronaučne godine dostave Rektoratu pismeno izvješće o aktivnostima njihovog sjemeništara tijekom ljetnih praznika. Uslijedila je plodna rasprava i izmjena mišljenja o kvaliteti i osobnim svojstvima budućih sjemeništara budući da se bliže upisi u sjemenište koji će biti koncem svibnja i početkom lipnja. Razredni odgojitelji (prefekti) vlč. Josip Đurin i vlč. Goran Bužak izvijestili su župnike o trenutnim ocjenama sjemeništara te njihovom vladanju. Uslijedila je zajednička molitva Srednjega časa u sjemenišnoj kapeli, a potom zajednički ručak svih sudionika u sjemenišnoj blagovaonici. Nakon ručka župnici su nastavili druženje sa svojim sjemeništarcima u dvorištu sjemenišnog kompleksa.

Predstavljen film o hrvatskom misionaru fra Iliji Barišiću
Zagreb, 15.5.2017. (IKA) – U organizaciji Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj 15. svibnja u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu predstavljen je film „Fra Ilija Barišić – Od Rame do Konga“, autora Ivica Barišića. Uvodeći u program Ines Soša Meštrović je u ime organizatora predstavila životopis jednog od najstarijih hrvatskih misionara fra Ilije Barišića, ističući kako od 1972. godine u Kongu svakodnevno svjedoči „snagu vjere, ljepotu ljudskog srca i nadasve radost milosrđa“.

Nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela u RH vlč. Antun Štefan podsjetio je na ulogu misionara, posebno u nemirnim zemljama, gdje lokalno stanovništvo „nikako da živi zajedno u miru. Ono što im treba je upoznavanje Isusa koji donosi mir, a prvi koji su to činili i koji to uvijek čine su misionari, Isusovi misionari, a među njima je i fra Ilija Barišić“. Istaknuo je da tim susretom Papinska misijska djela žele posvijestiti kako je misijska djelatnost ono najvažnije što je u Crkvi. Isus je prvi koji je rekao 'idite po svem svijetu'. Dakle, on je odlučilo da svijet djeluje misijski i tako dugo dok hodamo zemljom mi smo pravi Isusovi misionari, a jedan od takvih je fra Ilija - čovjek ne velik rastom, ali velikoga srca, uvijek nasmiješen. Upoznao je kulturu naroda u kojem živi i savršeno je naučio jezik. Ljudi ga zovu svojim najboljim prijateljem, a on i u dobru i u zlu, i u zdravlju i bolesti nikada se ne povlači i ostaje s njima vjeran do kraja poput svog Učitelja, Isusa“.

Vlč. Štefan podsjetio je kako se misijama može pomoći na dva načina. Na prvom mjestu je svakako molitva, a na drugom mjestu je materijalna potpora. Pozvao je prisutne da prema svojim mogućnostima pomažu misionare preko Papinskih misijskih djela. Istaknuo je da nikome nije zabranjeno činiti dobro, „pomažući preko udruga sigurno radite dobro“, no upozorio je da udruge „dođu, naprave i povlače se, a naši misionari tamo ostaju, žive. Ono što dobiju od vas čuvaju i to koriste za dobro mjesnoga stanovništva“.

Prisutnima se obratio i snimatelj i redatelj dokumentarnog filma Ivica Barišić. Istaknuo je kako je film nastao nakon njegova drugog posjeta Kongu prije tri godine, a prvi je bio prije deset godina. Pojasnio je kako prvi dio filma govori o nečemu što je često fasciniralo fra Iliju, a to je način prijenosa i prijevoza stvari i ljudi u Kongu biciklima, motorima, kamionima. Potom autor donosi više isječaka iz djelovanja fra Ilije koji je u DR Kongu pomogao izgraditi samostan i nekoliko škola u nepristupačnim dijelovima zemlje. Skroman život hrvatskog misionara karakterizira briga za domaće stanovništvo, posebno za najmlađe kojima obrazovanjem nastoji osigurati bolju budućnost. U posljednjem dijelu filma na dokumentaran način prikazuje se život fra Ilije, od rodnoga kraja, djetinjstva, odrastanja bez roditelja koji su rano preminuli, buđenja zvanja, do današnjih dana. Ivica Barišić naglasio je kako se filmom željela dati mogućnost upoznati ljude i kraljeve u kojima djeluje naš misionar, a sve to možda bude i poticaj za potporu.

Predstavljanju filma nazočila je i hrvatska misionarka u Ruandi s. Agnezija Bilić, članica Družbe službenica milosrđa. Poseban ugođaj susretu pjesmom dala je skupina iz Brazila koji ovih dana borave u Hrvatskoj zajedno s našim misionarom o. Milanom Knezovićem, članom Družbe Božje riječi (verbiti).

Crkva u Hrvata

Bijelo Polje: Nacionalni izborni kapitul OFS-a i nacionalna izborna skupština FRAMA-e

Bijelo Polje, 7.5.2017. (IKA/KTA) - Od 5. do 7. svibnja u samostanu Školskih sestara franjevki u Bijelom Polju kod Mostara održani su Nacionalni izborni kapitul Franjevačkoga svjetovnog reda (OFS) i Nacionalna izborna skupština Franjevačke mladeži (FRAMA).

Sudjelovali su članovi nacionalnih vijeća FRAMA-e i OFS-a, područnih vijeća, odabrani delegati, nacionalni duhovni asistent FRAMA-e, fra Antonio Šakota, nacionalni duhovni asistent OFS-a, fra Domagoj Simić te fra Zvonimir Brusač, nacionalni duhovni asistent OFS-a u Hrvatskoj i Ana Fruk iz međunarodnog vijeća FRAMA-e.

Na Kapitolu je sudjelovao 31 zavjetovani svjetovni franjevac zajedno s nacionalnim duhovnim asistentom fra Domagojem Šimićem.

Prvi dio Kapitula odnosio se na čitanje i usvajanje izvješća o radu Područnih bratstava za prethodnu godinu, te trogodišnjih izvješća nacionalne ministre, učiteljice formacije, međunarodne vijećnice te rizničarke.

U drugom dijelu Kapitula održani su izbori. U ime generalnog ministra OFS-a b. Tibora Kausera, izborima je predsjedala s. Ana Fruk, članica Međunarodnog predsjedništva OFS-a, dok je u ime Konferencije generalnih duhovnih asistenata OFS-a bratstvo pohodio fra Zvonimir Brusač, TOR, nacionalni duhovni asistent OFS-a u Hrvatskoj. Nakon zaziva Duha Svetoga, izborima koji su održani u skladu s dokumentima OFS-a, za nacionalnu ministru ponovno je izabrana s. Matea Galić (OFS Široki Brijeg) na drugi mandat. Ostali izabrani članovi nacionalnog vijeća su: doministar b. Ivan Šekelja (OFS Rama – Ščit), tajnica s. Mirjana Čavar (OFS Široki Brijeg), učiteljica formacije s. Mila Čuljak (OFS Široki Brijeg), rizničar b. Anto Stanić (OFS Kreševo), povjerenica za Framu s. Željka Erglašev (OFS Bistrik, Sarajevo) i međunarodna vijećnica s. Božica Ivanković (OFS Kočerin).

Uvod u službu i blagoslov novog vijeća održani su na misi koju je predslavio fra Antonio u suslavlju s fra Domagojem i fra Zvonimirom.

Posljednjeg dana Kapitula donesene su smjernice za rad u narednom razdoblju te je predstavljen financijski proračun za naredne tri godine. Između ostalog, u predstojećem razdoblju formirat će se nacionalno povjerenstvo za pitanja i proces izmjene Statuta, povjerenstvo za formaciju nastaviti će s organizacijom nacionalnog seminara za učitelje formacije, domisliti će se sadržaj nacionalnog hodočašća Kraljici Katarini u Kraljevoj Sutjesci te će se organizacijom zajedničkog sastanka Nacionalnih vijeća OFS-a i FRAMA-e tražiti načini promicanja zajedništva i susreta između OFS-a i FRAMA-e.

Zaključeno je da bi se u skladu s mogućnostima mjesto održavanja Kapitula trebalo mijenjati kako bi se upoznala kultura i baština različitih mjesta u BiH. Također je istaknuto kako područni delegati koji su izabrani na period od tri godine za sudjelovanje na Kapitulima ne mogu biti mijenjani, jer se radi o službi koja je kao takva utvrđena Statutom.

Nacionalna izborna skupština FRAMA-e BiH započela je misom 5. svibnja koju je predvodio fra Domagoj Šimić. Nakon kratkih pozdrava i međusobnog upoznavanja Skupština je započela aktivnim radom izvještajem područnih predsjednica, Marije Trogrlić za FRAMA-u Bosne Srebrene i Magdalene Musa za FRAMA-u Hercegovina o životu i

radu FRAMA-e na područnoj razini u protekloj godini. U subotu 6. svibnja svoj izvještaj su podnijeli nacionalna predsjednica, Anđelka Oreč, nacionalna voditeljica formacije, Ana-Marija Knežević i nacionalni duhovni asistent, fra Antonio Šakota. Po završetku izlaganja izvještaja otvorena je rasprava Skupštine s ciljem donošenja smjernica za rad u idućoj godini. U nastavku je uslijedilo predavanje fra Antonia Šakote na temu ljubavi.

U poslijepodnevnom satima održana je izborna skupština koju je predvodila Matea Galić, nacionalna ministra OFS-a. Izabrano je novo vijeće koje će FRAMA-u voditi kroz naredne dvije godine: predsjednica Doris Trogrlić (FRAMA Sarajevo), potpredsjednica Ana Galić (FRAMA Mostar), tajnica Klaudija Vujica (FRAMA Brestovsko), blagajnica Marija Brbor (FRAMA Humac), voditeljica formacije Ana-Marija Marijanović (FRAMA Mostar) i međunarodni delegat Nikolina Konta (FRAMA Tuzla).

U nedjelju se izbornoj skupštini pridružila i Andrea Odak, međunarodna koordinatorica FRAMA-e, koja je uz konstruktivne savjete pomogla u donošenju smjernica za rad Nacionalnog vijeća u idućoj godini.

Slavlje nacionalnih kapitula i skupštine završeno je zajedničkim misnim slavljem koje je predvodio fra Zvonimir.

Kardinal Turkson završio svoj pohod Bosni i Hercegovini

Posljednja točka pohoda pročelnika Dikasterija za promicanje cjelovitoga ljudskog razvoja bio je susret s biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama

Banja Luka, 8.5.2017. (IKA/KTA) - Susretom u Banjoj Luci s pojedinim članovima Biskupske konferencije te sa svećenicima, redovnicima i redovnicama banjolučkog kraja te s kardinalom Puljićem u Zagrebu, kardinal Peter Turkson, pročelnik Dikasterija za promicanje cjelovitoga ljudskog razvoja, 8. svibnja završio je svoj trodnevni pohod Bosni i Hercegovini gdje je boravio kao gost Komisije „Justitia et pax“ (Pravda i mir) Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, kojom predsjedava banjolučki biskup Franjo Komarica.

Kardinal Turkson susreo se u Banjoj Luci 8. svibnja s članovima Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine: dopredsjednikom BK BiH mons. Tomom Vukšićem, vojnim biskupom u BiH, biskupom Komaricom, pomoćnim biskupom Markom Semrenom i predsjednikom Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica u BiH fra Miljenkom Štekom, provincijalom Hercegovačke franjevačke provincije. Istoga dana u popodnevnom satima pri povratku prema zagrebačkoj zračnoj luci, kardinal Turkson, u pratnji biskupa Komarice, susreo se u prostorijama župe bl. Alojzija Stepinca u Velikoj Gorici s nadbiskupom metropolitom vrhbosanskim kardinalom Vinkom Puljićem, predsjednikom BK BiH, koji je tih dana boravio u Zagrebu. Tijekom tih susreta kardinal Turkson upoznat je sa životom i djelovanjem Crkve u Bosni i Hercegovini na različitim razinama. Razmišljalo se i o konkretnim akcijama posebno kada je riječ o opstanku i povratku u pojedinim dijelovima BiH.

Konferencija za medije na kraju posjeta kardinala Turksona Banjolučkoj biskupiji

Banja Luka, 9.5.2017. (IKA/KTA) - U ponedjeljak 8. svibnja u prostorijama Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci upriličena je konferencija za medije na kojoj je o svom pohodu Bosni i Hercegovini govorio kardinal Peter Turkson, prefekt Dikasterija za promicanje cjelovitoga ljudskog razvoja koji je u BiH boravio od 6. do 8. svibnja kao gost Komisije „Justitia et pax“ (Pravda i mir) Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine, kojom predsjedava banjolučki biskup Franjo Komarica.

Medijskim djelatnicima su se, osim kardinala Turksona, obratili dopredsjednik BK BiH mons. Tomo Vukšić, vojni biskup u BiH, i biskup domaćin Komarica.

Kardinal Turkson na početku je zahvalio biskupu Komarici za poziv koji mu je, kako je kazao, omogućio da bolje upozna taj dio Europskog kontinenta, osobito Crkvu, ali i situaciju u tome dijelu svijeta. „Budući da smo svi dijelovi jedne univerzalne Crkve, povezani smo jedni s drugima usprkos daljinama, različitim kulturama i svemu drugome što nas razdvaja. Svako malo treba tu našu univerzalnost kroz solidarnost vršiti tako da se to osjeti među nama, naročito u ovome dijelu svijeta“, kazao je kardinal Turkson te dodao da je potrebno iznova sagledavati aktualnost situacije na tim prostorima usprkos tomu što su u svijetu aktualne druge teme poput migracije kako bi se moglo sudjelovati u brizi u ime opće Crkve kao i u ime samoga pape Franje. Podsjetio je da je Sveti Otac nedavno želio osnovati novi Dikasterij u Rimskoj kuriji pod nazivom „Služenje cjelovitom ljudskom razvitku“ čija bi zadaća bila brinuti se za takva nastojanja u cijeloj Crkvi. „Dolazeći ovdje da upoznam Crkvu, donio sam i ovo iskustvo svoga Dikasterija o brizi za cijelu Crkvu. To je naša zadaća“, kazao je kardinal Turkson, koji je potom novinarima kratko govorio o sebi. Porijeklom je iz Gane, gdje je kao biskup tijekom 17 godina doživio iskustvo brige za mjesnu Crkvu, nakon čega je pozvan u Rim te radi u Rimskoj kuriji. Kazavši da je odrastao u međureligijskom ekumenskom ambijentu, budući da mu je otac katolik, majka metodistica a jedan ujak musliman, izrazio je uvjerenje da se u takvoj obitelji ostvareni „mir u kući“, može promicati i primijeniti na nacionalnu i univerzalnu razinu.

Govoreći o svom boravku u BiH, kazao je da su ovdajšnji biskupi, svećenici i redovnice pastiri koji rade za i s osobama te da je tijekom posjete različitim dijelovima toga kraja u razgovoru s ljudima stekao dojam da se može još mnogo učiniti na izgradnji društvene suradnje, mira u narodu, razvitku i slogu. „Postoje ljudi koji su pomalo ogorčeni, koji su još žalosni, koji su izgubili teren, kuću, poneko tko je morao pobjeći. To je situacija o kojoj sam stekao uvid ovdje. Pred svim tim osjećam potrebnim ohrabriti i donijeti poruku sloge, mira, življenja zajedno i zajedničkog razvitka“, riječi su kardinala Turksona koji je istaknuo da je „ljudska obitelj“ stvorena radi bratstva i u bratstvu, budući da smo „iz iste utrobe“ te da svi imamo isto dostojanstvo i vrijednost pred Bogom i pred ljudima.

Potom se okupljenima obratio biskup Vukšić, koji je zahvalio kardinalu Turksonu za dolazak i zanimanje za Katoličku Crkvu na tim prostorima, za njezinu prošlost te osobito sadašnje stanje i budućnost. Također mu je zahvalio za iskazanu solidarnost vjernicima konkretno Banjolučke biskupije, koja je pogotovo u proteklom ratu i poratnom razdoblju „zaista stradala vjerojatno više nego li ijedan drugi dio Katoličke Crkve“ na tim prostorima. Također mu je unaprijed zahvalio i za sve što će kao prefekt Dikasterija za cjeloviti ljudski razvoj učiniti u svom djelovanju vodeći taj Ured Svete Stolice, kako za ovaj dio Katoličke Crkve tako

isto i za ostale dijelove Crkve u svijetu. „Hvala mu isto tako i za ovu drugu dimenziju njegova interventa gdje je kazao da je poslanje Crkve i njegovo osobno poslanje i poslanje Dikasterija koji vodi društvena sloga, razvitak, obrana ljudskoga dostojanstva, što su sve vrednote vrlo komplementarne, dapače i sadržane u poruci Evanđelja i u kršćanstvu kao takvome“, kazao je biskup Vukšić.

Biskup Komarica izrazio je radost i zahvalnost što su biskupi, zajedno s kardinalom Turksonom, i s članovima Komisija Justitia et pax biskupskih konferencija Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Slovenije, mogli razmotriti aktualnu situaciju u BiH „gdje se BK BiH trudi raditi u duhu crkvenih smjernica koje vrijede cijelu Crkvu“. Ukratko je govorio i o zajedničkoj Izjavi članova komisija Justitia et pax BK Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Slovenije. Podsjetio je da Sveta Stolica i osobito pape u proteklih 25 godina s pozornošću prate događanja i situaciju Katoličke Crkve, kao i opću situaciju u BiH, što je potkrijepio činjenicom da su dosad dvojica papa tri puta u dvadeset posljednjih godina pohodili zemlju, kao i različiti Papini izaslanici. „Vi, koji pratite ono što mi biskupi radimo ovdje u BiH, ako uspoređujete što je kardinal Turkson maloprije rekao, što je stav Svete Stolice, onda vidite da je to isti stav, isti smjer, istinsko zauzimanje za dostojanstvo čovjeka, pa tako i katolika, i pravo svakog čovjeka, i katolika i nekatolika, na temeljna ljudska prava, i osobna i kolektivna. Dakle, ta prava, nažalost, nisu osigurana ovdje u ovoj zemlji, za mnoge naše sugrađane. Osobito je dramatično što ta prava nisu osigurana katoličkoj populaciji, koja je dobila najmanje podrške od političara, i domaćih i međunarodnih, za ostvarenje svojih prava, osobito prava na svoje rodno mjesto, pravo na vlastitu imovinu, na povratak prognanih...“, kazao je biskup Komarica, podsjetivši da skoro polovica katoličke populacije danas nije u svom rodnom kraju jer im nije omogućeno da se vrate. Pojasnio je da je stoga veliki značaj sudjelovanje kardinala Turksona i predstavnika Hrvatske i Slovenske biskupske konferencije na jubilarnoj sjednici prigodom 20. obljetnice Komisije „Justitia et Pax“ BK BiH kao i njihove zajednička Izjave, koju su tom prigodom pripremili i usuglasili pred predstavnikom Svete Stolice. „Ja sam doista od srca zahvalan, dakako Bogu, a isto i našem dragom kardinalu Turksonu, koji je došao među nas, osvjedočio se kakva je naša situacija, i pokazao veliku spremnost da upozna širu crkvenu javnost, ali i društvenu javnost osobito u europskim centrima, ali i izvan Europe o aktualnoj situaciji u ovoj zemlji, posebno o situaciji katolika“, kazao je na kraju biskup Komarica.

Katolička Crkva u Koruškoj o središnjoj komemoraciji Bleiburške tragedije

Klagenfurt, 10.5.2017. (IKA) – U povodu zahtjeva nekolicine austrijskih antifašističkih udruga koje su tražile da se zabrani obilježavanje Bleiburške tragedije, oglasila se, kako prenosi Kathpress, Katolička Crkva u Koruškoj. U priopćenju se ističe kako će se na Bleiburškome polju održati liturgijsko slavlje u organizaciji Katoličke Crkve u Hrvatskoj koje daje mogućnost obiteljima žrtava da se s jete ubijenih i da se za njih pomole. Katolička Crkva u Koruškoj istodobno se jasno distancirala od svake moguće antisemitske instrumentalizacije toga događaja ili veličanja fašističke prošlosti. U priopćenju se također podsjeća da se o zločinima počinjenima neposredno nakon rata u komunističkoj Jugoslaviji dugo nije smjelo govoriti i stoga je Bleiburško polje za mnoge postalo mjesto kršćanskoga sjećanja.

Merčevo u Banjoj Luci

Banja Luka, 10.5.2017. (IKA/TABB) - Spomendan prvog blaženika rodom iz Bosne i Hercegovine, Banjolučanina Ivana Merza u njegovoj rodnoj biskupiji slavi se kao blagdan 10. svibnja. Posebno svečano bilo je u njegovu rodnom gradu, u katedrali, u župnoj crkvi Pohoda BDM u kojoj je blaženik kršten te u Katoličkom školskom centru, koji nosi njegovo ime. Koncelebrirano misno slavlje u katedrali predvodio je biskup Franjo Komarica, a u župnoj crkvi pomoćni biskup Marko Semren.

U katedrali su u misi uz vjernike iz biskupije sudjelovali i hodočasnici iz župe Otok kod Sinja, koji su zajedno sa svojim župnikom fra Mirom Ančićem, autobusom došli u pohod banjolučkim katolicima. Za tu prigodu bile su svečano izložene relikvije blaženika na čašćenju vjernicima, koje se inače nalaze u spomen-kapeli unutar katedrale. Biskup je zahvalio svim štovateljima blaženog Ivana što pokazuju kako znaju cijeliti uspjeti život toga mladog kršćanskog laika, kojega je sveti papa Ivan Pavao II. u Banjoj Luci prije 14 godina podigao na čast oltara. Sve je potaknuo da se trude – po uzoru na blaženog Ivana – biti vjerodostojni Kristovi suradnici u izgradnji Božjeg kraljevstva u svojoj životnoj sredini. Poslije mise su u dvorištu katedrale svi „misari“ sudjelovali u zajedničkom druženju i pjesmi, koju su predvodili hodočasnici iz sinjskog i livanjskog kraja.

Na misi u župnoj crkvi su – uz domaće župljane sudjelovali i učenici Opće gimnazije KŠC „Bl. Ivan Merz“. Biskup Semren uputio im je posebne riječi u duhu života i duhovne ostavštine „velikog intelektualca i dubokog vjernika – katolika bl. Ivana Merza“.

U KŠC-u, gdje je obilježen i Dan škole, svečanu prigodnu akademiju – u duhu snažnih duhovnih poruka blaženog Ivana Merza – upriličili su gimnazijalci sva četiri razreda. Uz brojne roditelje i prijatelje Gimnazije, bili su nazočni i biskupi Komarica i Semren te veći broj domaćih svećenika, redovnika i redovnica, kao i predstavnici drugih šest Katoličkih školskih centara. Podijeljene su brojne nagrade, koje su učenici gimnazije osvojili na različitim domaćim i inozemnim natjecanjima. U sklopu ovogodišnjeg obilježavanja dana blaženog Ivana Marza, zaštitnika KŠC-a upriličena je i Merčeva olimpijada za učenike gimnazije.

Biskup Komarica primio talijanskog veleposlanika u BiH

Banja Luka, 12.5.2017. (IKA/TABB) - Banjolučki biskup Franjo Komarica primio je 12. svibnja novoga talijanskog veleposlanika Nicolu Minasija u BiH i njegovu pratnju. Zajedno s biskupom na susretu sudjelovao je i dr. Miljenko Aničić, direktor biskupskog Caritasa.

Biskup je veleposlaniku Minasiju izrazio dobrodošlicu u BiH i u Banjolučku biskupiju. Zahvalio mu je za njegovo zanimanje za preostalu poratnu katoličku populaciju u banjolučkom kraju i u entitetu RS. Zajedno s dr. Aničićem upoznali su goste o naporima Banjolučke biskupije u višestrukom pružanju konkretne pomoći mnogobrojnim obespravljenim i zapostavljenim katolicima, ali i drugim svojim sugrađanima – osobito kroz brojne vrlo dobro organizirane karitativne i socijalne projekte.

Veleposlanik Minasi izrazio je svoje divljenje svemu što je biskup sa svojim suradnicima učinio za opće dobro svojih sugrađana. Obećao je da će se još više zanimati za mogućnost pružanja konkretne pomoći projektima Banjolučke biskupije, osobito njezinog Caritasa.

Blagoslov kapele Sv. Leopolda Mandića u Subotici

Subotica, 12.5.2017. (IKA) - Na blagdan sv. Leopolda Bogdana Mandića, 12. svibnja, na tzv. „Čantavirskom putu“ u blizini Subotice, subotički biskup Ivan Penzeš blagoslovio je kapelu posvećenu tom svecu kao filijalu župe Marije Majke Crkve u Subotici. Na slavlju se okupio veći broj vjerenika te župe koji žive u tom kraju kao i vjernika susjedne župe Uznesenja BDM s Bikova kao i vjernika grada Subotice, napose onih koji su nekoć živjeli na salašima oko „Čantavirskog puta“. U zajedništvu s biskupom bio je župnik Marinko Stantić, župni vikar Arnold Lukacs i dr. Ivica Ivanković Radak, koji je rođen u blizini kapele, i još osamnaestorica svećenika.

U propovijedi dr. Ivanković Radak među ostalim je rekao: „Godine 2016. obilježavala se 150. obljetnica rođenja sv. Leopolda Bogdana Mandića, a slavila se i Sveta godina Božjeg milosrđa, čiji je jedan od dvojice zaštitnika bio sv. Leopold. To je dalo neposredni poticaj da se intenziviraju osnovni radovi koji bi ovu kapelu učinili prikladnom za liturgijska slavlja i molitvena okupljanja. Ove, 2017. godine, navršava se 10 godina od početka gradnje kapele i 10 godina kako je blagoslovljen križ pred kapelom te 75 godina smrti sv. Leopolda Bogdana Mandića. Sve je to bio dodatni razlog da upravo danas bude blagoslov ove kapele. Na današnji dan podsjećat će nas datum 12. svibnja 2017., zapisan u natpisu koji stoji kod relikvije svetog Leopolda, što smo ih za blagoslov kapele posredovanjem biskupa Penzeša dobili iz svetišta u Padovi gdje se danas nalazi grob sv. Leopolda. One se polažu ovdje kraj oltara na trajno čašćenje vjernicima“. U nastavku propovijedi naglasio je: „Ljudsko oko može zapaziti poprilično propusta na ovoj građevini, ali je ona Božji dar kao što je i naš život Božji dar“. Navodeći misli sv. Pavla apostola, propovjednik je vjernicima naglasio kako su i oni Božji suradnici, Božja njiva i Božja građevina, stoga je važno da budu čisti, kao što dolikuje da „hram“, da ta kapela bude čista i uredna i kao što njiva mora biti dobro obrađena i zasijana da bi urodila plodovima. Ova kapela mora postati i „duhovna građevina“ kako bi ostvarila smisao postojanja. Stoga ona mora biti mjesto okupljanja i duhovnog zajedništva vjernika, zaključio je propovjednik. Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem Marija Bonića, voditelja zbora, i orguljaša župe Marije Majke Crkve. Župnik Stantić najavio je da će se u kapeli misa služiti jednom mjesečno, svake treće nedjelje u mjesecu u 11.15 sati, osim u svibnju kada će biti na dan proštenja (nedjelja poslije blagdana sv. Leopolda), te u mjesecima kada se slavi Božić i Uskrs, jer će tada biti na Uskrsni ponedjeljak, na drugi dan Uskrsa, odnosno 26. prosinca na blagdan sv. Stjepana na drugi dan Božića. Poslije mise svi vjernici su s biskupom i svećenicima za uspomenu na taj događaj napravili zajedničku fotografiju pred kapelom te sudjelovali u agapeu koji su priredili vjernici koji su „susjedi“ kapele. Svi sudionici slavlja dobili su i prigodne spomen sličice sv. Leopolda s naznačenim datumom blagoslova kapele. Odluku o postavljanju križa te o gradnji kapele donijelo je 11. travnja 2007. godine u prostorijama Mjesne zajednice 'Verušić', trinaestoro vjernika zajedno s tadašnjim župnikom mons. dr. Andrijom Kopilovićem. Blagoslov križa bio je iste godine o blagdanu sv. Leopolda Mandića, 13. svibnja, a obavili su ga mons. Kopilović, vlč. Julije Bašić te vlč. Oszkar Csizmar. Prva misa proštenja sv. Leopolda kod križa, na mjestu buduće kapele, bila je godine 2008. o blagdanu sv. Leopolda, a prva misa u novoj kapeli služena je na proštenje 18. svibnja 2014. godine. Misu je predvodio mons. dr. Andrija Anišić, u konceleciji sa župnikom mons. Slavkom Večerinom i kapelanom Ivicom Ivankovićem Radakom.

Spomen-slavlje o 72. obljetnici Bleiburške tragedije

Nerasvijetljena povijesna istina i opterećenost prošlošću otežava zajedništvo i suradnju, a u novim povijesnim okolnostima postaju opasnost i za hrvatski i za srpski, a onda i za druge narode na ovim europskim prostorima, upozorio nadbiskup Hranić

Bleiburg, 13.5.2017. (IKA) - Pod obnovljenim pokroviteljstvom Hrvatskoga sabora, a u organizaciji Počasnoga bleiburškoga voda i suorganizaciji za liturgijski dio Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu, ovogodišnja središnja komemoracija u povodu 72. obljetnice Bleiburške tragedije održana je u subotu 13. svibnja na Bleiburškom polju u Austriji. Komemoracija je započela molitvom održavanja na groblju Unterloibach od kuda se procesija uputila prema oltarnom prostoru na Bleiburškom polju.

Pozdravljajući okupljeno mnoštvo vjernika pristiglih iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, kao i europskih država, ravnatelj Hrvatske inozemne pastve dr. Tomislav Markić zahvalio je predvoditelju slavlja đakovačko-osječkom nadbiskupu Đuri Hraniću na spremnosti da uime hrvatskih biskupa predvodi to slavlje. Također je zahvalu uputio mjesnoj Crkvi, te je pozdravio prisutne predstavnike političkoga i društvenoga života republika Hrvatske i Bosne i Hercegovine, kao i predstavnika Mešihata islamske zajednice u Republici Hrvatskoj Idriza Bešića. Posebni pozdrav i zahvalu uputio je članovima Počasnoga Bleiburškoga voda za čuvanje sjećanja ponajveće tragedije našega naroda.

Uvodeći u misno slavlje, nadbiskup Hranić podsjetio je kako istodobno u Fatimi papa Franjo svetima proglašava brata i sestru Franju i Jacintu, dvoje od troje djece, kojima se na današnji dan, baš u oko podneva, prije sto godina, 13. svibnja 1917. godine, ukazala Blažena Djevica Marija na Irijskoj poljani. Posebno se osvrnuo na treću fatimsku tajnu koja je najavila mučeničku smrt brojnih biskupa, svećenika, redovnika, redovnica i vjernika laika, Svetog Oca koji će biti pogođen bolju i žalošću zbog tih stradanja te da će i na njega samoga također biti ispaljeni metci.

„Sabrani smo na području koje predstavlja jedno od najtragičnijih polja u povijesti našega hrvatskoga naroda i početak velikog stradanja čak nekoliko stotina tisuća hrvatskih vojnika i civila poslije II. svjetskoga rata. Njihova je sudbina toliko tragična i ponižavajuća da su oni koji su ih osudili i pogubili smatrali da nisu vrijedni čak niti toliko da se zapišu i doznaju njihova imena, i za koje se totalitarni sustav pobrinuo - i još se danas ostaci toga sustava brinu da ne doznamo gdje su točno bili pogubljeni i stradali i gdje su sve grobišta i jame u kojima leže njihove kosti. Bili su osuđeni na to da ih nitko ne smije niti spomenuti, da mi mlađi ne smijemo za njih niti doznati, a kamoli postavljati pitanja zašto su uopće stradali i bili smaknuti. A sad kad se istina, unatoč silnog protivljenja, ipak počela probijati, pokušava se sprječiti i našu molitvu za te bezimene žrtve“, rekao je na početku homilije nadbiskup Hranić, te vjernike pozvao da „nikakvim svojim postupkom, riječju, znakom ili gestom ne pomognete ovdje onima koji žele sprječiti osvjetljavanje istine o tim žrtvama. Molim vas da se ustegnute od svega onoga što bi na bilo koji način moglo skrenuti pozornost na način da pridonese daljnjem ušutkavanju istine o žrtvama križnog puta i totalitarnoga komunističkoga sustava“.

Vjernicima je pojasnio da kršćanstvo nije sustav zapovijedi i zabrana, nego Kristova ponuda cjelovite slobode i spasenja čovjeka. „Kršćanstvo je blagovijest, radosna i oslobađajuća ponuda vrijednosti i ideala, Kristova ponuda ljubavi i zajedništava s Bogom i s ljudima. Isusova blaženstva,

nadalje, govore o nespojivosti svjetla i tame, vjere i nevjere te nas ovdje na Bleiburškom polju i svugdje gdje se susrećemo s grobovima žrtava totalitarnih režima, nepravednih osuda, progona, mučenja, ponižavanja i ubijanja nedužnih ljudi pozivaju na praštanje, na istraživanje cjelovite istine o žrtvama i počiniteljima nasilja, na zadovoljenje pravde, na čišćenje našega pamćenja i na spomen mučenika. Pomanjkanje te otvorenosti za Isusovu riječ rasvjetljava zašto se cjelokupni problem žrtava ustaškog režima za vrijeme II. svjetskoga rata, a posebno logora u Jasenovcu, sveo na rat brojevima žrtava; zašto se nije smjelo - osobito ne javno - čak ni spomenuti 'Križni put' ili druge žrtve hrvatskog naroda poslije II. svjetskoga rata; zašto neki drže da se ne bi trebalo ni smjelo osvjetliti istinu o žrtvama jugoslavenskoga komunističkoga sustava i zašto neki to i danas sprječavaju; zašto se brojevi žrtava mijenjaju ovisno o okolnostima i potrebama političkih režima i njihove vlasti, zašto se još i danas ne spominju i ne broje sve žrtve, nego samo žrtve na vlastitoj strani; zašto Jasenovac, Bleiburg, Vukovar i druga mjesta stradanja nisu do danas uspjela od političkih prerasti u povijesne teme, uvijek s dužnim pijetetom i sućuti“.

U tom je kontekstu naglasio kako „nam evanđelje raskrinkava zašto su zločini jednih važni za legitimitet drugih, zašto i danas ima onih koji grabe kamenje čim se spomene ime bl. Alojzija Stepinca te se kamenjem uvreda, omalovažavanja i mržnje bjesomučno nabacaju na drugu stranu. Evanđelje raskrinkava razloge zašto se ne ulazi u sve arhive, zašto je dio arhiva uništen ili skriven, zašto su neka iskapanja grobišta bila zaustavljena te zašto se ni danas ne pristupa relevantnim istraživanjima koja bi omogućila utvrđivanje cjelokupne istine, njezino sagledavanje i suočavanje s njom, bez obzira kakva ta istina bila“. Nadbiskup je dodao da smo „svjesni da je previše investirano u laži, pamflete i mitove da bi se dopustilo Bogu da nas on pohodi svjetlom istine te nas svojim milosrdem i praštanjem učini ne samo slobodnima od pretrpljenih zala, nego i od onih zala koja smo nanijeli drugim ljudima i narodima te slobodnima za druge, za zajedništvo i za suradnju pred izazovima današnjice i novih okolnosti u kojima živimo. Nerasvijetljena povijesna istina i opterećenost prošlošću otežava zajedništvo i suradnju, a u novim povijesnim okolnostima postaju opasnost i za hrvatski i za srpski, a onda i za druge narode na ovim europskim prostorima“.

Okupljeni ovdje na Bleiburškom polju, u svjetlu Kristovih riječi i Marijina majčinskog poziva, danas čistimo svoje pamćenje i spominjemo se žrtava „križnoga puta“. Bog nam u ovom slavlju daruje svoju milost i svjetlo jasnoće da je zatvorenost srca pred Bogom, kakvom su bili zahvaćeni pristaše fašizma, nacizma te komunističkoga totalitarnog režima, pogubni ponajprije za njih same, a onda i za budućnost Europe i čitavoga svijeta. Ta zatvorenost i tvrdoća srca pred Bogom, proroke, hrabre i časne ljude među nama, kao što je to u vrijeme II. svjetskog rata u našem hrvatskom narodu bio bl. Alojzije Stepinac, pretvara u mučenike. Zatvorenost srca pred Bogom i danas se tako pokazuje razornom za našu sadašnjost i za našu budućnost, upozorio je propovjednik.

Danas smo došli na Bleiburško polje, odupirući se razornoj zatvorenosti i otvarajući se Bogu, istini i slobodi, nudeći oproštenje svima koji su pripadnicima našega naroda nanijeli zlo, moleći za Božje milosrđe za sve te moleći oproštenje od Boga i od onih kojima su pripadnici našega hrvatskoga naroda počinili zlo. U molitvi preporučujemo Božjem milosrđu sve žrtve, da bismo očistili svoju memoriju od zlopamćenja, da bismo je čistili praštanjem i otvorenosću za

pomirenje i zajedništvo unutar našega naroda i sa svim susjednim narodima, te narodima Europe i svijeta. Svjesni smo da zatvorenost srca pred Bogom koji sve zna i sve vidi, zatvorenost srca pred istinom i odbacivanje istine redovito graniče s najtežim oblikom raskrinkavanja vlastitih nedjela i s vlastitim slomom. Svoje srce zato otvaramo Bogu i molimo za njegovo svjetlo te se ponizno otvaramo za istinu jer znamo da oholost i pomanjkanje poniznosti još više ogoljuje i čini još očitijom te još jadnijom našu vlastitu grešnost i zlo koje je u nama, rekao je nadbiskup Hranić, te homiliju zaključio riječima: „U tom Isusovu činu smrt je iznutra pobijeđena, u njoj je već prisutno uskrsnuće. Smrt je, slikovito govoreći, u svojoj najdubljoj nutрини postala ranjena, tako da više ne može imati posljednju riječ. Bila je to pobjeda ljubavi nad mržnjom, pobjeda ljubavi nad smrću. U ovoj obnovi čišćenja pamćenja i spomena žrtava na „križnom putu“, koji je započeo na ovome Bleiburškom polju, slavimo euharistiju i pristupamo euharistijskom stolu. Sjedinjujemo se s Kristom Gospodinom koji nas po sv. pričesti čini dionicima one svoje najdublje nutarnje eksplozije dobra kako bi pobijedio zlo u nama i po nama nastavio lanac preobrazbi koje su u stanju ovaj svijet malo-pomalo pretvarati u prostor kraljevstva Božjega“.

Misu je uveličao Katedralni mješoviti zbor iz Đakova pod ravnanjem vlč. Ive Andrića, a u asistenciji su bili pitomci bogoslovnog sjemeništa također iz Đakova.

Komemoraciji su nazočili uime pokrovitelja Hrvatskog sabora predsjednik Gordan Jandroković i više saborskih zastupnika, izaslanik predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović ministar državne imovine Goran Marić, te izaslanik predsjednika Vlade Andreja Plenkovića ministar branitelja Tomo Medved. Po završetku mise, molitvu za žrtve Bleiburške tragedije islamske vjeroispovijesti izrekao je ef. Bešić, a potom su održani pozdravni govori predstavnika PBV-a, supokrovitelja komemoracije Hrvatskoga narodnog sabora Bosne i Hercegovine, te predstavnika glavnoga pokrovitelja komemoracije Hrvatskog sabora.

XV. susret liturgijskih zborova Vrhbosanske nadbiskupije

Sarajevo, 13.5.2017. (IKA/KTA) - Petnaesti susret liturgijskih zborova Vrhbosanske nadbiskupije održan je u subotu 13. svibnja u katedrali Srca Isusova u Sarajevu. Susret je počeo svečanim euharistijskim slavljem koje je uime vrhbosanskog nadbiskupa kardinala Vinka Puljića predvodio rektor katedrale mons. Ante Meštrović uz koncelebraciju trojice svećenika. Svodove sarajevske prvostolnice ispunilo je složno pjevanje 14 okupljenih zborova predvođenih Katedralnim mješovitim zborom „Josip Stadler“, pod ravnanjem vlč. Marka Stanušića.

Osvrnuvši se u propovijedi na 100. obljetnicu fatimskih ukazanja i proglašenje svetima vidjelaca Franje i Jacinte Marto, mons. Meštrović podsjetio je da je 1. svibnja iz olovskoga svetišta po svim župama u Vrhbosanskoj nadbiskupiji krenuo kip Gospe Fatimske koji je blagoslovljen u svetištu u Fatimi što je blagoslovljena prilika za duhovnu obnovu. Istaknuo da Susreti liturgijskih zborova imaju za cilj ne samo promicanje kvalitetnijeg pjevanja po župama, nego i veću zauzetost i odgovornost svih vjernika laika uključiti se u liturgijsko pjevanje i druge na to poticati.

Nakon mise uslijedio je koncert duhovne glazbe tijekom kojeg je 28 višeglasnih ili gregorijanskih popijevki izvelo 14 zborova koji gaje višeglasje i gregorijanski koral iz raznih dijelova Vrhbosanske nadbiskupije. Program je moderirala kandidatka služavki Malog Isusa Ivka Martinović.

Prvi je nastupio zbor bogoslova Vrhbosanskog bogoslovnog

sjemeništa „Stjepan Hadrović“ i zbor „Koralisti“. Izveli su skladbe O Bože nisam vrijedan (Michael Haydn) i Regina caeli (Marko Stanušić) pod ravnanjem dirigenta vlč. Marka Stanušića. Zbor župe Srca Isusova Prozor izveo je zatim skladbe Zdravo, Djevo čista (Cithara octochorda) i Darovi vjere (tekst: Ante Mateljan; glazba: Šime Marović). Za orguljama je bila Nada Krešo, a dirigentica s. Olga Kikić. Zbor župe sv. Mihovila – Vareš otpjevao je skladbe Ovo je dan (tekst: Josip Korpar; glazba: fra Slavko Topić) i Jesu! Rex admirabilis (Giovanni Pier Luigi da Palestrina). Za orguljama je bio Željko Sertić, a dirigentica s. Ružica Marijić. Zbor iz župe sv. Ane – Domaljevac u Bosanskoj Posavini otpjevao je pjesme O ljubavi božanska (Bortnjanski-Milanović) i Majko ljubežljiva. Zdenka Lucić svirala je orgulje, a dirigirala je s. Ana Oršolić. Zbor župe Srca Isusova iz Brčkog izveo je skladbe O spase roda ljudskoga (Pero Ivanišić-Crnkovački) i Ko košuta (Franz Schubert), pod vodstvom dirigenta Stjepana Markića. Zbor župe sv. Ivana Krstitelja - Lug-Brankovići otpjevao je skladbe Hvala, Kriste (M. Talajić; M. Cetinić) i Zdravo Kraljice (J. Obersteiner). Ana Antunović svirala je orgulje, a s. Marinela Zeko dirigirala. Zbor župe Uznesenja BDM – Dolac izveo je skladbe Ave verum corpus (Wolfgang Amadeus Mozart) i O prislavna Božja Mati (Obrada: Slavko Topić). Za orguljama bio je Darko Dujmušić, a dirigirala je Vlatka Čabro. Sjemenišni i mješoviti zbor iz Travnika KŠC-a Petar Barbarić izveo je skladbe Darove kruha i vina (Stebbins-Plenković) i Blagoslovljena ova zemlja (Milan Asić), za orguljama je bio Matej Palavra, a dirigirala je Vlatka Čabro. Zbor Bl. Marije Petković župe Uznesenja BDM iz Gornjeg Vakufa - Uskoplja izveo je skladbe Hvalite Gospodina (Miroslav Martinjak) i Pristupit ću Božjem žrtveniku (o. M. Tomašinec). Orgulje je svirao fra Blaž Protuđer, a s. Angelina Tokić dirigirala. Zbor župe sv. Ante iz Bugojna otpjevao je pjesme Pjevaj hvale, Magdalen (Cithara octochorda; harmonizacija: Vinko Žganec) i Zdravo budi, Marijo (Anđelko Klobučar; Miroslav Martinjak) pod vodstvom dirigentice s. Mire Bliznac. Nastupio je i zbor mladih župe sv. Petra i Pavla Iuventus Salinarum iz Tuzle skladbama Aleluja i psalam (Joseph Hass) i Svet i Blagoslovljen - iz II. staroslavenske mise (Albe Vidaković). Alma Hodžić svirala je orgulje, a dirigenta Zlatka Špoljarevića zamijenio je fra Emanuel Josić. Zbor Franjevačke teologije „Fra Nenad Dujčić“ izveo je skladbe Tebe tražim (tekst: Ante Mateljan; glazba: Šime Marović) i Molitva (fra Vitomir Slugić) pod vodstvom dirigenta fra Emanuela Josića. Iz Žepča stigao je zbor župe Sv. Ante koji je otpjevao skladbe Uskrsna radost (o. Ivo Peran) i Gloria - iz Misse brevis (Charles Gounod). Jelena Stipić svirala je orgulje, Ivona Mijatović violinu, a dirigirali su s. Slavica Tubak vlč. Predrag Stojčević. Na kraju je kao domaćin nastupio Katedralni mješoviti zbor „Josip Stadler“ i izveo skladbe Velik je Gospodin (Miroslav Martinjak) i Svrši stopi moje (Krstó Odak). Solo su pjevali s. Bernarda Horvat, sopran, Vladimir Bundić, tenor, i Dragan Pavlović, bariton, a dirigirao je vlč. Marko Stanušić.

Nakon koncerta mons. Meštrović podijelio je zahvalnice svim voditeljima zborova, a koordinator susreta vlč. Stanušić zahvalio je svima koji su pomogli u organizaciji susreta. Uslijedilo je druženje u Svećeničkom domu Vrhbosanske nadbiskupije, a ravnatelj doma vlč. Fabijan Stanušić te bogoslovi Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa na čelu s ekonomom vlč. Goranom Kosićem pobrinuli su se za ugodno ozračje.

Inozemne vijesti

O zadaćama kršćana u Europi

Rim, 9.5.2017. (IKA) - „Europa je danas na raskršnici: može se okupiti ili raspasti. Katolička Crkva smatra da se nalazimo u ključnom i presudnom trenutku za izgradnju mira i solidarnosti između različitih naroda i država“, kazao je u povodu Dana Europe glavni tajnik Vijeća biskupskih konferencija Europske unije (COMECE) dominikanac Olivier Poquillon, u razgovoru za talijansku tiskovnu agenciju SIR. Izbori koji se održavaju u europskim državama prigoda su da se europski projekt ponovno približi stanovnicima Europe, naglasio je Poquillon. „Biskupske konferencije nekih zemalja objavile su dokumente u kojima pozivaju kršćane da se više angažiraju u politici. No, cilj tog angažmana ne bi trebala biti tek pobjeda na predstojećim izborima, nego istinska želja da se služi svojoj zemlji, da se radi za opće dobro i pritom ima u vidu međunarodnu perspektivu“. Dan Europe povoljna je prilika, istvrdio je glavni tajnik COMECE-a, da se muškarce i žene dobre volje, a osobito mlade, potakne da svoje vrijeme i energiju ulože u vođenje „dobre politike“. „Mladima danas možda nije dovoljno poznata politička poruka „osnivača“ Europe Roberta Schumana, ali svakako uživaju u rezultatima njegovih napora“, kazao je Poquillon. Schumannov ljudski i politički angažman je „živo nasljeđe“ koje svaku od naših država i Crkva obvezuje, ne samo da gradi „našu zajedničku kuću“, nego i da na kršćanskim temeljima promiče mir i pomirbu u svijetu. „Europa vlastitim primjerom pokazuje da je moguće postići mir i pomirbu između naroda koji su međusobno ratovali. A to je i danas iznimno dragocjena poruka“, zaključio je glavni tajnik COMECE-a Olivier Poquillon.

Obnova kuća u Dolini Ninive znak nade za kršćane

Bagdad, 11.5.2017. (IKA) - Tračak nade za kršćane u Iraku, zemlji izmučenoj ratom, dolazi iz projekta zaklade Pomoć Crkvi u nevolji za obnovu više tisuća uništenih kuća u Dolini Ninive, kao i onih koje su zauzeli teroristi samozvane Islamske države, omogućujući tako izbjeglicama da se vrate u svoju zemlju. Trinaest tisuća stanova na tri gradilišta, kako bi se kršćani vratili u Dolinu Ninive, tamo gdje se moli pod šatorom, jer su crkve uništene, raspela slomljena, i odakle su ljudi, pod prijetnjama samozvane Islamske države, bili primorani masovno pobjeći. Ali, zahvaljujući projektu te zaklade, iračka će se sela Bertella, Karamless i Qaraqosh ponovno početi nastanjivati, prenosi Radio Vatikan. Znak je to nade za sve te ljude, istaknuo je kaldejski katolički patrijarh Louis Raphael I. Sako, napominjući da se 80.000 ljudi želi vratiti u svoj dom. Žive u gradovima u Kurdistanu, a Crkva im je osigurala smještaj i hranu. Počeli smo s obnovom stanova s ono malo sredstava što imamo, kako bismo ohrabрили te ljude da se vrate u svoje domove, i tako ne dopuste da ih drugi zauzmu. Svakoga dana, naime, deseci obitelji, pa i muslimanskih, kucaju na naša vrata. Uništenje koje je prouzročila samozvana Islamska država je neizmjerljivo, i premda se počinje nazirati plamičak pouzdanja, rat nije završio, kazao je patrijarh. Rat protiv ISIS-a započeo je prije sedam mjeseci. Otada su uspjeli osloboditi gotovo cijelu Dolinu Ninive i veliki dio grada Mosula. Međutim, u zapadnom dijelu grada je teže; ima mnogo problema jer nema cesta, ljudi su kao taoci. S obzirom na takve prilike, patrijarh Sako poziva sve na jedinstvo i mir, te na natjecanje u uzajamnoj pomoći. Upravo

zbog toga smatra preuranjenim svaku vrstu političkoga plana čija svrha nisu obnova i stabilnost, nego posebni interesi. Riječ je o više političkih stranaka koje se međusobno natječu, žele zadobiti glasove za izbore koji će se održati sljedeće godine. Nemaju određeno viđenje, neki plan, rekao je patrijarh Sako te na kraju istaknuo da nakon obnove stanova, i vlasti, i međunarodna zajednica trebaju pomoći tim kršćanima na materijalnoj razini, kako bi mogli normalno živjeti.

Praktični katolik na čelu Južne Koreje

Moon sada „mora osigurati temeljna demokratska načela i poduzeti korake koji će dovesti do istinskog mira i pravde“, stoji u čestitki korejskih biskupa

Seoul, 12.5.2017. (IKA) - Katolici u Južnoj Koreji imaju visoka očekivanja glede političke obnove i nadaju se jedinstvu, socijalnoj jednakosti i suzbijanju korupcije pod vodstvom novoizabranog predsjednika Moon Jae-ina, koji je praktični katolik. U čestitki predsjedniku Moonu, u kojoj se spominje i dramatični sukob u prethodnoj vlasti, predsjednik Korejske biskupske konferencije nadbiskup Hyginus Kim Hee-joong piše da zemlja „treba vjerodostojnog vođu“. Moon sada „mora osigurati temeljna demokratska načela i poduzeti korake koji će dovesti do istinskog mira i pravde“, ističe se u čestitki.

Moon Jae-in drugi je katolik koji upravlja Južnom Korejom. Već dan nakon izbora, na kojima je dobio 41% glasova, Moon je položio prisegu u srijedu 10. svibnja. U prigodnom govoru novi predsjednik rekao je da je spreman posjetiti i komunističku vlast u Sjevernoj Koreji.

Moon je sin sjevernokorejskih izbjeglica. Sedamdesetih godina, zbog prosvjeda protiv tadašnje vojne vlasti, nekoliko je mjeseci odležao u pritvoru. Kao odvjetnik za ljudska prava, brani radnike i studentske aktiviste.

U Južnoj Koreji, od 50 milijuna stanovnika, kao nevjernici izjašnjava se njih 31%, a 31% su kršćani, od čega je 11% katolika. Mnogi su kršćani uključeni u politički život zemlje.

Postojanje i spoznatljivost svemira rezultat su Božje Mudrosti

Papa Franjo sa sudionicima konferencije „Crne rupe, gravitacijski valovi i singularnost prostor-vrijeme“

Vatikan, 12.5.2017. (IKA) - Postojanje i spoznatljivost svemira nisu rezultat kaosa ili pukog slučaja, nego Božje Mudrosti, istaknuo je papa Franjo sudionicima konferencije „Crne rupe, gravitacijski valovi i singularnost prostor-vrijeme“ održane od 9. do 12. svibnja u Vatikanskoj zvjezdarnici u Castel Gandolfu. Međunarodni susret organiziran je u čast mons. Georges-a Lemaitrea (1894-1966) belgijskoga svećenika i astronoma, začetnika teorije o postanku svemira, poznatijom kao Teorija velikog praska. Pitanja koja ste obrađivali od posebnog su interesa za Crkvu jer se dotiču pitanja do kojih nam je jako stalo kao što su pitanje početka svemira i njegove evolucije te duboke strukture prostora i vremena. Jasno je da ta pitanja imaju posebni značaj za znanost, filozofiju, teologiju i duhovni život. Predstavljaju „arenu“ gdje se te različite discipline susreću, a ponekad i sukobljavaju, rekao je Papa, prenosi Radio Vatikan.

Papa je istaknuo da je Georges Lemaitre kao katolički svećenik i kozmolog dobro poznao kreativnu napetost

između vjere i znanosti te je uvijek lucidno branio jasnu metodološku razliku između tih dvaju područja, smatrajući da imaju različit djelokrug, no u vlastitom ih je životu integrirao. To razlikovanje, koje je već prisutno kod sv. Tome Akvinskog, izbjegava „kratki spoj“ koji je štetan kako za znanost tako i za vjeru, napomenuo je Papa.

Pred neizmjenjivošću prostor-vremena mi, ljudi, možemo iskustiti divljenje i osjećaj vlastite beznačajnosti, rekao je Sveti Otac, podsjetivši i na riječi Alberta Einsteina: „Moglo bi se reći da je vječna tajna svijeta njegova shvatljivost“. Duboko cijenim vaš rad i potičem vas da ustrajete u vašoj potrazi za istinom. Nikada se ne bismo trebali bojati istine, niti biti zarobljeni svojim unaprijed osmišljenim idejama, nego ponizno prihvatiti nova znanstvena otkrića. Putujući prema granicama ljudskoga znanja, doista je moguće doživjeti autentično iskustvo Gospodina, koje je u stanju ispuniti naše srce, zaključio je papa Franjo.

Regionalna konferencija Caritas Europa

Bruxelles, 12.5.2017. (IKA/KTA) - U kongresnom centru hotela Bedford u Bruxellesu od 10. do 12. svibnja održana je Regionalna konferencija Caritas Europa. Na konferenciji, kojoj je predsjedao predsjednik Caritas Europa biskup Genta Luc van Looy, sudjelovali su ravnatelji ili njihovi izaslanici 42 nacionalna Caritas a iz cijele Europe, a koji su puni članovi Caritas Europa. Dva nacionalna Caritas a samo su pridruženi članovi i nemaju pravo odlučivanja: Caritas Kosova i Caritas Azerbajdžana. Uz predsjednika sjednici je nazočio generalni tajnik Caritas Europa Jorge Nuno Mayer. Iz Rima je stigao generalni tajnik Caritas Internationalis Michel Roy. Hrvatski Caritas predstavljala je zamjenica ravnatelja Suzana Borko, a Caritas Bosne i Hercegovine predstavljao je ravnatelj mons. Tomo Knežević.

Sjednicu prvog radnog dana, 10. svibnja, molitvom i molitvenom šutnjom, posebno za brojne izbjeglice koji su izgubili živote u Sredozemnom moru, otvorio je biskup Van Looy. Tijekom cijelog popodneva prvog radnog dana u središtu su bile izbjeglice, koje su tijekom posljednjih nekoliko godina u središtu zanimanja cijele Europe, zatim Crkve i njezine karitativne ustanove Caritas i to na svim razinama. Radilo se po radnim skupinama uređenim prema govornim područjima, a nakon toga uz desetominutno razmišljanje izabranih predstavnika pojedinih nacionalnih Caritas a (Grčke, Španjolske, Austrije i Češke) i kroz razmišljanja jednog broja diskutanata došla je do izražaja sva važnost problema i različit pristup nacionalnih Caritas a.

Drugi dan konferencije, 11. svibnja, započeo je euharistijskim slavljem kojemu je predsjedao predsjednik Caritas Europa. I tijekom drugog radnog dana u središtu predavanja, rasprava i popodnevni radni skupina bile su izbjeglice i prognanici. Posebno su bile zanimljive teme stručnjaka i djelatnika novoutemeljenog vatikanskog Dikasterija za promicanje cjelovitog ljudskog razvoja: Katolički socijalni nauk o izbjeglicama, Strategija dikasterija u pitanju izbjeglica i prognanika kao i Doprinosi s obzirom na izbjeglice i prognanike. Veliki dio vremena bio je posvećen akcijama Caritas a Internationalis ili Caritas a nekih europskih zemalja. Ravnatelj Caritas a BiH u svome intervjuu tražio je da se kod svih inicijativa i projekata gleda na cijeli europski prostor od Turske do Islanda i od Rusije do Portugala, jer problem izbjeglica i prognanih nije samo pitanje i problem od prije nekoliko godina, nije vezan samo uz jedan prostor i da o njemu svoj sud donosi samo nekoliko bogatih europskih zemalja. Dalje je istaknuo kako nas ljubav Kristova poziva na cjelovitu odgovornost i na cijeli europski prostor, a u to se ovih dana mogao osobno

uvjeriti i predsjednik toga novoutemeljenog vatikanskog dikasterija kardinal Peter Turkson u Bosni i Hercegovini i to samo na nekim dijelovima Vrhbosanske nadbiskupije i Banjolučke biskupije.

Posljednji dan konferencije, 12. svibnja, počeo je euharistijskim slavljem kojemu je predsjedao kardinal Turkson. Na sjednici je zatim predstavio novoutemeljeni dikasterij kojemu je na čelu i u čijem je nadležstvu i Caritas. Vide se brojne i sadržajne promjene i brojni sadržaji koji pripadaju tom dikasteriju. Pozvao je sve nazočne djelatnike Caritas a i na svim razinama da učine sve kako bi se ostvarilo karitativno poslanje cijele Crkve, posebno kad su u pitanju izbjeglice i prognanici. U tematskom dijelu obrađene su teme: Službe i projekti Caritas a u Europi, Management standardi Caritas a Internationalis i Sustav obvezatne članarine za sve članice. Zatim su predstavljena sva izvješća i planovi za sljedeću godinu, a o kojima su se izjašnjavale sve članice.

Ovogodišnju regionalnu konferenciju zaključio je predsjednik Caritas a Europa, zahvalivši svima za dolazak i odgovornost koju su im biskupi povjerali, a na dobro bližnjega. Sljedeća Regionalna konferencija Caritas a Europa, koji ima sjedište u Bruxellesu, bit će od 7. do 9. svibnja 2018. u Gruziji. Generalni tajnik Caritas a Internationalisa, sa sjedištem u Rimu, kazao je kako će sljedeća opća konferencija Caritas a Internationalis biti od 23. do 28. svibnja 2019. u Rimu.

Papa molio krunicu sa stotinama tisućama hodočasnika u fatimskom svetištu

Fatima, 12.5.2017. (IKA) - Pod geslom „S Marijom, hodočasnik u nadi i u miru“ papa Franjo započeo je 12. svibnja svoje 19. međunarodno putovanje, hodočašće u Fatimu u povodu 100. obljetnice Gospina ukazanja i kanonizacije vidjelaca Franje (1908-1919) i Jacinte (1910-1920) Marto. U portugalskoj vojnoj zračnoj luci Monte Real oduševljeno ga je dočekalo mnoštvo hodočasnika, među njima mnogo školaraca, lisabonski patrijarh kardinal Manuel Clemente i crkveni predstavnici, kao i portugalski predsjednik Marcelo Rebelo de Sousa i premijer Antonio Costa. Nakon kratkoga privatnog razgovara s predsjednikom de Sousaom, Papa se s portugalskim vojnim biskupom Manuelom Clementeom uputio na molitvu u kapelu zračne luke, u otvorenom vozilu koje se često zaustavljalo kako bi Sveti Otac pozdravio djecu i bolesnike.

Iz zračne luke Papa se helikopterom uputio u 40-tak kilometara udaljeno fatimsko svetište, a na stadionu su ga pozdravili mjesni biskup Antonio dos Santos Marto, i fatimski gradonačelnik Natalio de Oliveira Reis. Papamobilom se zatim uputio u Kapelu ukazanja gdje ga su dočekali rektor svetišta i glavni koordinator Papina posjeta o. Carlos Cabecinhas i više tisuća hodočasnika s kojima se pomolio pred Gospinim likom te joj darovao Zlatnu ružu, visoko papinsko priznanje.

Nakon večere u obližnjem hodočasničkom domu "Nossa Senhora do Carmo", Papa se vratio u svetište te je ispred bazilike blagoslovio svijeće i krunice, svoju je upalio na uskrasnoj svijeći, te s hodočasticima izmolio radosna otajstva krunice. Molilo se na različitim jezicima, počevši od portugalskoga i arapskog; na španjolskom i ukrajinskom; na talijanskom i kineskom, engleskom i francuskom, te na njemačkom i poljskom jeziku. Stotine tisuća ljudi koji su došli iz mnogih zemalja svijeta, molili su se Kraljici Neba da se zauzme za ljude i da od svoga božanskog Sina, svijetu izmoli dar mira. U nagovoru okupljenom mnoštvu Papa je istaknuo da se nijedno drugo stvorenje nikada nije izložilo

svjetlu Božjega lica kao što je to učinila Marija, a ona je zauzvrat dala ljudsko lice Sinu vječnoga Oca. I dok molimo kronicu, možemo ju promatrati u radosnim, svijetlim, žalosnim i slavnim trenucima njezina života. S Marijom i Isusom, prebivamo u Bogu. Želimo li biti kršćani, trebamo biti marijanski, odnosno trebamo priznati bitnu, životnu i providnosnu vezu koja sjedinjuje Gospu s Isusom, vezu koja nam otvara put k Njemu. Svaki put kada molimo kronicu, Evandjelje nanovo ulazi u život pojedinaca, obitelji, naroda i čitavog svijeta. Papa je upozorio da Božje milosrđe ne uskraćuje pravdu jer je Isus na sebe uzeo posljedice naših grijeha zajedno s odgovarajućom kaznom. On nije zanijekao naš grijeh, nego ga je otkupio na križu. Kada god usmjerimo svoj pogled prema Mariji, ponovno povjerujemo u revolucionarnu narav ljubavi i nježnosti. U njoj vidimo da poniznost i nježnost nisu vrline slabih nego jakih koji ne trebaju zlostavljati druge kako bi se osjećali važnima... Ta je međuigra pravednosti i nježnosti, kontemplacije i skrbi za druge ono što potiče crkvenu zajednicu da Mariju smatra uzorom evangelizacije, istaknuo je papa Franjo, dodajući da s Marijom svatko od nas postaje znakom i sakramentom Božjega milosrđa, Boga koji oprašta uvijek i sve.

Papa se zatim uputio na počinak, a u svetištu je krenula procesija sa svijećama. Predvođeni misu za hodočasnike Papin državni tajnik kardinal Pietro Parolin govorio je o miru, istaknuvši kako sto godina nakon ukazanja u kojima je Gospa uputila male pastire da svijetu kažu da se obrati i moli za mir, milijuni ljudi i dalje žive usred besmislenih sukoba. Čak i na mjestima koja se jednom smatraju sigurnima postoji općenito osjećaj straha. Često nas osvajaju slike smrti, boli nedužnih koji traže pomoć i utjehu; žalosti onih koji oplakuju gubitak dragih osoba, zbog mržnje i nasilja te drame izbjeglica i migranata koji tragično stradaju. Fatima i danas od nas traži ustrajnost u posvećenju Bezgrešnom Srcu Marijinu, svakodnevnim prikazanjem krunice. Molitva nikada nije beskorisna. Prije ili kasnije donijet će plod, molitva je kapital u Božjim rukama; On ga pretvara u dobro, u svoje vrijeme i na svoj način, koji se veoma razlikuju od naših, poručio je kardinal.

Papa proglasio svetima Franju i Jacintu Marto

Na misi u svetištu Gospe Fatimske okupilo se gotovo pola milijuna hodočasnika

Fatima, 13.5.2017. (IKA) - U svetištu Majke Božje Fatimske u Portugalu okupilo se 13. svibnja gotovo pola milijuna hodočasnika na misnom slavlju koje je predvodio papa Franjo, u tijeku kojega je proglasio svetima male pastire iz Fatime Franju i Jacintu Marto. Papino hodočašće u Fatimu, povodom 100. obljetnice Gospina ukazanja, održava se pod geslom „S Marijom, hodočasnik u nadi i miru“. Dvoje vidjelaca iz Fatime proglašeni su blaženima 2000. godine. Gospa se bratu i sestri Franji i Jacintu Marto ukazala 1917. godine, i to prvi put upravo 13. svibnja. S njima je bila i njihova sestrična Lucija Dos Santos, koja je preminula 2005. godine u 99. godini života. Franjo i Jacinta su pak preminuli još kao djeca, u vrijeme epidemije Španjolske gripe. Papa se prije početka mise pomolio na njihovim grobovima. Nakon što je mjesni biskup Antonio dos Santos Marto pročitao životopise Franje i Jacinte, Papa je na portugalskom jeziku izgovorio formulu kanonizacije. Uz pljesak mnoštva zatim su na oltar donesene relikvije vidjelaca. Papa je u propovijedi istaknuo kako Gospa nije došla ovdje da bismo je mogli vidjeti. Za to ćemo imati svu vječnost ako se spasimo. Gospa nam je unaprijed navijestila i upozorila nas na bezbožan način života koji Boga profanira, u njegovim stvorenjima. Takav život – često

predložen i nametnut – riskira završiti u paklu. Marija nas je došla podsjetiti da u nama prebiva Božja svjetlost i štiti nas, jer – kako smo čuli u prvom čitanju, „Njezino dijete bi uzeto k Bogu“ (Otk 12,5). Prema Lucijinu pripovijedanju, troje je izabrane djece bilo okruženo Božjom svjetlošću koja je zračila iz Gospe. Obložila ih je plaštem svjetlosti koju joj je dao Bog, kazao je Sveti Otac, prenosi Radio Vatikan. Dragi hodočasnici, imamo Majku. Držeći se nje kao djeca, živimo u nadi koja počiva na Isusu. Isus je nakon svoga uzašašća na nebo, onamo ponio i našu ljudsku narav (tijelo), preuzetu od Djevice Marije, a koju nikada neće napustiti. Neka ova nada vodi naš život! To je nada koja nas drži do posljednjeg daha, rekao je Papa.

Možemo uzeti za primjer svetog Franju i svetu Jacintu, koje je Djevica Marija upoznala s beskrajnim oceanom Božje svjetlosti i naučila ih da se klanjaju. To je bio izvor njihove snage u prevladavanju protivljenja i patnje. „Hvala vam, braćo i sestre, što ste ovdje sa mnom! Nisam mogao ne doći ovdje i ne iskazati Djevici štovanje i povjeriti joj sve njezine sinove i kćeri. Pod njezinim plaštem oni nisu izgubljeni; iz njenog zagrljaja proizići će nada i mir koji traže, a molim i za svu svoju braću i sestre po krštenju i ljudskoj obitelji, posebno za bolesne, nemoćne, za zatvorenike i nezaposlene, siromašne i napuštene. Molimo braćo i sestre; molimo Boga s nadom da će nas drugi čuti; i razgovarajmo s drugima u sigurnošću da će nam Bog pomoći, kazao je Papa.

Doista, Bog nas je stvorio kao izvor nade drugima, prave i dostatne nade. Život može preživjeti jedino po velikodušnosti drugih života. „Ako zrno pšenice ne padne u zemlju i umre, ostaje samo jedno zrno; ali ako umre, donosi mnogo ploda (Iv 12, 24)“. Gospodin, koji uvijek ide pred nama; ono što je rekao to je i učinio. Kad god iskusimo križ, On ga je već iskusio prije nas. Mi ne postavljamo križ kako bismo pronašli Isusa. Naprotiv, On je taj, koji se vlastitim sniženjem, spustio čak i do križa, kako bi pronašao nas te raspršio tamu zla u nama te da nas vrati u svjetlo. Uz Marijinu zaštitu, budimo za ovaj svijet stražari zore, promatrajući istinsko lice Isusa Spasitelja, na Uskrs tako blistavo. Tako možemo ponovno otkriti mlado i lijepo lice Crkve, koje svijetli kad je ona misionarska, gostoljubiva, slobodna, vjerna, siromašna sredstvima, a bogata ljubavlju, zaključio je Sveti Otac.

Na misi je bilo i oko 350 bolesnika koje je Papa posebno pozdravio. Ne sramite se biti dragocjeno blago Crkve. Računajte na molitve koje se sa svih strana uzdižu za vas i s vama. Bog je Otac i nikada vas neće zaboraviti. Kada prolazimo kroz neku muku, On je već prošao kroz nju. U svojoj je Muci On na sebe preuzeo svu našu patnju. Isus zna što znači bol, razumije nas, tješi i daje nam snage, kao što je učinio i sa sv. Franjom i sv. Jacintom, i sa svim svecima svih vremena i mjesta. Pred našim je očima Isus skriven, ali je prisutan u euharistiji, kao što je skriven, ali nazočan u ranama naše bolesne braće i sestara koji trpe, istaknuo je Papa i potaknuo bolesnike da svoj život žive kao dar, te da se ne osjećaju samo primatelji solidarnosti, nego punopravni sudionici života Crkve.

Prije svečanosti kanonizacije Papa je razgovarao s portugalskim premijerom te se susreo s jednom izbjegličkom obitelji, Palestincima koji su 1950. izbjegli u Irak, a zatim se pred ratnim opasnostima godine 2003. sklonili u Siriju. Nakon izbijanja sirijskih sukoba uputili su se preko Libije brodom na Lampedusu. U međuvremenu žive u Portugalu, njih četiri generacije, od prabake do četveromjesečne bebe.

Nakon ručka s portugalskim biskupima i pratnjom i kratke oproštajne svečanosti u vojnoj zračnoj luci s portugalskim predsjednikom, Papa je s izvjesnim zakašnjenjem poletio za Rim zrakoplovom portugalske kompanije TAP.

Papin razgovor s novinarima u zrakoplovu na povratku iz Portugala

Fatima, 13.5.2017. (IKA) - Tajne povjerene vidiocima imaju privatno obilježje te naravno ne obvezuju nikoga, istaknuo je papa Franjo tijekom razgovora s novinarima u zrakoplovu na povratku iz Fatime 13. svibnja. Osvrnuo se i na Međugorje, primijetivši kako sva ukazanja pripadaju privatnoj sferi života te nisu sastavni dio crkvenog nauka. Naveo je kako je Benedikt XVI. osnovao posebno povjerenstvo odličnih teologa, biskupa i kardinala koje je proučavalo međugorski slučaj. Izvješće je, prema Papinim riječima, odlično napravljeno. Kongregacija za nauk vjere ipak je imala nekoliko primjedbi te je predložila da se nastavi proučavati karakter međugorskih ukazanja. Papa je istaknuo svoje mišljenje o razlici između prvih ukazanja i današnjih na koje ima određene zamjerke. „Meni je draža Djevica Marija, majka, naša majka, od Djevice Marije koja ima poštanski ured i koja nam svaki dan šalje poruku u točno određeni sat. To nije Isusova majka i ta navodna ukazanja nemaju neku vrijednost", rekao je ali i priznao da Međugorje ima veliko pastoralno značenje. Činjenica je da su tamo mnogi susreli Boga i promijenili način života. Sigurno ne magičnim štapićem. Zbog toga sam imenovao stručnjaka nadbiskupa Hosera da prouči pastoralno značenje Međugorja i nakon toga će Crkva donijeti svoj sud, rekao je Papa novinarima.

Osvrnuo se i na skorašnji susret s predsjednikom SAD-a Donaldom Trumpom, primijetivši kako ne daje sudove ni o kome prije nego li razgovara s dotičnom osobom. Tako je odlučio primiti Trampa 24. svibnja i pitati ga za mnoge stvari, jer postoje uvijek vrata malo otvorena, kroz koja se može ući, razgovarati i ići korak po korak naprijed. Mir je zanatlijski proizvod; stvara se iz dana u dan kao i prijateljstvo među ljudima poštovanjem jedni drugih, slušajući druge i hodajući zajedno. Svakako Papa se nipošto ne želi miješati u politiku, kao ni na vjerskom području provoditi prozelitizam.

Na pitanje kako ide dijalog s Bratovštinom Pija X. Papa je primijetio kako su odnosi dobri. Prošle godine dao je njihovim svećenicima dozvolu da ispovijedaju i sklapaju brakove. Rekao je da ne želi ubrzavati stvari, već zajednički ići naprijed. Nije riječ o pobjednicima i pobijeđenima, već o braći koja moraju nastojati zajednički pronaći rješenja. Kongregacija za nauk vjere izradila je poseban dokument, koji se sada zajednički proučava.

Na temelju izjave o opravdanju veliki je napredak postignut i s protestantskom Crkvom. Putovanje u Švedsku bilo je značajno, i tu je postignut važan korak naprijed u ekumenskom hodu. Hodati zajedno u molitvi, mučeništvu, karitativnoj djelatnosti i milosrđu. Luteranski i katolički Caritas već odlično surađuju. Bog je Bog iznenađenja. Ne smijemo se nikada zaustaviti, moramo zajednički moliti i zajednički svjedočiti, zajednički poduzimati karitativne pothvate, jer je to Caritas Isusa Krista. Moramo naviještati Krista, jedinog Spasitelja. Milost dolazi samo od njega. Teolozi nastavljaju proučavati hod, koji se mora nastaviti, spreman na iznenađenja.

Osvrnuo se i na slučaj Marie Collins, koja je zbog nesuglasica i nepokretnosti nekih članova Povjerenstva za zaštitu maloljetnika dala ostavku. Ona će, prema Papinim riječima, nastaviti surađivati u odgoju svećenika. Njezine primjedbe na presporo djelovanje povjerenstva su bile opravdane, ali je trebalo voditi računa da ima više od 2000 slučajeva koje treba riješiti. U međuvremenu je trebalo izraditi i propise za rješavanje pojedinih slučajeva, jer ih treba pomno obraditi, pa treba povećati i broj stručnog osoblja. Smijenjen je i ravnatelj ureda za stegovne postupke

u Kongregaciji za nauk vjere. Biskupi često šalju nepotpune dokumente, pa treba tražiti nadopunu. Sve to otežava konačne rezultate, rekao je Papa.

Na primjedbu da je Portugal, premda katolička zemlja, uveo brak među homoseksualcima i prestao kažnjavati pobačaj kao i eutanaziju, Papa je primijetio da je riječ o političkom problemu kao i o katoličkoj savjesti, koja nije uvijek u skladu s naukom Crkve. Uzrok toga je i pomanjkanje prave kateheze. Ima sličnih pojava i u drugim katoličkim, ali istovremeno protuklerikalnim zemljama. Zbog toga Papa govori svećenicima da izbjegavaju klerikalizam koji udaljuje ljude od Crkve. Klerikalizam je kuga u Crkvi, rekao je.

Na kraju je istaknuo da je Fatimska poruka mira dala čovječanstvu ljude koji su već s 13 godina svjedočili Krista. Njihova kanonizacija nije uopće bila planirana, jer je proces čuda dugo trajao. Stručni sudovi ipak su donijeli pozitivna mišljenja što je papu Franju veoma obradovalo. Svijet se može nadati da će doći do mira, o čemu Papa namjerava razgovarati sa svima.

Papa primio u audijenciju mons. Alessandra D'Errica

Vatikan, 15.5.2017. (IKA) – Papa Franjo primio je 15. svibnja u audijenciju dosadašnjeg apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj mons. Alessandra D'Errica, naslovnog nadbiskupa Carinija, priopćio je Tiskovni ured Svete Stolice. Sveti Otac imenovao je 27. travnja nadbiskupa D'Errica apostolskim nuncijem u Malti. Zahvalno euharistijsko slavlje za pet godina službe nuncija D'Errica u Republici Hrvatskoj održat će se u ponedjeljak 26. lipnja u 19 sati u zagrebačkoj prvostolnici.

Tiskovni ured Svete Stolice priopćio je također da je Papa primio danas u audijenciju biskupe Peruanske biskupske konferencije, koji borave u pohodu ad limina apostolorum, među kojima i mons. Gerarda Antuna Žerdina, OFM, koji je kao član Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda dugi niz godina djelovao kao misionar u Peruu. Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je biskupom 19. siječnja 2002.

Papin brzojav novoizabranom francuskom predsjedniku Macronu

Vatikan, 16.5.2017. (IKA) – Papa Franjo uputio je 16. svibnja brzojav novoizabranom predsjedniku Republike Francuske Emmanuelu Macronu, prenosi Tiskovni ured Svete Stolice.

Novom francuskom predsjedniku prigodom preuzimanja predsjedničke dužnosti Sveti Otac upućuje srdačne želje u obavljanju visokih dužnosti u službi „svih vaših sunarodnjaka“. „Molit ću se Bogu da vas podrži da vaša zemlja, u vjernosti bogatoj raznolikosti svoje moralne tradicije i svoje duhovne baštine obilježene kršćanskom tradicijom, i dalje nastavi raditi na izgradnji pravednijeg i bratskoga društva. Poštivanjem razlika i posvećivanjem pozornosti siromašnima i isključenima, ona pridonosi suradnji i solidarnosti među narodima. Neka Francuska nastavi poticati, u Europi i svijetu, traženje mira i općeg dobra, poštivanje života i obranu dostojanstva svake osobe i svih naroda. Na Vas i na sve stanovnike Francuske od sveg srca zazivam Gospodinov blagoslov“, ističe se u Papinu brzojavu na francuskom jeziku.

Prilog dokumenti

Majka Nade (usp. Iv 19, 25-27)

Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 10. svibnja 2017.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U našem nizu kateheza o kršćanskoj nadi danas upravljamo svoje oči prema Mariji, Majci nade. Marija je u svome majčinstvu prošla kroz najtamniju noć. Od prvog pojavljivanja u povijesti evanđelja, Marija kao da je neki lik iz drame. Nije bilo jednostavno odgovoriti s „da“ na anđelov poziv: a ipak ona, žena u cvijetu mladosti, hrabro odgovara, bez obzira što nije znala ništa o tome što je čeka. U tome nam času izgleda kao jedna od mnogih majki našega svijeta, hrabrih do krajnjih granica kad se radi o prihvaćanju u vlastitom krilu povijesti jednog novog čovjeka koji se rađa.

Taj „da“ je tek prvi u nizu na dugom popisu poslušnosti – dugom popisu poslušnosti! – kojima je posut njezin put majke. Tako se Marija pojavljuje u evanđeljima kao šutljiva žena, koja često ne razumije sve ono što se događa oko nje, ali koja svaku riječ i svaki događaj prebire u svome srcu.

Ta raspoloživost nam omogućuje veoma lijep uvid u Marijinu psihologiju: ona nije žena koja zapada u očaj kad se suoči s nesigurnostima života, osobito kad se čini da ništa ne ide kako treba. Ona nije niti žena koja snažno prosvjeduje, koja proklinje životnu sudbinu koja nam često pokazuje svoje neprijateljsko lice. Ona je naprotiv žena koja sluša: ne zaboravite da postoji uvijek snažan odnos između nade i slušanja, a Marija je žena koja sluša. Marija prihvaća život sa svime onime što nam on pruža, sa njegovim sretnim danima, ali također s njegovim tragedijama koje bismo voljeli da nas nikada nisu snašle, pa sve do najcrnje noći, kad je njezin Sin pribijen na drvo križa.

Sve do toga dana, Marije gotovo kao da nema u evanđeljima: sveti pisci nam stavljaju do znanja to polagano nestajanje njezine prisutnosti, njezinu nijemost pred otajstvom Sina koji je poslušan Ocu. No, Marija se ponovno pojavljuje upravo u ključnom trenutku: kad se veliki dio prijatelja iz straha razbježno. Majke neće iznevjeriti, i upravo u tome trenutku, podno križa, nitko od nas ne može reći koja je patnja bila okrutnija: da li ona nevinu čovjeka koji umire na mučilu križa, ili agonija majke koja prati posljednje trenutke života svoga sina. Evanđelja su u tome jezgrovita i krajnje suzdržana. Majčinu su prisutnost zabilježila jednostavnim glagolom: ona je „stajala“ (Iv 19, 25), Ona je stajala. Ne kažu ništa o njezinoj reakciji: je li plakala ili ne... ništa; izostavljen je čak i najkraći opis njezine patnje: na tim će se pojedinostima kasnije zadržati mašta pjesnika i slikara koji su nam podarili slike koje su ušle u povijest umjetnosti i književnosti. Ali evanđelja jednostavno kažu: ona je „stajala“. Stajala je tamo, u najgorem trenutku, u najokrutnijem trenutku, i trpjela je zajedno sa sinom. Ona je „stajala“.

Marija je „stajala“, jednostavno je bila ondje. Ponovno je tu ona, mlada žena iz Nazareta, sada sa sijedima u kosi zbog protoka vremena, i dalje se hrvajući s Bogom kojeg se smije samo zagrliti, i sa životom koji je došao do praga najgušće tame. Marija je „stajala“ u najgušćoj tami, ali je „stajala“. Nije otišla. Marija je tamo, vjerna i prisutna, svaki put kad treba držati zapaljenu svijeću na mjestu gdje vlada magla i neprozirna tama. Ni ona još ne zna za uskrsnuće koje njezin

Sin u tome trenutku otvara za sve nas ljude: ona je tamo zbog vjernosti Božjem naumu, službenicom kojeg se proglasila od prvog dana svojega poziva, ali također zbog njezina instinkta majke koja jednostavno trpi, svaki put kad joj dijete prolazi kroz patnju. Patnje majki: svi smo mi poznavali snažne žene, koje su se suočavale s mnogim patnjama djece!

Pronaći ćemo je ponovno na prvi dan Crkve, ona, majka nade, usred te zajednice učenika koji su bili tako slabi: jedan je Isusa izdao, ostali su pobjegli, svi su bili prestrašeni (usp. Dj 1, 14). Ali ona je jednostavno bila ondje, na najobičniji način, kao da je to nešto potpuno prirodno: u prvoj Crkvi obavijenoj svjetlom uskrsnuća, ali i Crkvi koja je činila prve nesigurne i drhtave korake u svijetu.

Zbog toga je svi volimo kao Majku. Nismo siročad: na nebu imamo majku – Svetu Majku Božju. Ona nas uči kreposti čekanja, pa i onda kada se sve čini besmislenim: ona se uvijek uzda u Božje otajstvo, i onda kad se čini da ga nema zbog zla u svijetu. Neka Marija, Isusova Majka koju je Isus darovao svima nama, trajno podupire naše korake i uvijek govori našem srcu: „Ustani! Gledaj prema naprijed, gledaj obzor“, jer ona je Majka nade. Hvala!

Molitva i pokora za okončanje ratova

Papin nagovor uz molitvu Kraljice neba u nedjelju 14. svibnja 2017.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Jučer navečer sam se vratio s hodočašća u Fatimu – pozdravimo Gospu Fatimsku! – te naša današnja marijanska molitva dobiva posebno značenje, bremenito spomenom i proroštvom za one koji povijest promatraju očima vjere. U Fatimi sam uronio u molitvu svetog Božjeg naroda, koja na tome mjestu poput neke rijeke teče već stotinu godinu, i molio sam za Marijinu majčinsku zaštitu nad čitavim svijetom. Zahvaljujem Gospodinu koji mi je dopustio poći do nogu Djevice Marije kao hodočasnik nade i mira. I zahvaljujem od srca biskupima, biskupu Leiria-Fatime, državnim vlastima, Predsjedniku Republike i svima onima koji su pružili svoju suradnju.

Od samog početka, kad sam u Kapeli ukazanja ostao dugo u šutnji, praćen molitvenom šutnjom svih hodočasnika, stvoreno je ozračje sabranosti i kontemplacije, u kojem su održana razna molitvena slavlja. A u središtu svega bio je i jest Uskrsli Gospodin, prisutan u svojem narodu u Riječi i Euharistiji, prisutan među mnogim bolesnicima, koji su protagonisti liturgijskog i pastoralnog života Fatima, kao i svakog marijanskog svetišta.

U Fatimi je Gospa izabrala nevino srce i jednostavnost malenih Franje, Jacinte i Lucije, kao čuvaru njezine poruke. Ta djeca su je prihvatili na dostojan način, tako da su priznati kao pouzdani svjedoci njezinih ukazanja, i postali uzori kršćanskog života. Kanonizacijom Franje i Jacinte ponudio sam čitavoj Crkvi njihov primjer prianjanja uz Krista i evanđeoskog svjedočanstvo i ujedno sam htio predložiti čitavoj Crkvi da se brine za djecu. Njihova svetost nije posljedica ukazanja, nego vjernosti i žara kojim su odgovorili na tu povlasticu da mogu vidjeti Djevicu Mariju. Nakon susreta s „lijepom Gospođom“ – tako su je zvali –, često su molili krunicu, vršili pokoru i prikazivali žrtve za

okončanje rata i za duše kojima je najviše potrebno Božje milosrđe.

I danas su nam veoma potrebni molitva i pokora da bismo izmolili milost obraćenja, kako bi se izmolila milost obraćenja, kako bi se izmolilo završetak tolikih ratova koji se vode posvuda u svijetu i koji se sve više šire kao i okončanje apsurdnih velikih i malih sukoba, koji nagrđuju lice čovječanstva.

Neka nas na našem putu vodi svjetlo koje dolazi iz Fatime. Neka Bezgrešno Srce Marijino bude uvijek naše utočište, naša utjeha i put koji nas vodi Kristu.

Nakon molitve Kraljice neba

Draga braćo i sestre,

povjeravam Mariji, Kraljici mira, sudbinu naroda pogođenih ratovima i sukobima, posebice na Bliskom istoku. Mnogo su nedužni stavljeni na teške kušnje, i kršćani, i muslimani, i pripadnici manjina kao što su jezidi, koji su izvrgnuti tragičnom nasilju i diskriminaciji. Moju solidarnost prati i spomen u molitvi, dok zahvaljujem svima koji se zauzimaju u pružanju humanitarne pomoći. Potičem različite zajednice da idu putom dijaloga i društvenoga prijateljstva kako bi se gradilo budućnost poštovanja, sigurnosti i mira, daleko od bilo koje vrste rata.

Jučer je u Dublinu blaženim proglašen isusovac John Sullivan. Živio je u Irskoj na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće i sav je svoj život posvetio poučavanju i duhovnoj formaciji mladih, a svi su ga voljeli i tražili kao oca siromašnih i onih koji trpe. Zahvaljujmo Bogu na njegovu svjedočanstvu. Posebno pozdravljam vjernike iz Ivrije, Salerna, Valmontonea i Riminija; učenike iz Potenze i Mozza (Bergamo). Pozdravljam sudionike inicijative nazvane „Prazna dječja kolica" i skupinu majki iz Bordighere: budućnost naših društava zahtijeva od svih, a napose od institucija, konkretnu pozornost prema životu i majčinstvu. Taj je apel posebno značajan danas kad se u brojnim zemljama slavi Majčin dan. Spomenimo se sa zahvalnošću i ljubavlju svih majki, i naših majki na Nebu, povjeravajući ih Mariji, Isusovoj majci. I sada vam nešto predlažem: zadržimo se nekoliko trenutaka u tišini i neka se svatko pomoli za svoju majku.

Svima želim ugodnu nedjelju. Molim vas, ne zaboravite moliti za mene. Dobar tek i do viđenja!